

P R A X I S
B A R B E T T I A N A

C V M

Notis & observationibus

F R E D E R I C I D E C K E R S ,
Medicinae Doctoris .

N E C N O N

Capitum ut & rerum , verborumque
indice locupletissimo .

Patavij, typis Petri Mariae Frombot. 1681.
Superiorum permissu .

ILLVSTRISS. D. D.
CO. ANGELO
CASALI
MEDICINÆ DOCTORI
præstantissimo,
ET EQVITI.

GRATO animo nihil mole-
stius, atque acerbius acci-
dere potest, quàm ijs, à
quibus immensam accepit gratiam,
ne quidem mediocrem posse red-
dere;

dere; cum enim, ut Hesiodus in-
quit, in gratia referenda debeamus
agros fertiles imitari, qui multo
plus afferunt, quam accipiant; facile
tristabitur animus, qui vel nihil,
vel parum habet, quod referat, si
multum se accepisse cognoscat. Id
mihi tecum video hoc tempore cō-
tigisse: siquidem pro multis, iisque
magnis, ac singularibus beneficijs,
quibus me prosecutus es, nihil sane
habeo, quod æquè rependam. At
cum legissem apud Tullium gratiā
nobis semper esse reddendam sal-
tem quantam aut pro viribus pos-
sumus, aut animi nostri capere pos-
sunt; cogitare cepi aliquid tuo No-
mini offerre, quod Tibi maximè
placeat, ac delectet. Quid est au-
tem, quod Tibi placere potest, nisi
quod virtutem redolet singularem,
quodque ad scientias, quibus hu-
manus intellectus perficitur, arbi-

tror

tror pertinere? maximè verd om-
nium delectationem tuam positam
esse cognosco in libris Medicinæ
euoluendis, in qua facultate ita
diutius versaris, ut primos inde ho-
nores iure merito vsquequaque re-
tuleris. Atque hinc est cur à sum-
mis Viris doctrina, ac genere præ-
stantibus expetitus, atque vocatus
laudes procul dubio non vulgares
adeptus es: neque ab his tantum,
sed etiam à Principibus viris, sum-
misque Pontificibus Priuilegia sa-
nè plurima es assecutus. Itaque ve-
nit in manus meas Praxis Barbet-
tiana cum notis & obseruationibus
F. Deckers Lugduni Batauorum
impressa: quæ quanto in pretio ha-
bita est apud Artis Medicæ Profes-
sores nemo ignorat: id solum dixi-
se satis est, eam iterum, atque ite-
rum editam, exquiri tamen à mul-
tis, ac si nunc primùm typis man-

a 3

data

data esset. Tuo igitur immortalis
Nomini hanc, quam modò lauda-
ui, Medicam Praxim dedico, atque
voueo, vt meo muneri ex parte sa-
tisfaciam, & ab eo hominum ge-
nere, qui sapè non rem, sed perso-
nam intuentur, quique omnia so-
lent reprehendere, me defendam.
Ne autem videar tantummodò rem
alienam offerre, voluntatem quo-
que meam, Tibi omninò subie-
ctam, atque undequaque obse-
quentem me cum hoc libello dedi-
casse non dubites. Vale.

Illustris. tuæ Dominationis

Patavij k alen. Maij MDCLXXXI,

Additis. Servus
Petrus Maria Frambottus.

PAV.

PAVLI BARBETTE
PRÆFATIO,
INGENIOSE LECTOR.

PAucis tibi multa dō, quæ multis
fortè non placebunt, quos non
multi fortè faciam. Hæc com-
pendiosè scripsi doctoribus, à quibus do-
ctiora sperans, multis interim profectura
spero, multis enim profecisse scio. De-
ficit morborum contagiosorum cura, sed
& illam breui, Deo dante, dabo. Ex-
centum, quos consului, authoribus,
nihil ferè exscripsi, proprio ubique usus
sensu & iudicio. Mirari noli quod Pi-
tuitam vulgarem sepius Lympham cras-
sam vocem; examinent illam Anatomici
& Practici accuratiores, reperient verò
me scripsisse, sed in ventriculo & in-
testinis limitatione eget. Fruere tu hi-
sce, & ama, si sic tibi visum fuerit,

Tuum totum
Paulum Barbette, Med. Doct.

4 PRÆ.

PRÆFATIO

A D

LECTOREM.

Benevole Lector,

Quod Democritus, epistola ad Hippocratem ait, singulos homines Medicina conscios esse debere, non ad dignitatem Medicina facit, verum etiam illud videtur exigere Medicina difficultas; ut videlicet junctis manibus contendamus ad Medicinam quantum fieri potest perficiendam. Aded ut in hac materia sæpè etiam olitor valdè opportuna locutus sit; nec cuiusquam sanè conatus contemnendus: tam ardua enim est Medicina, ut unius hominis diligentia vix possit ad umbilicum deduci. Multa certè Veteres præstiterunt, ast verò dies diem docet, atque hoc nostrum ævum multorum quoque novorum est ferax, quibus Medicina non parum illustratur, atque occasionem

sup:

suppeditant morborum eorumque causarum rationem distinctius cognoscendi, atque accuratius curandi. Vereres paucis utebantur medicamentis, quia pauca ipsis erant cognita; hoc verò tempore tanta est medicamentorum messis, ut ferè eorum multitudine obruatur Medicus, illique propter copiam sit inopia: tantus enim est Chimie usus, tantaque Natura ubertas, ut nullus sit terrarum angulus, ubi Medicus Chimia instructus non inveniat medicamina ad cujusvis morbi curam necessaria; tanta quoque est herbarum spontè prodeuntium copia, ut ubique sit *αὐταγορία*, quæ oculatò Medico sufficiat; ex utraque officina corrasimus quæ humanæ fragilitati succurrere possent: Neque etiam pepercimus animalibus à DEO OPTIMO MAXIMO creatis non modò ut sint hominum alimenta, ast quoque ut sint medicamenta. Secuti autem sumus ductum *Viri Experientissimi Domini Doctoris PAVLI BARBETTE p. m.* de re Medica Chirurgicali optime medicati,

riti, tum quia succinctè, tum etiam
 quia pleraque sua perquam accuratè
 propoluit; ignoscet autem mihi, Le-
 çtor Benevolus, si ubique eadem cum
 ipso non sentiam; labi enim humanum
 est, & tortè ego erravero; non equi-
 dem volens, qui nihil cupio quam *Ve-
 ritati* primas concedere, meumque
 benevolum affectum generi humano
 testari; quod, uti opinor, ne ipse qui-
 dem *Livor* ægrè teret; nemini enim
 obtruditur, sed ut hanc meam opel-
 lam eo animo excipias, quo porrigitur,
 rogat.

IN.

INDEX

CAPITVM.

LIB. I.

De Capitis Affectionibus.

CAP. 1.	De Epilepsia.	Pag. 1
2.	De Apoplexia.	18
3.	De Paralyfi, Caro, Comate Vigili
& somnolento, Catalepsi, Incubo,
Lethargo, Episthotono, Emprostho-
tono, Tetano, &c.	30
4.	De Catarrhis, eosque comitante va-
rios capitis, & partium totius corpo-
ris dolore.	37

LIB. II.

De Affectibus Colli.

CAP. 1.	De Angina.	44
2.	De Scrophulis.	56
3.	De Aneurismate.	63

LIB.

LIB. III.

De Affectionibus Thoracis.

- CAP. I. De Pleuritide. 67
- 2. De Phtisi. 81
- 3. De Febris. 97

LIB. IV.

De Affectibus infimi ventris.

- CAP. I. De nimia Ciborum Appetentia. 115
- 2. De Vomitu. 121
- 3. De Scorbuto. 137
- 4. De Hydrope. 157
- 5. De Dysenteria. 173
- 6. De fluxu Hepatico. 188
- 7. De Ileo. 188
- 8. De dolore Nephritico. 199
- 9. De Vteri suffocatione. 210
- 10. De Hernia Vterina. 223
- 11. De Mensium suppressione. 223
- 12. De Partu difficili. 230
- 13. De Mensium nimio fluxu. 241

PRA.

PRAXEOS

BARBETTIANÆ

LIB. I.

De Capitis Affectionibus.

CAP. I.

De Epilepsia.

- I. **D**efinitio. Epilepsia est Convulsio, vel motus partium corporis plerarumque praternaturalis, cum mentis, & sensuum pro tempore plerumque laesione.
- II. Pars affecta primaria est Cerebrum, & consequenter nervi, nullatenus verò membranæ.
- III. Differentia. Idiopathica est, vel sympathetica. Fortis, vel levis. Periodica, vel inordinata. Hereditaria, vel proprio vitio.

Convulsivus nempe, imò in epilepsia sæpius motus convulsivos, quam quidem ipsam convulsionem observarunt Practici.

A

b Es

vicio, & diæta acquirita.

IV. *Causa proxima* est *Lympha* in cerebro vitiata, & *acredine sua* 3 nervos vellicans. *Remota* in glandulis lacteis, corde, utero, aliisque partibus e sunt quærendæ. Quicquid enim, sive bilis sit, sive pituita, sive succus pancreaticus, vel semen, sanguisve

b *Et quidem acidoustera*, non tantum nervos vellicans, aut quoque sua austeritate nervos quasi constringens, liberamque sic spirituum animalium in nervos influxum impediens, efficit motus convulsivos, convulsionemve: esse acridinem acido austeram satis superque patet ex effectis, & curatione.

c Ex pollice manus sinistra aliquandò quid acremoveri (sentiente ægro) versus cor, cerebrumque observavimus, quo etiam ligato paroxysmum retardarunt nonnunquam, imò non semel ab eodem æger liberatus; tales, & similes historias varij observarunt; videbis apud Galenum lib. 3. de Locis affectis cap. 5. ut & Ioannem Schenkium lib. 1. de Epilepsia celsiv. 185. & seqq. p.m. 162. & seqq.

Diversarum causarum signa sequentia sunt: si ex *cerebri idiorràdeia*, semper adest gravitas, & atrox dolor capitis, item sensuum debilitas, stupor, faciei pallor, & insomnia turbulenta: si vero ex *σπυράδεia ventriculi*, aut *ipsius orificij superioris*, iis in præcordiis, & circa orificium ventriculi dolorem, corrosionem, vel distensionem sentiunt, præsertim j juni, & difficillimè inediam tolerare possunt: Paroxysmum semper antecedit nausea & dolor

guisve menstruus, Lympham reddere potens acriorem d, Epilepsiam facillè causat, cerebro malè sese habente. Vapores non admitto.

V. *Signa Diagnostica*. Caput dolens est, grave, vertiginosum. Pallet facies, extrema frigent tremuntque. Lingua motus inordinatus. Meticulosus æger atque tristis e. Subitò interdum corrui. Nunc quadam, nunc multæ convelluntur corporis

dolor & palpitiatio cordis, animique deliquium: solvitur autem paroxysmus cum vomitu biliosorum, aut piruitosorum, acidorumve humorum; cuius historiam recitat Galenus lib. 5. de Locis affectis: si ex *utero*, circa lumbes, & pubem dolores antecedunt, & simul capitis acerbos cruciatus percipiunt fœminæ: si *ab extremis partibus* ex iisdem frigidam quandam auram ad cerebrum elevari sentiunt: cuius impetus, ateriori vinculo parti affectæ injecto, facillè aliquando intercepti potest, ut videre est in observatione nostra circa hunc paragrammum; aded ut vel nullam, vel saltem mitiorem adferat Epilepsiam.

d Scilicet acido austeram.

e Sunt præludia nec non *instantis epilepsie* signa diagnostica. Rectè Hippocrates lib. 6. de Morbis popularibus circa finem: melancholici etiam epilepsia corripitur plerumque solent, & vicissim epileptici fieri solent melancholici; imò semper ferè sunt melancholici; acida, austeraque, acria quam

ris partes. Hic manus habet clausas, ille in gyrum agitur; hic cursitat, ille sedet. Ple-rique actorum sunt ignari, quidam sensibus utuntur tam externis, quam internis, hocque raro, nec satis, puto, apte. Quidam vociferantur; aliis supervenit dentium stridor, stertor, spuma oris; urinæ, fe- eum, seminis involuntaria excretio.

VI. *Prognostica*. Idiopathica curatu difficillima; sympathetica sæpe in infantibus facillè curatur; hæreditaria nunquam f.

VII. *Indicationes*. Caput expurgan- dum,

maximè in epilepsia, affectibusque omnibus melancholicis nocent; acetum, acida que omnia acria esse melancholiae pabulum magnus ille Senex, ut & Galenus, existimant.

f Hippocrates sequentia habet prognostica. A comitiali morbo juvenes mutatione potissimum a- atatis, & regionum, & victuum liberationem ac- cipiant. Aphor. 45. sect. 2. & sect. 5. aph. 7. Epi- lepsia, quibus ante pubertatem contingit, mutatio- nem recipit: quibus post vicissimum verò quintum annum, eos ferè comitatur ad mortem usque. Vi- deatur quoque Doctissimus C. Celsus lib 3. cap. 23. p. m. 172. quo autem anni tempore, & consti- tutione epilepsia oriuntur; videbis apud Hippo- cratem sect. 3. aphor. 16. 20. & 22. ut & C. Cel- sum lib. 6. cap. 1. p. m. 43. 45. & 48. & cap. 8. p. 68. & 73.

g Non

dum, roborandum. Lympha temperan- da; cauta remota tollenda.

VIII. *Curatio*. in Paroxysmo profunt frictiones, ligaturæ membrorum, punctio- nes, clamores, vellicationes, cucurbitulæ, clysmata, suppositoria; oris apertio, par- tium externarum in rectum extensio h; il- linitiones temporum, carporum, naris, crani; circa suturas, præcipuè coronalem, suffitus. Narcoticorum ulus utilis est, & noxius, benè distinguere experti est Do- ctoris. De Venesectione idem dico l.

Extra Paroxysmum temperamentorum, causæ proximæ, & remotarum summa est habenda ratio. Inspice oculos, faciem, lin-

g Non tantum lympha temperanda, verum etiam omnes humores.

h Pedetentim, non verò vi, nam ossa inde lu- xata, imò aliquando fracta Practici observant.

i Narcotica relinquenda in paroxysmo, ast ex- tra paroxysmum multum prodest moderatus, spe- cificis mistus, illorum usus.

l In paroxysmo leuem venæ sectionem aliquan- do profuisse, ad conciliandum nempe sanguinis (ab acido austera coagulati quasi) motum; aliàs semper ferè & in ipso, ut & extra paroxysmum, ve- næ sectionem institutam aded nocuisse, ut gravio- res indies post venam sectam paroxysmi redde- rentur, observavimus, & nobiscum varii Practici

A 3

m Si

linguam; explora pulsum, tange ventriculū, & Hypochondria, utpote in quibus sympathicā Epilepsia causa plerūque haret; considerentur Lympha gratiā partes externā, pedes volo atque manus. Præparentur hisce consideratis humores vel primò, vel educantur statim pro re nata. Corroborentur partes præparantibus una eadēque fidelia; Cūmque malum Chronicum sit, tam præparantia, quàm purgantia sapienter reiteranda. Venæsectio rarò usu venit; Vomitoria interdum, sed præscripta cautè m.

Medicamenta Antepileptica.

Radices Acori veri, Angelicę, Aristolochiæ,

m Si epilepsia ex sympathia ventriculi pituitosorum, viscidorum, acidorumve humorum labora referri, oriatur, profunt vomitoria; sed, quod notandum, semper specificā antepileptica esse admiscenda, præcessis nempe præparantibus, incidentibus, acrimoniamque humorum temperantibus.

n Quidam multa perhibent de carbonibus prædicte D. Ioannis Baptistę sub radicibus arthemisię evulsis, sed hallucinantur Authores; non enim sunt carbones, sed radices arthemisię antiquę annosæ emortuę, multo sale volatili constantes; & semper ferè sub arthemisia reperiuntur, aded ut tantum

chiæ, Arthemisię n, Cardana, Bryonia; Dentariæ, eryngii, fraxinellæ, hyperici o, pœoniæ, scylla, succisæ, tormentillæ, valeriana sylv. vincetoxici. Anagallis, betonica, ruta sylvestris, polium, verbena, pœonia. Flores liliorum convallium, pœoniæ, stœchados, tiliæ. Semina aquilegiæ, atriplicis, pœoniæ, seseleos, cardamomum, cerasa nigra. Ligna, buxi, tiliæ, quercus. Succinum, agaricus castoreum. Coagulum leporis; cor ciconiæ, hirundinis, leporis, vulpis, vulturis. Cornu alcis, bovis, cervi, hirci, monocerotis. Cranium asini, humanum, cuculus ustus. Fel agni, catuli nigri, ursi, vulturis. Fimus vaccę nigre, hepar asini, capri, ranarum viridium, turdi, ursi. Hirundo. Lac asininum, caprinum,

etum superstitio quædam sit, quod radices illæ annosæ emortuæ prædicte D. Ioannis Baptistę circa duodecimam nocturnam evelli debeant. dosis illorum est ad drachm. j. cum aqua appropriata exhibitam. Vide leëlem praxcos p. m. 85. ubi agit de epilepsia, ut & Schroderum pharm. lib. 4. p. m. 21. &c.

o In primis hyperici flores, eorumque tinctura, de qua videatur Zwelferus in mantissa hermetica p. m. 765. quam specificè in tremore manuum, aliarumque corporis partium prodessè observavimus.

num, equinum. Pulli hirundinis. Lien equi. Lumbrici terrestres. Mustela piscis caro, sanguis & spina; ossa lacertæ viridis. Officulum cranii triangulare, seu cruciforme luci piscis. Pica. Penna pavonis usta, pulli corvorum combusti. Sanguis catti maris; menstruum juvenularum humanus calidè assumptus; testudinis marinæ. Stercus ciconiæ, coturnicis, pavonis, talpæ cor, & hepar, testiculi equi, galli. Turdus femina. Vesica apris. Ungula alcis, asini. Unicornu. Margaritæ p. Hydromel, Aqua, Spiritus, Vinum, Elixir, Syrupus Antidotus Cephalica Quercetani. Aqua Anhaltina; Hartmanni, Langii, Mynsichtii, Hirundinum, usitata & Kobrentheri, picarum, ex fecibus humanis Mathioli, theriacalis. Spiritus Ant'epileptici humani, C. Cerui. Vitrioli viridis, volatilis, Tartari vitriolati, Salis Dulcis q. Tinctura

p Item coralia præparata, ut & eorundem magisteria, quatenus acidum alterant.

q Vitrioli dulcis; est omnibus ferè antecelulunc salis armoniaci flores albi, rubri, flavi, vel ejusdem salis spiritus, qui non tantum pituitam incidit, verum etiam acido austerum corrigit, estque valde volatilis ac penetrantissimus; quo ipse

me.

Tura Solis Glauberi, Luna, Antimonij. Essentia & Tinctura Castorei, Elixir Crolij, Cratonis, Mynsichtij. Syrupus pœoniæ, sicchados, cinnamomi. Ol. camphoræ, castorei, cranij humani, heracleotici ligni; u. a. joranæ, rorismarini, citri, rutæ, lavenderæ, succini, unguis alcis, zedoaria, ligni rhodij. Conserva flor. Anthos, lil. convall. flor. Aurantiorum, pœoniæ. Electuar. Herc. Saxonix, Montagnanæ, Theriaca Smaragdorum. Extractum Deodati, cerasorum, virioli narcotici, Laudanum Antep. Hartmanni. Bassanus ruta succini, Antaplecticus. Pulvis secundina, marchionis; species dialunæ, bezoardicum minerale, lunare, salia ferè omnia tam fixa, quam volatilia. Tabulæ Hartmanni, Langij, Pil. Antep. Plateri. Sapo Hispanicus, &c.

Formula

melancholici redduntur hilares: quod quidem cecities observavimus; atqui non tantum puerorum, ast quoque adutorum epilepsias varias hujus beneficio, justo vehiculo misti, annuente Divino Numine, curavimus; ut patebit ex observationibus secuturis.

r Mynsichtii nempe, in armamentario suo Medico Chymico p. m. 100.

s Specificè hoc in affectu prodest cinnabaris nativus & antimonij, prior à Cratone vocatur ma-

A S

gics

Formula Medicamentorum
Purgantium.

℞. Elect. è succo rosar. unc. j.
Pulveris Ialappæ drach. j.
Spir. Salis rectificat. scrup. j.
Ol. rorismarin. gut. viij.
MS. F. Conditum molle, de quo su-
mat ager nucis moschata magnitudi-
nem, ter, quaterve in hebdomada.

Vel

℞. Extract. rhei.
Aloës lucid.
Resinæ Ialapp. an. gr. vj.
Sal. succin. ℥ gr. iij.
Ol. lavend. g. ij.
MS. F. Pil. Num. iiij. deaurentur
pro vna dosi.

Vel

gnes epilepsia, atqui ex ea talem parat pulverem,
℞. Cinnabar. nativ. pellucida limata in ce-
nissimum pulverem trita unc. s.

Coral. rub. &
Margarit. præpar. ana scrup. ij.
Croc. oriental. scr. j.
Fol. auri num. xv.

Terantur omnia subtilissimè super lapidem; dos. ℥
gr. vj. ad scrup. j. in vehiculo convenienti, præstat
tamen cinnabaris antimonii.

℞ Po.

Vel

℞. Crem. Tart.
Oc. Cancr. præparat.
Sal. Succin.
Diagrid. an. gr. vj.
MS. F. Pulvis in Vino, vel cerevisia,
saccharatis assumendus.
* Potius spiritus salis armoniaci, aliusve salis
volatilis oleosi; vel ex hisce duobus mistis, & bi-
nis, ternisve cohobationibus junctis destillati spiri-
tus scrup. j.
* Per sal succini Authorem intelligere sal vola-
tile succini puto.

Formula Medicamentorum
Præparantium.

℞. Liquor. Tartar. unc. s.
Sal. Ammoniac.
Succin. an. scrup. s.
MS. sumat in Vino 10. pluresve guttas
quater de die.

Vel

℞. Sal. prunell. Ammon. an. drach. s.
Oc. cancr. crud. contus. scrup. ij.
Rasur. cranij human. scrup. iiij.
MS. F. Pulvis dividendus in 6. par-
tes æq. sumat eorum bis de die, hunc
jejuno stomacho, illum vespert ante
cœnam.

A 6 Vel

Vel

℞. Sal. succin. volat.

Corn. cerv. an. scrup. j.

Castor. drach. ij.

Infundantur horis 24. in. s. q. Spir.

Vin. redif. & Tinctura extracta

Adde.

Aq. prophylactica.

Iulap. rosac. an. unc. j. s.

Syr. cinnamom. unc. s.

MS. bibat ter, quaterve de die cochlear unum atque alterum.

IX. *Observationes*. I. Nicolaus Hazard. 26. annorum juvenis, Cerebro humidiori, ceterà Plethoricus, ter, sæpè quinquies de die, idque singulis septimanis Paroxysmos patiebatur fortissimos, interdum hora integra, interdum per bihorium, cum spuma oris, clamore, sensuumque omnium latione, subsequente diuturno, & profundo sopore. Præter Venæsectionem, peculiare ob rationes, non Epilepsiam, institutam, nullo alio usum medicamento, quàm Condito supra scripto purgante, sed nonnisi septimo mense curatus est. Observabat autem exactissimè diatam. Decimo nunc anno à morbo liberatus vivit hilariter Amstelodami, vultuque sereno, obviam mihi factus me salutat.

2. Fi

2. Filia Simonis Gomes de Pas annos circiter viginti nata, integrum per annum laboraverat motibus Epilepticis, non quidem vehementibus, sed à septima matutina in horam nonam versipertinam durantibus, cum spuma oris, sine loquela, sensuumque manifesto usu. Menstrua nihilominus iusto tempore, & modo fluebant, noctuque comedebat, loquebatur, bibebatque, sed parè. Præscripsi ipsi hæc pilulas unica pro vice.

℞. Castor. Sal. Arthemis. an. gr. iiij.

Resinæ Iallap. gr. vj.

Aloës succotrin. gr. ix.

Ol. Major. g. ij.

MS. F. Pil. Num. v. deaurentur.

Pro voto illis purgata, usa est bis quotidie haustulo sequenti.

℞. Saponis Hispanic. albif. drach. s.

Coq. ex lacte Vaccino, & Colat. unc. iiij. dentur usui.

Miratu dignum erat, hoc remedio assumpto, Paroxysmū in dies gradatim, deque hora in horam ita ivisse imminutum, ut trigesimo die plenissimè curata exiverit, maneritque restituta. Venæsectionem Phlegmatica nullatenus institui.

CAP.

2. Vir 45. circiter annorum, melancholicus se,

rè continuo, in primis verò circa paroxysmum; singulis septimanis circa plenilunium vertiginem solummodò sentiens, præcidebat; tumque convulsione, motibusque convulsivis quàm maximis afficiebatur, hocque per trium præterpropter horarum spatium, biduo tunc, triduove sequenti æger actorum, præterquam solius vertiginis, inficius; plurimas tum sequentes noctes insomnes ducens cum insomniis subinde horrendis, semper quasi ex terrore cum totius corporis concussione expergefactus; memoria existente læsa, manibusque maximè tremulis, decumbebat.

Septis in hoc ægro à Medico quodam venæ sectio fuit instituta, jam ad sublationem paroxysmi, jam verò ad morbi ipsius curationem, sed tamen absque ullo successu; uxor ægrotantis pro sublatione paroxysmi masticatos, & contusos in os mariti inspuabat chariophyllos, quo paroxysmus superabatur, qui ipsa venæ sectione nec superari, nec tolli poterat.

Ad curam vocatus, sequentia præscripsi (omnibus acidis, austeris, crudisque, &c. interdictis) primò.

- ℞. Aq. Beton.
- Flor. tilix ana unc. ij.
- Feenic.
- Vic. Mathiol.
- Antepileptic.
- Langii ana. unc. j.
- Spir. salis ammoniac. drachm. ℥.
- Tinctur. castor gutt. x.
- Flor. hyperic. drachm. j.
- Laud. opiat. gr. iv.

Ol.

Ol. succini gutt. v.
Syr. stœchad. unc. j.

M.

Cujus singulis diebus quater ad minimum cohibeat unum atque alterum assumebat. Secundò singulis septimanis semel, quinque pro dosi assumebat de sequentibus pilulis, undè ter, quater & dejecit.

- ℞. Gummi. ammoniac.
- Aqua rosar. solut. drachm. ℥.
- Myrrh. elect.
- Resin. jalap.
- Scammon.
- Vitrioli martis ad albedinem calcinat. ana. scrup. j.

Crocii scrup. ℥.

Ol. succin. gutt. viij.

M. F. Pilul. num. xi.

Deaurandæ pulvereve cinnamomi, &c. inspergenda. Tertiò, sequentis pulveris dosin singulis vespertinis cum vino Hispanico assumpsit.

- ℞. Coral. rub. præpar. drachm. j.
- Cret. alb. scrup. j.
- Sacch. cand. drach. iij.

M. F. Pulvis in 6. doses dividendus.

Nota. Vespere hoc pulvere assumpto, manè bis, terve alvum deposuit.

In dictorum medicamentorum usurpatione continuavimus per duas circiter septimanas; tunc & que Quartò præscripsi sequens vinum medicatum.

- ℞. Rad. enul. campan.
- Calam. aromatic.
- Valerian, sylvestr. ana. drachm. ij.

Vig.

Visc. quercin. unc. j.
 Fol. salu.
 Hyssop. ana. M. j.
 Flor. stœchad.
 Hyperic. ana. p. ij.
 Sem. pœon.
 Fœnic. dulc. ana. drachm. ij.
 Cinnam. acut. drach. ij.
 Nuc. mosch. drach. j.
 Cort. arant. drachm. ij.

Concisa, & contusa crasso modo insuantur sacculo, cantharoque lapideo indantur, affundanturque vini Hispanici (non Gallici, nec Rhenani, quia acidum nimis augent) pint. iij. post justam digestionem, ter de die unc. iij. pro dosi assumptis (instillatis semper gutt. xij spiritus salis ammoniaci unicuique dosi) ac continuauimus ad finem curationis usque in usurpatione dicti vini medicari; repetitis subinde pilulis supra præscriptis, ut & citra plenilunium, & nouilunium mistura primò præscripta. Quintò, sequentis pulveris dosi in pridie, postridieque nouilunij, & plenilunii, ipsoque plenilunio, ac nouilunio cum vino medicato vespere assumptis

ʒ. Cinnabar. antimon. gr. xij.
 Vagul. alcis scrup. j.
 Magist. coral.
 Perlar. ana gr. xvij.

M. F. Pulvis tenuissimus pro tribus dosibus.

Hicce, annuente Deo optimo Maximo, melancholia terè tota sublata fuit; memoria integra, addita, cessauitque manuum tremor, nec ager à paroxylmo amplius interfatur.

Hac

Hac methodo (paucis mutatis, quibusdam tantum additis antehysteris) duas adhuc puellas, unam melancholicam admodum, 22. annum agentem, singulis biduis, et diuisè invadente paroxylmo summa cum vehementia, manuumque clausura, motibusque convulsivis, & suffocatione hypochondriaca affectam. Alteram 19. ætatis anno pituitosam, suppressione mensium simul laborantem, singulis propemodum noctibus epilepticis motibus affectam, Benedicente Iehovah curavimus; ut & Iuvenem 25. annos natum admodum vertiginosum (singulis septimanis paroxylmo epileptico convulsivo redeunte) in integrum restituumus. Infantes varios motibus convulsivis epilepticis (Belgis stuypkens) affectos, sequenti mistura cochlearum usurpata sanavimus;

ʒ. Aq. flor. tilix.
 Fœnic. ana. unc. j.
 Syr. stœchad.
 Diacod. ana. unc. s.
 Spir. sal. ammon. scrup. s.

M.

Posteà alvus solvatur sola manna calabriana: nam alvo astucta laborantes, facillè epilepsia, motibus epilepticis corripuntur, ut testatur Hippocrates, & apud Cl. Riverium in observationibus Pct. Pachequs. p. m. 305.

Non

C A P. II.

De Apoplexia.

I. **A**poplexia est mentis consternatio cum sensuum externorum, & motus abolitione.

II. *Pars affecta est Cerebrum cum suis nervis.*

III. *Differentia.* Idiopathica est, vel sympathetica; fortis, vel levis; vera, vel nota.

IV. *Causa est Lympha crassior magna ex parte nervos obstruens.*

V. Si-

a Non tantum lympha crassior, verum etiam pituita viscida, necnon sanguis, ut Platerus asserit p. m. 22. omnique materia viscida in cerebro contenta; necnon à delapsu ex sublimi, vel concussione, vel colapho (ut observavit G. Fabr. Hildanus Observat. xi. Centur. vi. p. m. 507.) vel merore, & animi Consternatione subita, ut idem probat p. 508. vel ex consueta hamorrhagiarum suppressione, ut memoratus expertus refert observ. xi. Centur. liij. p. 192. & 193. vel sanguine extravasato, ex vulnere inprimis ipsius cerebri; Plures qui vult causas, adeat De&issim. m. Platerum præcos p. m. 22. 23. &c.

b Si-

V. *Signa Diagnostica* *b*. Homo, antè scilicet sanus, plerumque subitò interdum sensim concidit, cum sensus, motus, & vocis ablatione, nunc imminuta, nunc totali, sola respiratione, eaque difficili, remanente. Dormit profundè, imò stertit. Membra laxa elevata concidunt suo pondere instar mortuorum. Oculi suspensi sunt, vel clausi: pulsus interim fortis est, & plenus; quod multos in Prognostico, imò antehac me ipsum decepit. Resolvitur ani, & vesica Sphincter.

VI. *Prognostica.* Apoplexia malum curatu est difficile, sed facilius curatu alterantibus, quam purgantibus, vel venese-

ctio.

b *Signa imminenti* sunt aliquando nulla; sed hæc in Regionibus sæpè lethargus præcessit, aut vertigo, quare apoplexiæ prodromi dicantur; scotomia, incubus, tremor totius corporis, stridor dentium in somno, graeco capitis: & quod notandum, semper ferè inter nicotianæ usum contigitur, quod bis, terve cum Authore observavimus.

c Sic distinguitur à *caro*: nam caro affecti sentiunt, nec tam subitaneus quoque morbi insultus; à *lethargo*, quia est sine febre, & excitatione: à *suffocatione hypochondriaca*, vulgò uterina dicta, & *syncope*, quia obtinetur cum membrorum laxitate, pulsus plenitudine, & facie colorem retinente, & absque sudore frigido, qui in syncope semper

sua.

ctione *d*. Si à difficili respiratione sudor superveniat, præsertim frigidus, lethale. Febris acuta melior lenta vel mediocri. Solvitur sæpè, motu sc. Critico, in Paralyfin: interdum per salivationem, Lympha nempe crassiore sic purgata, extretaque vlnaturæ *e*.

VII. *Indicationes*. Lympha qualitate peccans temperanda, & crassitiem propter incidenda; quantitate noxia evacuanda *f*. sic majori copia spiritus animales generantur, faciliusque in partes sensibus, motuque dicatas fluent.

VIII. *Curatio g*. Membra, pedes putatque manus, ob Lympham ad Cor fluentem

frigidus & viscidus observatur.

d Non instituitur curandi ipsam apoplexiam, sed sanguini immoto & stagnanti (ut sic loquor) motum conciliandi gratia.

e Per excitaram salivationem ipsam apoplexiam, aut levem, curatam vidimus, nulla remanente paralyfi, aut pro tempore tantum partium quiescentium stupor, ut ex observationibus statim dandis patebit. vid. Hippocratem aphor. 51. & 57. sect. vi. ut & C. Celsum p. m. 76.

f Inprimis respiciendum ad causas §. 4. datas, quibus consideratis & cognitis, facilius cura institui potest.

g Cum prognostico instituenda, explorata primùm vita vel per candelam accensam fenestris

clau-

tem fricentur moderatè. Tempora oleis destillatis inungantur, ut & nucha, medullaque spinalis *h*. Cucurbitulas non nisi rarissimè probo, ut nec venesectionem *i*. Clysteres, Epicarpia, supplantalia, suppositoria *l* concedo, licet non nisi per accidens juvare possint; Purgantia verò summè ne-

cess-

clusis, (si ex pulsu dignosci nequeat) naribus admotam, vel per plumam, speculumve ori appositum, an scilicet moueatur, vel maculetur, hinc probatis, licet nullum vitæ indicium appareat, ante triduum tamen non sepiendi, quia ante illud tempus revixisse observati sunt.

h Ut specificum sequens commendamus linimentum.

℞. Ol. succin.

Spic.

Castor. ana. scrup. ij.

Flor. Hyperic.

Succ. rutæ express. ana. drach. iij.

M.

Quo non tantum in apoplexia, verum etiam in epilepsia, lethargo, &c. cum successu fuimus usi.

i Videantur, quæ diximus circa §. iv. de venesectione p. 20.

l De clysteribus, & suppositorijs hæc nota, quòd in apoplexia duplò ferè actiores esse debeant, quàm quidem in aliis non soporiferis morbis; juvare possunt, quia excitant, & pituitosos eliciunt humores stagnantes, à quibus sæpè apoplexia origum ducit, ut §. iv. probauimus.

m Hoc

cessaria abundantibus, turgentibusque humeribus; ut & alterantia peccantibus iisdem qualitate *m*. Somnus arcendus, ideoque narcotica omnia noxia *n*.

Medicamenta Ant' Apoplectica.

Rad. Angelicæ, Imperatoriæ, Ireos nostrat. & Florent. Galangæ, Pyrethri. Lavendula, rosinarinus, hyssopus. Iva Arthetica, ruta, spica, salvia, organum, majorana, diureticaque & cephalica dicta omnia. Flores liliorum, lavendulæ, arantiorum.

m Hoc in casu observandum, purgantia in duplici dosi, specificisque ant'apoplecticis mista esse exhibenda, ut ita una eademque fideliter humores qualitate, quantitateque peccantes expellat.

n Quidam vomitoria maximè laudant, & imprimis ex antimonio, ut crocum metallorum, & inde paratam aquam benedictam, vitrum antimoni, &c. item ex antimonio butyro mercurium vitæ. de vomitoriis bellè discunt Riuierus praxeos lib. 1. cap. 2. p. m 23 & 24. Attamen rectè VV. Hoeferus in suo Hercule medico; caue à vomitoriis, nisi ager statim à cibo fuerit apoplecticus factus, & eodem tempore medicus accessit sit.

o Ex quibus radicibus apoplegmatissimum paratum expertus commendo, ut videre est in observationibus sequentibus.

¶ In

tiorum, spicæ, stœchados. Baccæ juniperi. Grana kerimes. Cubebæ, cardamomum. Semina carui, sinapios. Nux moschata. Caryophyllum, cinnamomū, zinziber, piper. Balsamum Peruvianum, zibethum, moschus, castoreum, Opobalsamum. Aqua lil. convall. juniperi petroselin. salviæ, Apoplectica Anhaltina, Crolij, Mynsichtij, Riverij, Quercetani. Spir. cerasorum nigrorum, formicarum, cranij humani, sanguinis hum. lilior. convallium p. Essentia ambre, castorei, succini. Elixir. Pœoniæ Mynsichtij. Syr. florum Anthos, Ol. succini, lavendulæ, salviæ, spicæ, caryophyllorum, ligni heracleotici. Conferua arantiorum, anthos, menthæ. Conferua Anacardina. Balsamum Apoplecticum, cephalicaque omnia. Magisterium cranij humani, succini; sal Apoplecticum Mynsichtij, ejusdemque Rotulæ sinaragdinæ, &c. Elix. Vitæ nostr. descriptionis.

Me

¶ Inprimis spiritus salis ammoniaci, salisve tartari volatilis foetidus; diaphoreticumve in peracutus, seu mistura simplex, ex spiritus theriacalis camphorati parte v.

Tartari rectificati part. iv.

Vitrioli rectificati part. i.

In

Medicamentorum Præparantium
Formula.

- ℞. Aq. Antiparalyt.
Prophylactic. an. unc. j. f.
Betonic. unc. ij. f.
Syr. de stœchad. drach. x.
M. bibat cochleatim.
Vel
- ℞. Elix. vitæ nostræ. description. dr. j.
Bibat in Vino, cerevisiave quater de
die guttas 6. vel 8.
Vel
- ℞. Sal. Cranii human. scrup. j.
Detur in Vino, bis de die.
- Spiritus salis dulcis ritè præparatus ma-
gnæ est efficacix, continuò in Vino
potuve assueto ad guttas x. vel xv. as-
sumptus q.

Invicem mistis, & in digestionè per aliquot septi-
manas relictis.

q Videlicet ad præservationem, & quidem ad
drachm. f. in potu, vinove saluiato, serpillato, ce-
phalicove medicato alio. Ego verò spiritum salis
ammoniaci cum aqua ex serpilli, & lauendulæ
comatibus destillata assumptum præferem.

℞. Omni-

Medicamentorum Purgantium
Formula.

- ℞. Resinæ Agarici.
Extract. catholic. an. gr. viij.
Sal. Tart. vitriolat. g. iij.
Ol. rorismarini ʒ gutt. ij.
MS. F. Pil. Num. iij. deaurent.
Vel
- ℞. Rad. Ireos nostræ.
Fol. sen. mund. an. drach. ij.
Agaric. levis. drach. f.
Sem. pœon. scrup. j. Coq. ex aq. be-
tonic. in Colat. unc. ij. f. dissolue.
El. diacartham. drach. ij. f.
Ol. rorismarin. g. j. /
MS. F. Haustus.

℞. Sal

℞. Omnibus purgantibus in affectibus soporife-
ris, ut apoplexia, lethargo, &c. addatur castoreum
in substantia ad scrup. j. imò ad scrup. ij. cum scrup.
j. scammonii exhibet Trallianus, ut testatur Ri-
uerius loco citato p. 23.

f Potius adderem oleum succini destillatum,
vel sal eiusdem volatile, nam ab omnibus tan-
quam experta commendantur: quòd quoquè hæc
efficere possint in apoplexia, epilepsia, lethargo,
&c. experti testantur Practici.

B

℞. Ex-

℞. Sal. Tart. vitriolat. gr. vj.

Scordij scrup. j.

Resina agaric. gr. viij. ℥

Sacchar. perlat. drach. f.

MS. F. Pulvis tenuis in Vino Gallico, vel Rhenano assumendus.

IX. *Observationes.* 1. Iohannes Abeels

Vir quadraginta plus annorum, plethoricus, obesus, sed robustus, hora decima nocturna, mediocriter cœnatus, inter nicotiana usum subito in Apoplexiam cadens dormiebat a tum. Consilio mei magis vicini Medici vena ipsi secta erat antequam ipsi potuerim adesse. Præscripsi externa medicamenta, & interna, sed horâ primâ eiusdem noctis cessit fatis.

2. Michaël Calvo Hispanus sexagenarius, phlegmaticus, magnæ notæ vir, instituta bis consilio Medici Hebræi venæ sectione, brevi post lumine cæsus est.

3. Anus

℥ Experientia certior redditus, omnibus restam colocynthidis, ut & extractum ellebori nigri cum castoreo pulverizato mistum, in aqua salviae vel laendulæ, vel ronismarini, autave cephalicæ dissolutum commendo: purgat enim quàm optimè, maximèquè excita, insidit, atque ex intimo absconditisque corporis penetralibus pituitam elicit. pro stimulo additur tartarus vitriolatus, maxima incidendi vi præditus,

℥ Mug

3. Anus sexaginta quinque annos nata, fit post vertiginem Apoplectica. Volebant adstantes, ut ipsi statim ab experto Chirurgo Augusto Meyero secaretur vena, quam vocatus ego, ut & ille, improbavimus. Vsa est mistura, & purgantibus suscriptis, ijsque paucos intra dies convaleuit.

CAP.

℥ Mulier quædam 52. annos circiter nata, ex animi & calore gravi, mane surgens, maximo cum clamore subito corruit, cum ani, & vesicæ sphericis resolutione, stertore, pulsa pleno, attamen aliquosquæ celeriori, oculis torvis immotis adstantes aspiciens, cum omnium partium motus ablatione, non autem sensus, nam puncta membrarum retrahebat; ore ligno aperto primo sequentis misturæ ori infundi iussimus cochlear unum vel alterum.

℞. Aq. salv.

Lavendul.

Antiepileptic. ana unc. j.

Tinctur. castor, drach. f.

Spir. sal. armoniac. scrup. j.

Ol. succin. gutt viij.

Syr. stœchad. unc. j.

M.

Nucham, & tempora, & nares inungi curavimus linimento §. viii. p. 12. commentato. 2. Hoc enim, ut quàm citissimè coquatur, & inliciat, præscriptum fuit.

B 2

℞. Herb.

- ℞. Herb. rut.
 Centaur. min.
 Origan.
 Salv. ana. M. j.
 Rad. aristoloch. rot.
 Elleb. nigr. ana. drachm. iij.
 Cyclam. drach. ij.
 Sem. cartham.
 Agaric.) in
 petia ligat. ana. drachm. ij.
 Pulp. colocynth. drachm. s.
 Coq. s. a. in s. q. aq. communis, Colatur.
 ℞. Nuc. vij. in quibus dissolv.
 Elect. hier. pict. cum agar. unc. j.
 Sal. rut. drachm. j.
 Castor. scrup. j.
 Mellis anthos unc. j.
 M. F. Enema .

Quidam in petia croc. metallor. scrup. j. ligari, & una cum dictis cephalicis, ac purgantibus coquunt iubent, maximèquè tales clysteres Commendantur ab Authoribus, quo iniecto, post horâ multum pituita viscidâ una cum excrementis excrevit; interim continuò ferè usi fuimus mixtura supradicta secundo die, sequentibusque deinde diebus radicem imperatoriae contusam linguæ, & circum dentes molares imponi curauimus, quo multum tenacis, viscidæque pituitæ elicitum est.

Tertio die, præscripsimus purgans sequens, quod.

- ℞. Extract. elleb. nigr. gr. xvj.
 Resin. colocynth. gr. iij.
 Sp. salis ammon. gutt. vj.

- Castor. pulvenz.
 Tart. vitriolat. an. scrup. s.
 Aq. sal. q. s.
 M. Pro hausto.

Quo optimè purgata, nobisque respondit, ast lingua tremula; quare præscripsimus spiritum anisi optimum cum spiritu serpilli mistum, quo linguam & totum colluebat os, cuius beneficio multum viscidæ materiæ iterum excrevit, sensimque linguæ tremor euauit. remaneat post affectum motus, sensusque partium imminutione, stupore videlicet ut & tremore, non verò paralyti; pro corroboracione partium omnium, motusque, & sensus imminutionis curatione, sequens præscripsimus viscidum medicatum.

- ℞. Rad. Angel,
 Irid. florent.
 Aristol. rotund. ana drachm. iij.
 Fol. Salv.
 Origan.
 Maioran. nob.
 Puleg. ana M. j.
 Sen. mund. unc. j.
 Flor. laeudul.
 Hyperic. ana p. j.
 Agar. alb. drachm. iij.
 Bacc. iunip. unc. j.
 Cubeb.
 Cardamom.
 Nuc. moschat.
 Cinnam. ana drach. j. s.
 Sal. tartar. drach. j.
 Concila, & crasso modo contusa insuantur saccu.

lo, & vini rhenani, gallicive pint. iij. affundantur
huius ter de die unc. ij. infusis singulis vicibus
guit. x. spiritus falis ammoniaci, Deo annuente
curata.

Duos adhuc vidi, inter nicotianæ usum, factos
apoplecticos, in quibus eadem ferè usurpata re-
media, ut & varia adhuc erihina, quia vix exci-
tari poterant, in utroque etiam venæ sectio fuit
celebrata, quia illorum pulsus vix, aut ne vix qui-
dem observabatur; undè conclusum est, sangui-
nem non, aut vix circulari, aut moveri; post ve-
næ sectionem maior & maior reddebatur pulsus;
uterque iam paraplegia laborat.

CAP. III.

*De Paralyfi, Caro, Comate Vigili &
Somnolento, Catalepsi, Incubo, Le-
thargo, &c. Opisthorono, Empro-
sthorono, Tetano.*

I. **H**isce de Affectibus non est quòd
multa dicam; tantamenim cum
Apoplexia habent affinitatem, ut qui mor-
bos istos ex hac nesciat curare, pauci iudi-
cii sit oportet: nequè enim essentialiter, sed
gradibus saltem differunt, eandemq; agno-
scunt partem affectam, causamque. Hoc ut
Lector, rerum, non verborum, amans, me-
lius concipiat, has illi meas communico.

II. Ob.

II. *Observationes.* Mater D. Iohannis
Vincent. Diaconi & Mercatoris Amstelo-
damentis, brachium dextrum impotens
movere, periculosè decumbebat anno ata-
tis suæ quinquagesimo octavo; ergò erat
Paralytica: interdum dormiebat profun-
dè, ergò laborabat *Comate somnolento Ca-
rove*; interdum vigilabat, ergò debuit tunc
ejus morbus *Coma Vigil* nominari; interdum
stertebat nullamque edebat vocem, quic-
quid vociferarentur adstantes, ergò erat
Apoplectica; febricitabat continuè, super-
venientibus Aphthis, ergò aderat *Lethar-
gus*. Omnes hi morbi, quibus extincta,
promi. cuè illam affligebant 15. intra dies.
Quorsum ergò nunc *Entium Noxia Multi-
plicatio*? Quantum sapimus verba dando!

2. Vxor D. Ludovici Serrarii Vertigi-
nosa, Paralytica, Comatosa, Nephritica,
Hysterica, &c. ore tortuoso vix poterat
vocato mihi loqui. Præscripti illi pilulas
hasce purgantes:

℞. Resinæ Jalapp.

Agaric.

Aloës lucid. an. gr. iij.

Sal. succin. gr. vj.

Ol. menthæ g. ij.

MS. F. Pil. num. v. deaurent.

Optimè inde purgata longè habuit melius.

B 4 Al.

Altero die assumptis misturam sequentem cochleatim:

R. Aq. prophylact. unc. j. s.

Antiparalyt. unc. s.

Antinephritic. unc. j.

Meliss. unc. iij.

Syr. de stoechad. unc. j.

MS. In Phiala.

Hæcæ usa conquerebatur de nimia eius acedine, dulcorem autem non admittebat passio hysterica; sed aquæ liliorum convalium uncia una cum semissi temporatam suprascriptam misturam optimè ægra tulit, & optimè novem, imò septem intra dies est curata; nebat enim quarto die proba hæc, & familiæ summam curam habens Martha.

C A P.

a Vir quadraginta annos natus, pituitosus, plurius viola tempestare iter faciens, noctu expergefactus, motus sensusque quadam impotentia afficiebatur, imò domum reuersus, intra tres septimanas sit paralyticus; quare iussu agyræ cuiusdam omnibus partibus mutiam imposuere, qua caro bubula antea fuerat condita; post cuius applicationem maximus exortus dolor, præscripti illi sequentia, quibus etiam convaluit, præterquamquod tantæ soboris partibus non insit.

R. Aq. Card. ben. unc. ij.

Theriac. simp. drachm. vj.

Anti-

Antipar. Amst. drachm. iij.

Spir. sal ammon. gutt. xvj.

M. pro hauſtu.

Quo vesperi assumpto, pro voto sudauit, Secundo bis de die calidè iungi sequenti linimento cura, ut nucham, ceruicem, spinamque dorſi,

R. Unguent. Martiat. unc. s.

Ol. flor. chamom.

Hyperic. an. unc. j.

Bacc. iunip.

Castor.

Laurin. ana drachm. ij.

Succ. cochlear. expressi. drachm. iij.

Alum. plumos. dr. j.

Spir. sal. ammon. drach. ij.

Aq. vit. Mathiol. unc. s.

M. F. Linim.

Tertio, singulis diebus bis, ter, quaterve assumptis sequentis decocti pro dosi unc. iv.

R. Rasur. lign. guaiac. unc. iij.

Cort. eiuld. unc. j.

Lign. iunip. unc. ij.

Aq. fontan. lib. viij. Coq. s. a. per horas tres, tumque add.

Bacc. iunip. unc. j.

Rad. angel. unc. s.

Fol. maioran. nobil.

Salv.

Rorismar. ana M. s.

Sen. mundat. unc. j.

Hermocactyl. drach. vj.

Coqu. ulterius, vasis optimè clausis, ad colaturæ lib. iij. quibus add.

B

5

Aq.

Aq. antiparalyt.

Theriac. simpl. an. unc. j. ℥.

Spir. falis ammon. drach. j.

M. Deturque in cantharo lapideo opint.
clauso;Singulis ferè septimanis sequentes assumpsit pilu-
las, ter, quaterquè exindè detecit,

℞. Mass. Pilul. scetid. mai. drachm. ℥.

Resin. ialapp.

Troch. sc. alhand. ana gr. iiij.

Ol. rotismar. still. gutt. iiij.

M. F. Pilul. num. vij.

Hisce omnibus per duos circiter menses usurpa-
tis, linimento parum aliquandò mutato, additis
nimirùm ol. spic. drach. ij.

Succ. urtic. urent. min. unc. ℥.

Sequens præscripsi vinum medicatum,

℞. Herb chamædr.

Chamæpith. ana m. j.

Fol. primul. ver. m. ℥.

Rorismar.

Salv.

Flor. anthos ana p. ij.

Rad. imperator.

Angelic.

Irid. florent.

Elleb. nig.

Sem. cartham. ana drachm. iiij.

Hermodactyl. unc. j.

(Omnium nervosarum partium anima vocatus
ut crocus pulmonum)

Agar. albif. drach. iiij.

Cardam.

Cubeb.

Cubeb. an. drachm. ij.

Sal. tartar. drachm. ℥.

Concisa & crasse contusa insuantur sacculo,
cum vini Gallici pint. vj.F. vinum medicatum, cuius post iustam
infusionem tepidam ter quotidie assumpsit unc.
iiij. quibus semper instillavit spir. fal. ammon.
gutt. viij quibus omnibus quarto mense cura-
tus.Plures adderem de paralyfi observationes, nisi
megerem, quod, mutatis saltem ægris, unum,
idemque propemodum essem dicturus.

De Lethargo.

Vir quidam trigésimum octavum agens an-
num, cum aliquot diebus capitis gravitate, febril-
que continua laborasset, urina instar jumentorum
turbida, in conclavi circa fornacem se continens,
ubi linteamina exiccanda deposuerat uxor, adau-
cta continuo capitis gravitate, sic somniculosus,
ac in somnum ita propensus, ut semper nonnisi
dormire cuperet; febris adaucta deliravit, lecto
jam decumbens à somno vix excitari poterat, ac
excitatus, ad interrogata delirans respondit, rela-
biturquè in somnum, vocatus, ænema in observa-
tione nostra de apoplexia descriptum p. 29. non
nihil mutatum præscripsi, moxquè naribus cum
spongia sequens apposui.

℞. acet. rutac. unc. ij.

Castor pulv. drach. j.

Spir. fal. ammon. drachm. ℥.

M.

Quo subindè excitatus, iterum tamen in somnum
relabitur, tertio vocacionis die hæc præscripsiB 6

Pæ

pilulas, quia ex relatione uxoris, temper non nisi pilulas assumi vellet.

℞. Extract. cathol. scr. j.

Castor. serup. l.

Ol. succin. gutt. ij.

M. F. Pilul. num. vij.

Quas, excitatus, subito devoravit, statimque uxor cochlear dedit sequentis mixturæ.

℞. Aq. puleg.

Beron. ana unc. j. l.

Prophylact. descriptæ C. 3, l. 3, unc. j.

Tinctur. castor. dr. j.

Spir. sal. ammon. dr. l.

Syr. stœchad. drac. vj.

M.

Sexies à pilulis deiecit, multumque emolumenti attulit, febre quinto & sexto die major, conquestus de capitis dolore gravativo, vix iterum excitari potest. quare sequens erithinum præteripsi.

℞. Turbith. mineral. scrup. l.

Glyzitr. pulv. drach. l.

M. F. Pulv. tenuiss.

Cujus tantillo naribus indito & inflato excitabatur cum levi sternutatione; septimo de summo capitis dolore gravativo, leviq; calore conquerebatur. iterum tantillum naribus est inflatum; tantaque paris pauco sanguine misti copia secuta, non tantum ex naribus, verum etiam faucibus, ut nisi oculis meis vidissem, credere mihi fuisset impossibile; dolorque capitis gravativus imminutus, imò brevi evanuit, mixturaque dicta ad finem usutata; Divino amveniente Numine, brevi convaleuit.

De

De Incubo.

Juvenis vigesimo ætatis anno, melancholicus pituitosus, singulis prope modum noctibus horrendis insomniis vexatus, imò aliquandò quid corpori impositum cum respiratione difficili, anxius & quasi suffocationi proximus, imò quasi ipsius cor alienius manu comprimeretur ac constringeretur, se suffocari putat. Qui, insurpatis pilulis cap. de Epilepsia p. 16. descriptis, vinoq; medicato cum spiritu salis ammoniaci in observatione nostra de apoplexia p. 80. descripto, ut & condito sequenti convaleuit.

℞. Conserv. flor. rorism.

Salv. an. unc. j.

Spec. diamb.

Diamosch. dulc. ana drachm. j.

Mithrid. Democr. dr. ij.

Ol. succin. gutt. vj.

Spir. sal. ammon. dr. l.

Syr. stœchad. q. l.

M. F. Conditum.

Cujus singulis vespertinis incoenatus ad castaneæ magnitudinem assumpsit.

CAP. IV.

De Catarrhis, eosque comitante vario Capitis, & partium totius corporis dolore.

I. **C**atarrhus est defluxio humorum in omnes corporis partes.

II. Par-

II. Partes affectæ sunt glandulæ totius corporis, ut & Cerebrum; quod VVarthonus non veretur glandulam sui generis vocare: addo membranas, tendines, nervos.

III. Causa est nunc Lympha acrior *b* cui sese sæpè intermiscet bilis, undè inflammatiores, & dolores intensiores omnes; Ophthalmiæ, Anginæ, Erysipelata, Herpetes, Arthritis, Tussis, &c. nunc Lympha crassior, undè dolores gravativi, Lassitudo spontanea, Melancholia, Scorbutus, &c.

IV. Differentiæ ex causis patent. Legat, qui plura volet, prolixum & doctissimum Sneiderum.

V. Signa Diagnostica ægris ipsis, & adstantibus tam manifesta sunt, ut doctis illa præscribere parum sit necesse.

VI. Prognostica. Catarrhi, & dolores interdum facillimè; interdum difficulter curantur; evenit ut subito ægri, imò cetera sani illis pereant; hosque catarrhos suffo-

a Acrium videlicet, pituitosorum, viscidorum, & præternaturalis.

b Propter stagnationem, particulasque frigidas, quæ, caput sudore antea diffusens, intraverant, & semper ferè calor lympham, omnesque humores fluidiores reddens, præcessit, superveniente tum frigore catarrhi oritur, quantum ego saltem ob-

ser.

cativos nominare solent. Causa hæret in orificio ventriculi, vel in ipsis pulmonibus ob impeditam à Lympha crassa Sanguinis circulationem.

VII. Indicationes curativas, ut & Curationem ipsam *c* petere potes ex Capite I. & 2. de Epilepsia, & Apoplexia; invenies illic ferè omnia huc pertinentia: pauca saltem longo mihi usu comprobata illis hiccè jungo.

In aurium ex acriori Lympha dolore.

B. Lactis Vaccin. q. s.

Laud. opiat. gr. iij.

MS.

Indè auribus guttas tres, quatuorve, & exterius applica micam panis ex furno novissimè allatam; id est calidam. In dolore ex Lympha crassiore profunt, & Olea destillata calida omnia.

In

servare porui.) sicque acrior reddita scilicet lymphæ, bili acriori juncta, partes nervosas, membranaceas corrodendo, facillè dolores intensiores excitat.

c Optimè in catarrhis frigidis pituitosis, viscidis, convenit decoctum ex ligno guajaco, salsafissæ, serpilli, & roremarino;

d Lympham crassiorem optimè eliciunt apoplegmauzantia; inter quæ excellent laudatæ C. de Apoplexia p. 23, & 29. radices imperatoriz, quibus

bus

In Ophthalmia ex Lympha crassiore.

℞. Ovum Gallinaceum integrum e;
Coq. ad mediocrem duritiam, demp-
taque testa & vitello, cavitati ejus in-
dantur.

Sacchar. Saturni gr. vj.

Camphora gr. ij.

Vitriol. alb. gr. viij.

Mell. rosat. unc. f.

Fiat expressio fortis, & expressus li-
quor instilletur guttatim oculis bis
velter de die.

Aliud omni laude majus.

℞. Aq.

bus tantum elicitur lymphæ crassioris, s. pituitæ, ut
materia catarrhosa tota auferatur, tumque pilula
una, alterave ex Massa pilulari de cynoglossa sub
ingressum sceti, prægresso subinde purgante, mul-
tos, & varios catarrhos curatos vidimus; item
hoc suffitu.

℞. Succin. drachm. j.

Mastich. scrup. j.

M. F. pulvis crassus.

Cujus parum prunis injectum, fumusque, pallio si-
milive tegumento capite prius tecto, naribus attra-
hatur, brevi, coryza affecti, curantur.

e Porùs concisso ovo reliqua superfundantur,
postque horam unam atque alteram, fiat fortis ex-
pressio; plusque liquoris, majorisque efficaciar acci-
pientes; hunc liquorem expressum optimo cum sug-
celsu usurpavimus in panniculo ex genarum in;

flame

℞. Aq. Euphrasie.

Fœnicul. an. lib. j.

Salis communis drach. vj.

Tutia preparat.

Vitriol. alb. an. unc. f.

Ebulliant parum, & Colatura detur
guttatim usui.

MS.

In Ophthalmia ex Lympha acriore,
hocce melius huc usque nondum sum ex-
pertus.

℞. Florum Cinci scrup. j. f.

Aq. rosac. q. f.

MS. & guttatim inde oculis.

Cincum est species puto stanni, licet aliis
sentiant aliter; optimum ex Anglia huc de-
fertur: preparatur Chymicè quarto ignis
gradu videtur aliquid Mercurii in se con-
tinere g.

In

flammatione neglecta, orto

f An ex lymphæ acriore, videlicet falsa, satis sus-
perq; constare potest ex dolore, vel lachrymarum
acredine, vel rubore, titillatione ve ipsius oculi.

g Conveniunt quoque flores cinci in inguinum
infantium excoiatione, ex urina acriore genita, ut
& papillarum ex coriatione, fissurisquè. Non ad
modum difficulter ascendunt flores; ipsorum præ-
parationem vide sis apud Glauberum furnorum
philosophicorum part. 1. p. m. 58.

b Opti;

In principio doloris Arthritici ex Lympha acriore .

℞; Minii .

Cerussa .

Sapon. Venet. an. unc. x.

Ol. olivar. lib. ii.

Axungia porcina unc. i.

Coq. ex arte in formam Emplastri b.

Magni, quaso, facias hoc Emplastrum, ingeniose Lector .

In declinatione, ut & in Artuum doloribus ex dislocatione, Contusione, &c.

℞. Minii lib. f.

Ol. Tartar. foetid. unc. j. f.

Olivarum lib. i.

Castor.

Lumbricor. an. unc. iii.

Opii crud. drach. j. f.

Cera alba & Labdani q. f.

MS. F. l. a. Emplastrum .

In dolore Arthritico ex Lympha crassiore magna semper sum expertus esse efficaciam hoc Emplastrum :

℞. Emplast. styptici Crolii unc. i. f.

Ol. philosophor. drach. ii.

Opii

b Optimo cum successu usurpavimus addita nimirum opii aceto dissoluti unc. f. videatur l. h.

Lo,

Opii crudi scrup. f.

MS. F. Emplastrum extendendum super aluta .

I. *Observationes*. Pia & charissima mihi uxor, sapius, praeipue gravitatis tempore, laboravit catarrhis, & vario corporis partium dolore; non putem illam 20. intra annos ter medicamento purgante usam esse; sed naribus attrahebat, consilio meo, simplex suffumigium pulveris mastiches electi, idque sexies de die; à quo semper, & tam subito melius habebat, ut postmodum facta quasi Vice Medicus (liceat mihi sic loqui ioci ergo) illa me incio sibi ipsi illud postea prescripserit sapissime .

II. Catarrhis ex Lympha crassiore oriundis laborantes tot curavi simplici suffitu vel vapore aceti, ferro ignito aspersi, ut neminem hic nominare cogat .

III. In Catarrhis biliosis itidem multa observavi; exempli loco sit honesta Matrona Lydia de Rovers; quae optimè semper, purgata prius, habuit, ab huius mixtura, quam cochleatim assumebat, usu .

℞. Aq. prophylactic. nostr. vel eius in defectu aceti rectificat. unc. i. f.

Loelus de podagra, qui elegantissimè camenta.

Menthæ.
 Meliss. an. unc. ii.
 Syr. papaver. errat. unc. i.
 Oc. Cancr. crud. contus. scrup. i. f.
 Laud. opiat. gr. i.
 MS,

LIBER SECVNDVS

De Affectibus Colli.

CAP. I.

De Angina.

- I. **A**ngina est faucium inflammatio.
- II. Partes affectæ sunt Tonsillæ, fauces, Vvula, muiculi Laryngis & Oesophagæi, imo palatum.
- III. Causa est Sanguis, abundantia quidem sapè sua peccans, qua tamen non eo usque noceret, nisi Lympha acriori vitia- retur.
- IV. Dif-

Non tantum est faucium inflammatio, verum
 tunc internus, nunc verò externus.
 chor solummodò sanguinem
 abun-

IV. Differentiæ. Dividitur ab omnibus melioris notæ auctoribus in tres species, quos hic non sequi, temerarium foret. 1. Vocatur Cynanche. 2. Synanche. 3. Parasyranche. Dividitur porro in Veram, & Spuriam; sed hæc pauci sunt momenti.

V. Signa Diagnostica. Instantis Anginæ signa sunt, cum patiens collum more solito non movere, difficilius respirare, nec aptè potest deglutire, ardoremque & dolorem senserit in faucibus.

Præ-

abundantem, lymphamque acriorem pro causis agnoscit; sed reverà sanguinem pituitosum viscidum primariam & frequentissimam esse anginæ causam, ipsa testatur experientia, præcesso quidem calore, exereitatione, motuve plus solito majori; unde pituita viscida solvitur, liquidiorve red- ditur, quæquæ tum ab aëre frigido &c. ambiente, vel ore hausto coagulatur. Vide sis apud Hippo- cratem de vitæ acutorum text. 39 p. m. 300. (Nota, me in hoc tractatu editione Lindana Lugduni Batavor. apud Gaasbeeckios anno 1665, impressa, fuisse usum) ubi expressè à fluxione glutinosa (viscida) Anginam fieri ait.

In quatuor à plurimis dividitur species, 1. Cynanche, 2. paraCynanchè. 3. Synanche, 4. Pa- rasyranche. Cynanche est, ut rectè Authoꝝ S. v. I. hujus capituli ait; ubi muscoli laryngis nimirum interni inflammati, omni videntur carere tumore, & agri canum more hiantè ore respirant. Paracy- nanche.

Præsentis Anginæ signa diagnostica sunt respiratio suffocationi proxima; sic impedita deglutitio, ut & potus, liquidaque omnia reiciantur per nares; summus adest dolor, rubedo, tumor *d*, febris; lingua arida, vocis languor, &c.

VI. Prognostica. Angina nulla tuta; quantum minus tumoris, tantum periculi magis *e*. Cynanche præcipue, ubi musculus Laryngis inflammatus omni videntur carere tumore. Minus periculosa est Angina, dicta Cynanche; adhuc minus Parasynanche, ut, & tonsillarum inflammatio *f*.

VII. In-

nanche, cum exteriores laryngis muscoli cum parvo tumore sunt inflammati; *Synanche*, ubi internus adest tumor & inflammatio, interioresque pharyngis musculos, ut quidam volunt, solummodo affligens; *Parasynanche*, si exteriores faucium musculos cum rubore & tumore invadat.

d Tumor apparet in tribus aliquando anginæ speciebus, nempe parasynanche, synanche, & paracynanche, non vero in cynanche; ut Clarissimus Author quoque probat paragrapho sequenti; adest quoque facies rubor.

e Iuxta Hippocratem aphor. 37. sect. vi. angina, inquit, correpto si tumor oriatur in collo bonum; ut & sect. vii. aphor. 49.

f Varia & insignia *ENEX* habet prognostica, ut sect. v. aphor. 10. quibus ex angina liberatis, ad pulmonem mali sit conversio, ij intra dies septem

mo-

VII. Indicationes Curativæ. Lymphae atque bilis in sanguine ipso temperanda *g*, hicque revellendus, derivandusque citissime.

VIII. Curatio. Instituaturs igitur quamprimum Venæsectio *b*, vel in corpore non Plethorico, in brachio dextro; reitereturque pro necessitate: postea malo id postulante aperiantur venæ sublinguales raninæ. Profunt Cucurbitulæ, Veficatoria, Enemata, Gargarismata, Topica *i*.

Me-
moriuntur; si verò hos effugerint, purulenti evadunt, ut Coac. prænotion. 363. Tit. 16. p. m. 300. Totoque illo Titulo præclara habet Hippocrates: Videatur quoque C. Celsus lib. 2. c. 7. p. m. 64. editionis Lindanzæ apud J. Elsev. 1657.

g Viscida pituitosa incidentia maxime quoque necessaria, quibus totum malum aliquando brevi superatur.

b De Venæsectione merito dubitatur, an in maligna conveniat: rectè autem illos sentire puro, qui non nisi in principio, & primo statim invasionis die administrandam illam consent; si vero malignitas absit, potest ubique concedi, modò sanguis non copiose mittatur; nec post plures, quàm tres ab invasionis dies, administratur.

i Secundò enema injiciatur, vel, si fieri potest, haustrus purgans, incidentibus mistus, exhibeatur; in principio gargarismata ex radicibus imperatoria, iros &c. profunt; item ex spiritu salis ammoniaci

Medicamenta contra Anginam.

Radices; altheæ, liquiritiæ, Ireos. Her-
bæ; Consolida, Myrtus, Prunella, Taraxi-
cum, Plantago, Scabiosa, Sempervivum
majus, Salvia, Hederæ terrestris, Violaria.
Flores Balauftiorum, rosarum rubrarum.
Crocus, semina 4. frigida majora, minora,
papaveris. Cortex & succus granatorum,
præcipuè acidorum. Ficus. Album Græ-
cum. Hirundines ustæ, illarumque nidus.
Alumen ustum. Syrupus Berberorum, Ca-
pillorum Veneris, Violarum, Portulacæ,
Iujubinus, Scabiosæ, Tussilaginis. Mel ro-
satum, Rob Sambuci, Diamori l.

Remi-
niaci misto gargarisma varias curavit anginas; to-
pica deinde, exhibito priùs, (si possibile) sudori-
fero incidente, addito lapide prunellæ, externè ap-
plicentur.

Quidam vomitoria in omni angina, etsi mali-
gna, epidemicave maximè laudant, & quidem
aquam benedictam Rulandi: Ast notandum; primo
statim die usurpanda sunt, altero enim frustra ex-
hibentur, imò plùs nocuenti, quàm emolument
efficerent. Quidam laryngotomiam in valdè urgē-
te angina commendant, de qua inspicatur M. A.
Severinus de efficaci medicina, ut Th. Fienus lib.
chirurg. xii. p. m. 35. & seqq.

In primis semen sinapi, levistici, baccæ lauri,
spi-

Repellens m Gargarisma morbi in prin-
cipio.

℞. Flor. ros. rubr. balauftior. an. P. j. f.
Cortic. granator. unc. f.
Fol. quercus M. j.
Alumin. ust. scrup. j.
Coq. ex aq. ferrata, & Colat. lib. j. f.
Adde
Rob. diamor. unc. ij.
MS.

Aliud efficacius.

℞. Fol. Taraxici. M. j. f.
Hederæ terrestr.
Violar. an. M. f.
Coq. ex aq. hord. in Colat. unc. xx.
Dissolve
Mellis rosat. colat. unc. j. f.
Addendo
Spir. vitriol. gutt. xv.
MS. n

Di-

Spiritus vini, salis ammoniaci, niri &c. in princi-
pio admiscenda levia astringentia incidentibus.

m Repellentia cautè adhibeantur, in primis in
maligna angina; tunc etenim materia peccans, re-
pellendo, faciliè poterit ad cor, vel pulmones, vel
cerebrum ipsum propelli, ibique epilepsiam, aut
maniam causare.

n Sequentia gargarismata in principio mul-
tùm profuisse observavimus.

C

℞. Flor.

Discutiens in morbi declinatione Gar-
garifima.

℞. Rad. liquiritiæ.

Corticum granator. an. drach. ij.

Flor. balauftior. P. j.

Iujubar. Num. xij.

Ficuum Num. iij.

Pastular. minor. drach. iij.

Coq. ex aq. hord. in Colat. unc. xx.

Dissolve

Syr. capillor. Ven. Mell. ros. col.
an. unc. j.

MS.

Aliud

℞. Flor. rosar. rub.

Sarb. ana M. j.

Coq in cerevisiæ tenuis q. s. sub finem addendo.

Alb. græc. drach. j.

Colatur. lib j immisc.

Sacch. satur. scr. l.

Lapid. prunell. scrup. j.

M. pro ga. garisimate.

℞. Aq. flor sambuc.

rosar. ana unc. ij.

rob. sambuc.

diamor. ana drach. ij.

succ. taraxic. express. unc. s.

Spir. vini rectif. drachm. vj.

Lap. prunell. scrup. ij.

M. F. Gargarifima.

o Ga.

Aliud

℞. Rad. Ebuli unc. f.

Ireos nostrat.

Liquiritiæ an. Drach. ij.

Flor. Chamomillæ P. j. f.

Rosar. rubrar.

Hyssop. an. drach. ij.

Dactylor. Num. iij.

Ficuum Num. vj.

Alb. græc. drach. j.

Sem. Fœnugræc. drach. ij.

Coq. ex decocto raparum. in Colatu-
ræ lib. ij. dissolve.

Syr. Capillor. Vener. unc. f.

Iujub.

Althææ Fernel. an. drach. vj.

MS.

Externa Medicamenta contra
Anginam.

Ol. nucum, lil. albor. amygdalarum,
chamomillæ, anethi. Axungia caponis,
porci. Vnguent. althææ. Emplastrum de
Mucilagibus. Stercus canis, columba-
rum. Nidus hirundinis.

℞. Ra-

o Galenus historiam narrat de angina à se cu-
rata, quòd nimirum, cum aliis remedijs destitue-

- ℞. Rad. althææ.
 Lilior. alb. an. unc. j.
 Nid. hirundinis Num. j.
 Ficum.
 Dactylor. an. Num. iiii.
 Alb. græc. unc. f.
 Capar. drach. vj.
 Coq. ex aq. hordei, vel Cerevisia, &
 Colatur. f. q. adde
 Farinæ Tritici.
 Semin. lini an. unc. i.
 Fœnugræc.
 Althææ an. unc. ii. f.
 Vitell. Ovi Num. ii.
 Croc. Oriental. drach. ii.
 Ol. Chamomill. unc. ii.
 MS. F. Cataplasma.
 Vel
 ℞. Succ. capar. unc. ii.
 Ol. lilior. alb.

Irin.

retur, receperit pueri sterco, & exiccarit, idque
 cum melle commiscuerit, & prædivitis cuiusdam
 faucibus angina laborantis illinisse, intrâque hore
 spatium tumorem ruptum fuisse, hominemque sa-
 nitati restituisse. Hunc in finem videatur Ioan-
 nis Davidis Rulandi Pharmacopœa nova, in qua
 reposita sunt sterco, & urinæ, multa & rarissima
 ibi collegit.

p lu.

- Irin. an. unc. i. f.
 Coq. parum: Addendo
 Nid. hirundin. drach. ii.
 Picis, & Ceræ q. f.
 MS. F. s. a. Emplastrum.
 Cataplasma Maturans.
 ℞. Rad. Althææ unc. i.
 Lil. albor.
 Rad. Liquirit.
 Ireos nostr. an. drach. ii.
 Caparum unc. f.
 Passular. enucleatar. unc. i.
 Ficum Num. vi.
 Sem. lini.
 Fœnugræci an. drach. ii.
 Fol. Malvæ, brassicæ an. M. f.
 Coq. ex Vino albo Gallico in formam
 Cataplasmatis.
 MS.

IX. *Observationes*. I. Æsculapij qui-
 dam filius, plethoricus, obesus, laborabat
 synanche, sibi que statim iussit venam se-
 care, statimque post poterat deglutire; &
 ideo assumpsit purgans, à quo benè habuit
 & per multas horas quievit. Sequenti die
 recidivam passus, iterum instituit venese-
 ctionem, iterumque habuit melius, & am-
 bulando loquebatur liberè, dicens, se varia
 in proprio morbo observasse. altero manè

C 3

dum

dum se putaret sanum, intra bihorium suffocatus perijt.

2. Vxor Librarii Lescaille plethorica intensissimos faucium patiebatur dolores, tonsillæ ita erant tumefactæ, ut ne guttulam potuerit deglutire, assumptaque omnia reiiceret per nares. Institui Venæsectionem, usûsquè sum Cataplasmatibus & Gargarismatibus suprascriptis, quartoque morbi die malum bacillo exploraturus, abscessum vidi suppuratum; placuit mihi inhumanius cum illa agere, eodem bacillo abscessum rupi, undè cum statim melius haberet, risit, & laudavit probam fraudem.

CAP.

p Iuuenis quidam viginti annos natus, pituitosus, post celeriozem deambulationem, avidè hausit frigidam cerevisiam, undè intra horam deglutitio admodum difficilis, fauciumque dolor, & tumor apparere. vocatus, Venæsectionem leuem institui iussi; sequentique gargarismate curatus.

R. Aq. flor. samb. unc. iv.

Myrrh. pulv. drach. f.

Spir. vin. rectific. drach. iij.

Sal. ammen. scrup. j.

Succ. taraxie. express. drachm. ij.

M pro gargarismate.

Mulier vigesimo octavo ætatis anno, de nocte infantem lactans, in somnum incidit, manè vix col-

lum

lum movere valens, summo cum faucium dolore deglutiebat. manè clysterem iniici curavimus, & circa meridiem venæsectionem celebravimus ad uncias sex, usaque decocto p. 32. descripto, additis tantum

Sem. sinap. drachm. j.

Aq. ther. simpl. unc. f.

M. pro gargar.

Tertioque die curata fuit.

Puella viginti circiter annorum, subito in maxillam respirandi difficultatem incidit, talique cum tumore, & dolore, ut ne guttulam quidem liquoris deglutire potuerit, vocatus, statim Venæsectione celebrata fuit ad uncias sex, moxque sequens apozema pro gargarismate præscripti; undè quoque levamen quoddam observavit.

R. Flor. ros. rub. unc. j.

Bacc. laur. excort.

Sem. levistic. ana drachm. j. f.

Coq. cum aquæ communis lib. j. vasis optimè clausis, in colat dissolv.

Mellis rosar. unc. j.

Aq. Theriac. simpl. drach. v.

Spir. sal. ammon. scr. j.

M. pro gargarismate.

Sequenti die clysterem purgantem iniici curavi, Per triduum enim alvus constipata fuerat; undè optimè deiecit, eodemque die collo sequens cataplasma, bis de die renouandum, applicari iussi.

R. Nid. hirund. num. i.

Flor. sambuc. p. iij.

Capar. sub cineribus coct. num. ii.

Coq. ex cerevisia tenui, contusis adde.

C 4

Alb.

Alb. græc. drach. iiii.

Ol. olivar. q. s.

M. F. Cataplasma.

Quo quarto die abscessus fuit ruptus; ulteriusque ulsa fuit solummodò melle rosarum pro linctu.

Plures tales observationes exhibere possem, nisi mutato solummodò agrorum nomine, unum idemque dicitur, metuerem.

C A P. II.

De Scrophulis.

I. **S**crophulae sunt tumores præternaturales a glandularum colli, propriâ tunicâ contenti.

II. *Partes affectæ* sunt glandule conglomeratæ colli, salivales hodiè dictæ b.

III. *Causa*. Glandularum totius corporis munus, (quod certissimum esse puto) est Lympham transcolare; necesse ergo est, Lympham crassiorem a huius affectus esse

a Duriores renitentes.

b Ut & circa aures parotides dictæ: ductus salivales ex conglomeratis colli glandulis oriandos, VVarthouus detexit, vulgòque dicuntur ductus VVarthouiani; ex parotidibus, Stenoniani, quos Stenonem primum invenisse perhibetur.

c Aliquid austeri simul peccare certò concludimus,

causam, undè illarum primò durities, postea sensim accrescens, pertinaxque tumor.

IV. *Differentiæ*. Interdum mobiles sunt; interdum ossibus adherent. Interdum glandula salivalis inferior, interdum & superior afficitur. Interdum hæreditaria sunt: interdum Epidemica.

V. *Signa Diagnostica*. Tumor durus, & rotundus, vel oblongus est; dolorificus rarissime.

VI. Pro-

dimus: nam in cancrum aliquandò vergunt, ut Cl. Author testatur §. vi. (cancrum autem ex acido-austero produci extrâ dubium ferè est, ut satis superque patet ex doloribus lancinantibus, pungentibus; semperque propemodum, cancro laborantes, sunt melancholici, alvoque astricta laborant: In tumoribus duris, schirrosis, cancerosis, &c. sequens omnibus commendo.

R. Gum. galban. pur. unc. ii.

Opii thebaic. drach. ii.

Spir. vini aromatic. unc. vi.

(Ex salvia, ruta, bacc. iunip. sem. carui, anis. scordic. &c. destillati, & cohobati) mista digerantur per octiduum, destillenturque leni calore ex retorta vitrea, bisque ad minimum cohobentur:

R. Huius destillati unc. ii.

Spir. salis ammon. unc. i.

Digerantur iterum, levissimoque calore destillantur per alembicum humilem, & fortim servetur sal volatile in forma sicca

C S

R. huius

V I. *Prognostica*. Quo mobiliores, eò curatu faciliores, curatu tamen semper difficillimè. Ossibus adhærentes ferè incurabiles: in hisce non utor, nisi cura palliativa *d*, ut & in illis quæ in cancrum vergunt atque dolent.

V II. *Indicationes Curativæ*. Lympha crassa incidenda, temperanda *e*, evacuanda. Glandulæ emolliendæ; humor, si potest,

℞. huius salis volat. unc. *℥*.

Butyr. non saliti. *℥*, sãpiùs loti unc. *i*.

M. F. unguentum.

Cancre, tumoribusque dantis illiniendum. *Nota*, Post sal volatile siccum, iterum spiritus provenit, qui cum novo spiritu salis ammoniaci potest destillari, & cohobari. Quare etiam Veteres à succo melancholico scrophulas deduxerunt; patetque ex curatione, & observatione nostra mox secutura.

d In hunc finem cum successu usurpavimus amalgama saturni, ex limatura saturni, & mercurio paratum: quod in cancro quoque prodest, ut & sequens in cancro palliativum anodynum.

℞. empl. diapalm.

Diapomphol. ana unc. *℥*.

Sacch. Saturn. drach. *℥*.

Opii spir. vini dissol. drach. *i*.

Fulig. splendent. scrup. *iv*.

Vel

Sal. volatil. ammon. scrup. *ii*.

Ma:

test, discutiendus, vel maturandus & tandem escharoticis, ubi aliter fieri nequit, absumendus *f*.

V III. *Curatio*. Purgetur corpus Medicamentis Pituitæ hucusque dicatis *g*. Vitetur Venæsectio. Prodest sudor, & acida intus assumpta omnia *h*, ut & salia volatilia. Topica Chirurgiæ debentur.

Medicamenta contra Scrophulas.

Rad. Aristolochiæ rotundæ, bryoniæ, cyclamini, filipendulæ, morsus diaboli, iridis, pimpinellæ, pyrethri, scillæ, verbenæ, Scrophulariæ. Folia cupressi, apiastri, rutæ,

Malax. ol. solan. express. *q. ℥*.

M. F. Empl.

e Inprimis austerum alterandum.

f Notarunt quidam medicamenta ad curandas scrophulas in ultima lunæ quadra maiori cum successu assumi, & in novilunium usquè continuari debere.

g Post iustam, & sufficientem videlicet humorum peccantium alterationem.

h Blanda nempe, & temperata aliàs plus noñ fuisse quàm profuisse, observarunt accuratiores Practici; (hoc in casu tritum illud tenendum: sat citò, si sat benè.) Ex. gr. spiritus salis, nitri &c. per spiritum vini rectificatum dulces cochlear.

rute, satureiæ. Flores geniste. Cancrî combusti. Teste ovarum uste. Sal Gemme. Spongia que maximè laudatur à Præcicis.

℞. Cineris spongiæ marin.

Offis sepiæ.

Piperis longi.

Cinnamom.

Salis Gemme.

Pyrethri.

Nucum cupressi.

Gallarum.

Corticum Quercus.

Flor. ros. rubr. an. unc. f.

MS. f. Pulvis tenuis.

Dosis serup. ij. vel drach. j.

Vel

℞. Lapid. Spongia drach. iiii.

Sal. Gemme drach. ij.

Tartar. vitriolat. drach. j.

MS. F. Pulvis. Dosis ser. j. f. vel ser. ii.

Lo-

tione redditi tales spiritus; inter omnia tamen excellit salis ammoniaci toties meritò laudatus spiritus, internè, ut & externè, iusto vehiculo mistus.

Item pumex, os sepiæ, galbanum; empl. de ranis cum, & sine mercurio, magneticum ex magnete arsenicali; balsamum sulphuris Rulandii; imprimis quoque emplastrum, quod G. Fab. Hildanus describit Chirurg. observ. Centur. iiii. observ. 38. p. m. 221.

℞ Ra-

Localia Chirurgis committo; inter quos novi, qui magni faciunt Medicamentum hocce, quod in Epist. suis Medicin. describit Langius, cuius reverà felicissimos vidi successus:

℞. Olei philosophorum laterini lib. f.

Thuris, Masticis, Gummi Arabici,

Terebinthine an. drach. iiii. Pistata;

simul per Alembicum destillentur;

tandem destillationi addatur salis ex

cinere ceni, & iterum distilla, & quod

distillauerit in vitro serva.

Sale ceni quia caremus, supponi potest cinis spongiæ.

Observationes. Virgo nobilis, biliosa, macra, scrophulis multiplicibus vexata, fatis cessit, febre continua continuò illam emaciante, id est, hectica. Aperto cadavere, reperimus mille ultrà glândulas minores, maiores, à faucibus ad os pubis usque. Eiusdem erant coloris, flavi scilicet, quem aperta cute oculis nostris obiiciebant scrophule in collo. Medicamenta, cautè licèt applicata, non addo, infelicem ob successum!

CAP.

℞ Raras, & notatu dignissimas huius affectus historias vide sis apud Riverium Observ. 76. Centur. 1, p. m. 83, & 84. ut & Centur. 2, p. 155. nec

NON

non Observ. communicat. p. 346. & 377. Obser. 9: ut & apud P. Poterium Observ. 28. Centur. 2. ubi unguentum non contemnendum quoque describitur.

Puella quatuordecim circiter annorum, à teneris unguiculis variè, & miserè ulceribus, nempe digitorum, aurium, &c. labiis admodum tumidis, summis aliquando lancinantibus doloribus, utriusque oculi cataracta, scorbuto, &c. glandulis colli, & parotidis quibusdam exulceratis, reliquis schistosis, tumefactis, ita ut collum vix movere queat, vexata fuit. plurima fuere adhibita, & tentata remedia. vocatus, præscripti decoctum ligni guaiaci cum incidentibus, aperientibus paratum, cuius quater quotidie ad unc. iii. assumpsit, instillatis spiritus ammoniaci gutt. viii. semelque in septimana pulverem sequentem usurpavit.

R. rad. jalapp. drach. f.

Tartar. vitriolat. gr. v.

Ol. fœnic. gutt. ij.

M. F. pulvis.

Cuius beneficio ter, quaterve deiecit. externè applicari curavi emplastrum de ranis cum mercurio, oleo rutæ, & sulphine malaxatum: verùm exulceratis glandulis, primò unguentum balsiconis, deinde balsamum sulphuris Rulandinum adhibuimus, quibus tertio circiter mense curata. gestat adhuc emplastrum ex galbano puro, collo circumpositum. inter curandum, inflammatione genarum correpta, sudoriferisque internè exhibitis curata, frigori externo se exposuit, undè recidivam passa, noctuque panniculo carnofo utriusque oculi affigitur. manè vocatus, præscripti liquorem ab Authore Cap.

iv. de Cataractis §. vii. p. 40. laudatum, quo intra octiduum panniculus utriusque oculi ferè totus fuit ablati; & quod notatu dignum, cataractæ admodum fuere diminutæ, & quidem adeò, ut iam omnia accuratè videre valeat.

Dominæ cuidam tumore dolorifico duro, in collo indies accrescente, à tribus præterpropter annis vexata, emplastrum præscriptissimum sequens.

R. empl. de ranis cum mercurio unc. f.

Gum. galban. pur. drachm. iij.

Sacchar. saturn.

Sal. volatil. ammon. ana drachm. f.

Malax. ol. rut. q. f.

Ad consist. Emplastri.

Quo dolor, & accretio evanescere, continuòque adhuc collo applicatum gestat.

CAP. III.

De Aneurismate.

- I. **A**neurisma est Tumor præternaturalis, digitis illum comprimentibus facillè cedens, illisque ablatis, statim rediens cum forti pulsu.
- II. Pars affecta sepius, imò ferè semper ob Arterias Carotides, Collum est; observavi tamen illud in genibus, & brachiis.
- III. Causa est humor acris, serosus, biliosus, internam arteriarum tunicam erodens.

dens, imò & externam crassiolem, imò & viciniora sibi ossa ^a.

IV. *Differentia*. Nunc magnum est, nunc parvum; nunc collo adheret, nunc artubus.

V. *Signa Diagnostica*. petere potes ex suprascripta Aneurismatis definitione.

VI. *Prognostica*. Parva curatu difficilima, magna incurabilia; nec curatum in collo vel unicum vidi. Palliativâ curâ diu vivere possunt. Chirurgi artis propriè signari, abscessum iudicant, eoque aperto scalpello, moriuntur egri illicò illotum in presentia.

VII. VIII. *Indicationes Curativæ & Curatio*. Tumor ab initio statim comprimendus, humorque acris repellendus: utrumque commodè fit per tenuem laminam

^a Causa externa est, ut observatione Prætorum testantur, nempe quod loco venæ arteria aliquandò secerur.

^b In principio statim secerur vena in latere opposito, partique affectæ lamina plumbea superligetur; quidam emplastrum ad rupturas Augustanor: vel Fernelii in principio applicatum commendant, & sequens.

℞. colophon. unc. iij.

Terebinth. unc. ij.

Flor. balauftior.

Sang.

nam plumbeam. Quidam volunt, ut sanguis affluens intercipiatur, arteriam supra, & infra Aneurisma ligando ^c; illudque postmodum excidendo curare. Sed hoc remedii genus dolorificum nec tutum est; malletm ego vitæ conservandæ ergò brachium, vel pedem amputare.

IX. *Observationes*. 1. Pauperimi cuiusdam viri (cuius nomen mihi excidit) Aneurismate extincti, cadaver dissecurimus. Videbamus sanguinem copiosum, tam seorsum, quàm grumosum tunicas arteriarum utrasque erosas, & claviculam sinistram maxima ex parte carie exesam. Cl. Sylvius eius erat Anatomicus.

2. Alium pauperem suprascripto modo per laminam plumbeam ita palliativè curavi,

Sang. dracon. ana drachm. j.

Sacch. saturn. scr. ij.

Succ. acac. drachm. j.

Ol. mastich. q. l.

M F. Emplastrum.

Vide sis apud G. F. Hildanum Chirurg. Observ. Centur. 3. Observ. 42. 43. & 44. & epistolice responsionem Clariss. Michaelis Doringii p. m. 224. & 225. & seqq. & apud L. Riverium Observ. 43. Centur. 3. & communicat Observ. 12. p. 378.

^c De sectione, & excisione arteriæ vide continuatione

ravi, ut decimo quinto post anno mihi sanus fuerit loquutus. Tumor erat supra genu dextrum, ovi gallinacei magnitudine.

LIBER

roversas de Chirurgia tractat. vij. Thom. Fieni p. m. 55. & seq.

d Iuvenis quispiam 22. annos natus, melancholicus, tumorem, subindè dolorificum, circa genu dextrum mollem, ovi magnitudinem æquantem passus; in quo notabilis, imò magnus pulsus observabatur. quidam imposuit emplastr. ad rupturas Fernelii, saccharo saturni malaxatum, deindè solam plumbi laminam, qua dolor sublatus, optimèque valuit tumore, aliquousque minore solummodò remanente. post tempus aliquod, circumforaneus quidam curationem tumoris pollicetur, credulus, nummorum numerandorum, partem dimidiam dedit, aperto tumore, post bi-
duum satis cessit.

a Cum

LIBER TERTIVS

De Affectibus Thoracis.

CAP. I.

De Pleuritide.

I. **P**leuritis est inflammatio interioris Thoracis duplicatè Tunicæ, dicta pleura ^a.

II. Pars affecta est Membrana, Pleura; plerumque etiam patitur Pulmo, Mediastinum, Pericardium, Diaphragma ^b.

III. Caus.

^a Cum tumore, non tantùm membranæ pleuræ, sed & musculorum quibus adhæret; alii verò ita definiunt, nempe per symptomata, & quidem iuxta Hippocratem, attendendo ad id, quod maxime manifestum est: pleuritis est dolor lateris pectoris, cum tussi, febre continua acuta, & respiratione difficili.

^b Ad partem affectam plerique, & optimè notæ Authores referunt musculos mesopleurios: vix enim possibile est, ut inflammatio membranæ succingentis ipsos contiguos musculos non corripiat. Pulmonem in graviori pleuritide affici satis superque constat ex Riverio Cap. 7. lib. 7. p. m. 300.

NE

III. *Causa* est humor serofus, biliosus acris, cum sanguine arterioso sese preternaturaliter effundens in Membranam pleuram plerumque per anastomofin, interdum digresin, raro diapedesin.

IV. *Differentia*. Vera est, vel Notha. Vera provenit ex sanguine arterioso acriori; in Notha sanguini sese miscet Lymphæ crassior. Quidam Scriptores dolorem musculorum Pleuritidem Notham vocant, quod illis non concedo; hoc malum Catarrhis debetur.

V. Si-

ut & Plater. de doloribus Cap. x. necnon ex ipso Hippocrate lib. de locis in homine text. 24. p. m. 378. ubi altera pulmonum pars inflammata vocatur ab ipso pleuritis.

c Proxima pleuritis causa plerumque plethoræ est, qua pleuræ vasa sanguinea præternaturaliter distenduntur, vel rumpuntur; comprimis quoque obstructio venæ & arteriarum, per pleuram perreptantium, undè sanguinis circulatio impeditur, stagnant humores, stagnationeque aciores fiunt, ac magis effervescent; aciores iam facti humores, membranam internè costas succingentem (barbarè dictam pleuram) distendunt, respirationemque difficilem, doloremque pungentem, ac lancinantem excitant.

d Et quidem acris acidus, ut Helmontius, & post illum Jac. van Hadden tractatu primo, & secundo, belgico idiomate conscripto, de pleuritis de;

V. *Signa Diagnostica* sunt, 1. Dolor lateris punctorius, 2. Tussis, 3. Difficilis respiratio, 4. Febris continua, 5. Pulsus durus. Hæc signa nisi omnia concurrant, non est Pleuritis. Interdum Pleura inflammatur in dorso circa diaphragma, & ab incautis, summo egrorum damno, pro dolore nephritico habetur.

VI. *Prognostica*. Quò citius materia peccans suppuratur; quò sputa magis albicantia & leviora, eò citius curatur eger. A copioso sreatu tussis, & respirationis difficultas vel aucta, vel non imminuta, malum f.

VII. *Indicationes Curativæ*: Fluxus humorum

de, pluresque alii, ex dolore punctorio, coagulatione sanguinis, sedimentoque urinæ, necnon invanibus, & nocentibus, quam accuratissimè concludendo probantur.

e Hæc collata, & simul sumpta, pleuritis signum pathognomonicum constituunt, ut Galeus s. de locis aff. Cap. 8. docet.

f Senex noster Hippocrates varia, & insignia prognostica suppeditat: aphor. 8. sect. 5. hæc habet; qui pleuritide laborant, nisi intra quatuordecim dies supernè purgentur, iis in empyema sic mali translatio. si tussiendo nihil, aut lividum, nigrumve excernatur sputum, pernitiosum est indicium; lib. 2. prognost. Cap. 8. aphor. 15. sect. 5.

morum ab initio statim, quantum fieri potest, cohibendus; humor ipse revellendus; derivandus; postea suppurandus, pars tandem ejus reliqua discutienda, partesque roborandę.

VIII. *Curatio.* Venesectio primo morbi die bis, terve, ceteris paribus, reiterata maximo egris est auxilio. Sunt qui illam in totum rejiciunt, sed cum illis non sentio. Instituta est in brachio lateris affecti, quicquid Theoretici contradicant, ea que interdum largiter. Postmodum humoribus turgentibus corpus purgandum; sudor

ex pleuritide, inquit, empyi, nisi intra dies quadraginta à ruptione sursum purgentur, in tabem transeunt; videatur quoque C. Celsus p. m. 62 & 64. necnon aphor. 16. sect. 6. alvi profluvium pleuritidi superveniens, malum. ut & aphor. 2. sect. 1. & sect. 7. aphor. 11. Si pleuriticus dolor cum spūtu bilioso sine ratione evanuerit, in delirium agri incidunt 3. Porro, densa & laboriosa corpora citius ex pleuritide intereunt: in Coacis Tit. xvii. de pleuritide, & peripneumonia. Bis observavimus sequentem Magni Hippocratis prognosin veram, quam describit coaca cccxxxviii. p. m. 334 quibus in morbo lateris plurimus ex spūto strepitus in pectore sonat, & vultus demissus est, oculusque aurigine suffusus, & caligine obductus, in his mors expectanda est.

g Ve:

sudor movendus, expectorantia prescribenda.

Medicamenta contra Pleuritidem.

Rad. Aristolochię, bardanę, millefolii. Herbe, Taraxicum, Anagallis, brassica. Card bened. Cerefolium. Conso ida regalis, Hippoglossum, pulmonaria, scabiosa. Flores buxi, papaver. erratici, stoechad. citri, violar. semina Card. ben. fraxini, Malve, urticę, aquilegę. Thus. Cor Cervi. Dens apri. Lapis Carpium, percarum; mandibule lucii piscis. Oc. Cancr. Ossa lupi. Priapus Cervi, Tauri. Sperma Ceti. Unicornu. Sal. prunellę, Coraliorum. Succus Taraxici, betulę, stercoris equi-

g Venesectio celebranda in principio moderata, ut facilis, minorque cum atri damno, virtumque iactura reiterari possit; attenuantia, incidentia, diuretica exhibenda; clysteresque maxime profunt. Sine venesectione, quocumque in tempore, quaque in pleuritide, vel maligna, vel epidemica, curationem institui posse, affirmant Practici, inter quos Jacob. van Hadden, qui firmissimis rationibus, auctoritate ac experientia edoctus, facilis, brevissimę absque venesectione, quam celebrata ipsa, et si eadem usurpasset remedia, pleuritides à se curatas testatur; modò statim ab initio specifi-

ca

equini. Aqua bardanæ, Card. bened. Scarbioſæ, Theriacalis, Prophylactica noſtra. Spiritus tartari. Liquor diaphoreticus Mynſichtii. Syr. *b* Card. bened. papaver. rheados diacodii. Ol. myrtill. rofaceum amygdalinum. Vnguentum i pectorale, Althææ. Emplaſtrum Ireos, de Cumino. Pulvis antipleuriticus Mynſichtii. Haly. Tragea antipleuritica Hartmanni, Quercetani. Antim. Diaphoretic. bezoard.

mine-
ca acidum infringentia, diaphoreticis, diureticis que miſta, exhibita fuerint.

Angelus Sala, I. Hartmannus, P. I. Faber, M. Rulandus, &c. vomitoria in principio, & adhuc tertio, imò quinto morbi die exhibent; & quidem cum ſucceſſu aquam benediſtam cum aqua card. mariæ, vel papav. errat. ut multies, variis que obſervationibus probant.

b Vix datur præſtantius remedium ſyrupo, de octo que nicotiana, in ſine videlicet morbi: ſed ſit præparatus ſyrupus, & per digeſtionem aliquot diebus depuratus, aliàs graviffima ſymptomata excitat. hac de re vide notatu digniffimam obſervationem apud Ferdinandum Epiphani- num in ſuis Conſiliis hiſtor. 45. Flores papaveris, rheados à Valerola plurimum commendantur, lib. v. obſerv. 10.

i Vnguentum pectorale Mynſichtii in ſuo ar- mamentario Chymico p. m. 488, deſcriptum, maxi- mè commendatur.

i Hel.

minerale; Flores Sulphuris *l*.

In principio morbi:

R. Succii Taraxici depurat. unc. j.

Aq. plantagin.

Rofac. an. unc. ij.

Prophylactic. noſtr. unc. ſ.

Oc. Cancr. crudor. contuſ. drach. ſ.

Syr. papaver. errat. *m* unc. jſ.

MS. in Phiala.

Sumat eger hac de mixtura ſingulis ho-
re quadrantibus cochlear unum, alterum-
ve, miraberis ejus effectum.

Vel

R. Syr. althææ Fernel. unc. j.

Diacodii.

Papa-

l Helmontius maxime commendat ſanguinem hirci, ut & Zvelſerus, qui p. 733. Pharmac. Au- guſt. cruorem hirci colligendi veram tradit me- thodum, cuius drach. j. omnem conſeſum ſopit, & curat pleuritidem: maxime quoque profunt pim- pinella, flores eryng. viſc. querc. ad drach. j. item ſal urticæ, card. bened. volatile, Cornu Cervi, ſuc- cini, urina, fuliginis, ammoniaci ſpiritus nitri dulcis, ſpir. tartari & nitri compoſitus; item ſpe- cies pleuritica Mynſichtii p. 128 laud. opor. Cu- jus gr. j. Riverius in morbi principio cum ſucceſſu exhibuit.

m Maiori cum ſucceſſu uſurpatur, ſi ex ſucce- ſtorum expreſſo, quam ex ſola infuſione paretur.

D

n Om.

Papaver. errat. an. drach. vj.
 Oc. Cancr. preparat. drach. j.
 Bezoardic. mineral. scrup. j.
 MS. F. Linctus continuò assumen-
 dus n.

Secundo, tertiove die :

℞. Rad. Althęę unc. j.
 Liquiritię rafę drach. ij.
 Fol. Malvē M. j. Sen. unc. s.
 Oc. Cancr. crudor. contulorum, &
 in petia ligatorum drach. vj.
 Rhei elect. drach. iij.
 Tamarindor. unc. s.
 Iujubar. Num. x.
 Sem. urtic. Romam. unc. js.
 Coq. ex aq. hordei in Colaturę unc.
 xxiv.

Dissolve

Syr. Diacnicu unc. js.

Salis

n Omnibus commendamus sequentem tragacantham
 antipleuriticam D. Ausfeld.

℞. sal. prunell. drach. ij.
 Pulv. flor papav. rhea.
 Corall. rub. ana drach. j.
 Sacchar. violat unc. s.

Reducantur in pulverem pro tribus dosibus super-
 bibendo aq. papav. vel card. Marię parum ; sum-
 mo cum successu usurpatur, addita adhuc drach-
 ma una rad. bardanę,

o In:

Salis prunellę scrup. ij.
 MS.

Bibat Patiens hujus Apozematis Vncias
 v. bis terve de die, prout alvus laxa fuerit
 vel adstricta.

Medicamenta Topica.

Efficaciora hiscè, quantumvis commu-
 nia, nulla sum expertus.

℞. Vngt. Althęę Compos.

Pectoralis an. unc. s.

Ol. Sem. papaver.

Lilior. albor. an. drach. iij.

Ol. Myrtill.

Rosac. an. drach. vj.

MS. in fictili.

Hoccè Linimento utor in morbi prin-
 cipio, & materia suppurata Emplastro de
 Cumi-

o Inter topica sequens Linimentum excellit.

℞. Vnguent. alch. comp. unc. j.

Ol. amygd. dulc.

Rosar. ana drach. ij.

Lilior. alb.

Papav. express.

Hyoscya. express. ana drach. js.

Still. chamon.

Cumin.

Philosoph an. scrup. s.

Camphor. drachm. s.

D 2

M. F.

Cumino, vel Emplastro Ireos in affectibus
pectoris summa laude digno.

IX. *Observationes.* 1. Dominus N. de
Bas Sponsus, conquerebatur mihi de pur-
torio lateris sinistri dolore, quem Pleuri-
ticum vocabat. Statim refutavi ejus opi-
nionem; herebat enim malum in musculis
intercostalibus, quod, ut supra scripsi, qui-
dam Authores Pleuritidem notham vocant.
Respirabat difficulter, & conquerebatur se
non posse ob dolorem brachii amplecti
charissimam sibi sponsam. Iussi imponatur
affecto lateri Emplastrum Ireos, & inde
unica nocte curatus, tertio post die nup-
tias celebravit sine ulla Sponsæ querela.

2. Laurentius Homers Mercator, qui
paucis ante morbum diebus ioci ergò mihi
di-

M. F. Linimentum.

¶ Hæc emplastra quia ubique non prostant, se-
quenti modo præscribi possunt; Ex. gr. Empl. ireos.

℞. Empl. de mucil. vel Diachyl. cñ gum. unc. j.

Rad. ireos pulv. dr. ij.

Ol. still. chamom. vel Amygd. dulc. q. l.

M. F. Empl.

De Cumino.

℞. Empl. de mucilag. &c. unc. j.

Sem. cumin. pulver. drach. ij.

Ol. still. carui q. l.

M. S. Empl.

dixerat, sibi in toto mundo omnia perinde
esse, modo vxor sua non fieret vidua, Pleu-
ritide corripitur exquisita in latere sinistro.
Detraxi ipsi sanguinem ter intrà biduum
ex brachio, & manu lateris affecti, usul-
que est medicamenti superscriptis. Tam
benè indè habuit ut quarto die me inscio
exiverit, comederitque halecem, & super-
biberit Pintas duas Cerevisiæ crassæ Rote-
rodamensis. Altero die, imò illa ipsa no-
cte, incidit in Pleuritidem lateris opposi-
ti, id est dextri. Summo manè vocatus
dolebam Amicum, cum viderem vires tan-
to oneri non fore ferendo, cui etiam tertio
post die succubuit.

3. Illo eodemque tempore Gertruda,
Evers sanguinea pituitosa Virgo, vigesi-
mo secundo ætatis anno ex Pleuritide de-
cumbit. Menstrua pro voto fluxerant de-
cem antè diebus. Iussi illi sanguinem è
brachio affecti lateris ad Uncias octo bis
destrahere frustraneo eventu. Non per-
mittebant prostratæ vires tertio morbi die,
ut amplius de Venæsectione ausus fuerim,
cogitare, nihil enim nisi mortem expecta-
bam. Præscripsi ipsi misturam superscri-
ptam ex succo Taraxici, &c. Et paucas in-
trà horas cessavit dolor, paucisque post
diebus totus morbus.

q̄ Iuuenis 25. annos natus post solitū maiorem motum, & exercitationem incallescens, frigori se exposuit, undē in dolorem lateris punctorium leuem, tussiculam, febriem, difficilemque respirationem incidit, quem brevi sequenti mistura curauimus:

℞. aq. hyssop. unc. ij.
 Fœnic. unc. j.
 Theriac. simpl.
 prophylact. ana unc. ℥.
 Ocul. cancr. pulv.
 Bezoard. mineral. ana scrup. j.
 Spir. falsi ammon. gutt. xv.
 Laud. opiat. gr. ij.
 Syrup. ex succo florum papaueris errat. ex picell. unc. j.

M.

Huius singulis horis cochlear unum, alterumve assumebat.

Vir 45. circiter angorum plethoricus, post laborum, caloremque maximum, Baccho frigido subito indulgens, in respirationem difficillimam, dolorem lateris dextri punctorium intolerabilem, tussendi impotentiam, febremque acutam incidit, & ob dolorem magnum ad interrogata vix respondit, pomeridiano tempore vocatus illic vena secaretur iussi, iuxta Hippocratem lib. 1. de morbis text. 25 p. m. 31. inter sanguinis effluxum dolus aliquantulum diminutus, liberiusque respirare potuit; statim mistura dictam parit̄ hoc modo mutatam præscripsi.

℞. aq. card. bened.
 Hyssop. ana unc. ij.

Ther.

Ther. simp. unc. j.
 Prophylact. dr. vj.
 Bezoard. miner. dr. ℥.
 Ocul. cancr. pulv. dr. j.
 Sperm. ceti scrup. j.
 Laud. opiat. gr. ij.
 Syr. viol. unc. ℥.
 Papav. errat. ex succo unc. j.

M.

Huius singulis horæ quadrātib; cochlear assumptis; simile quoque topicum p. 75. laudatum usurpauit; manē reuersus symptomata leuiora inueniens; at tamen vena secutio moderata celebraretur curauit; ac anema ex decocto carminativo, & emolliente, &c. præscripti, & circa meridiem sputa aliquotusque cruenta excreuit, quare linctum ab Authore p. 74. descriptum dedimus; frustra tamen euentu, nam quinto ab inuasionē morbi die periit; hocque in ægro observavi, quæ Hippocr. Coac. cccclxxviii. Tit. xvij. de pleuritide habet.

Senex nono à pleuritide curata die sputa nigricantia sapore instar carbonum fabrorum Ferratorum prædita excreuit, quare medicus ipsi balsamū sulphuris anisatum præscripsit; postq; illius usum in hæmoptysi incidit, magnamque sanguinis copiam tussiendo excreuit, accessit̄ mistura sequentem cochlearum usurpandam, necnon linctū à Riverio prax. lib. vii. Cap. vi. p. 329. descriptum, præscripsi.

℞. aq. plantag. unc. ij.
 Cinnam. drach. vj.
 Conf. hyacinth. dr. j℥.
 Acet. still. unc. ℥.

D 4

Co.

De Peripneumonia nihil scribo, quia nihil in cura differt à cura Pleuritis. Conſulet qui plura ſcire volet, hoc de affectu, ut & de Paraphrenitide, authores, nam & hanc eodem modo curari poſſe ſcio.

Corall. rub. præpar. drachm. ſ.
 Flor. balauſtor.
 Sang. dracon. pulv. ana ſcrup. ſ.
 Laud. opiat. gr. iij.
 Syr. myrtin. unc. j.

M.

Hoc remedium, ut & puluerem quendam adſtringentem vulnerarium loco citato p. 331. uſurpauit, aſt fruſtrà; ſingulis enim diebus bis, terue ad lib. jſ. puri ſanguinis aliquoſquè ſpumofi, tandemque animam cum ſanguine excreuit, fatiſquè ceſſit.

• Spiritum nitri dulcem ſpecificis in pleuritide laudaris medicamentiſt inſtitum in peripneumonia & paraphrenitide maximè conuenire aſſero.

De ſignis & differentiis inter pleuritidem, & paraphrenitidem, ut & peripneumoniã, vide ſis apud Riverium prax. lib. vii. Cap. 3. p. 312. & Ioelium lib. 3. p. 16. ut & Platenum Prax. tom. 1. p. 4. 50.

Ab

CAP. II.

De Phthiſi.

I. **P**hthiſis eſt Conſumptio humoris nutritiui ^a.

II. Pars affecta interdum quidem Pulmo eſt, ſed non eo quo vulgò putatur modo, ut ex cauſis patebit. Primariò plerumque paſiuntur Venterculus, Pancreas, Glandulæ lacteæ, &c. Pulmo ^b per Conſenſum.

III. Cau-

^a Ab omnibus ſerè, & optimæ notæ Authoribus deſinitur per ulcus pulmonum, & febrim hecticam. Clar. Author hic atrophiam potiùs quam ipſam phthiſin deſcribere videtur, ut ex ſequentibus patet hec de affectu videatur P. Foreſtus obſerv. lib. xvi. in primis obſerv. 53. & ſeqq. lectu quoque digniſſimum eſt conſilium Ioannis Pereri Merendæ apud Cratonem lib. v. Conſil. xi p. m. 44. & ſeqq. per commodè enim & pulchrè de Phthiſi, eiùſquè cauſis, ut & Horſt. tom. 3. p. 17.

^b Pulmonem eſſe partem affectam conſtat ex ulcere pulmonum, malumquè in ipſis pulmonibus hæret, ideoquè per idiopathiam, non verò per conſenſum afficitur pulmo; aſt à ventriculo, pancreate, glandulis meſenterii lacteis malè affectis malum indies augeri, grauiùſquè reddi concedimus.

D S c Hæc

III. *Causa* est 1. Ventriculus malè Chylum digerens. 2. Succus pancreaticus malè sese miscens bili: undè, 3. Chylus crassior malè transcolatur per glandulas mesenterii lacteas: evenit indè 4. quod crassior chyli pars in glandulis lacteis hereat, non transcoletur, illas induret, sic ut nonnisi serosior illius pars per ductum Thoracicum perveniat ad Cor. Interim vesiculæ tam orbiculares quam sinuosæ pulmonis noviter à Cl. Malpighio inventæ, ex legibus circulationis sanguinis, replentur lymphæ, quæ in illis crassior fit, anhelationem

c Hæc Clar. Authoris dicta sæpè præcedere posse, antequam Phthifis oriatur, assentimus; arramen tum nondum phthifis est, sed quidem ansam dant, acrioresque indies tum fiunt humores, quæ acredine postea vasa quoquè eroduntur. *Causæ*, ut plurimum sunt catarrhi salso acres, C. Celsus quoquè lib. 3. Cap. 22. p. 167. catarrhis in pulmones delabentibus adscribit: quare etiam Hippocrates in coacis prænotionibus, in principio, inquit, suppurati saluginosum spumant p. m. 56. (sæpè post gravedinem, non, vel malè curatam) ut quàm accuratissimè observavit Practici quam plurimi, inter quos D. Frenagius, qui frustra curationem phthificos aggredi, catarrhis primò non soblatis, putat: ut constare quoquè potest ex Gul. Fab. Hildano observ. 38. Cent. iij. p. m. 220. ut & ex Cratone lib. 3. p. 76. sic quoquè à tuberculo

in

nem causat atque tussim *d*, vapores adscendentes angustias intermittentes. Ulcus Pulmonis Tabem esse non admitto; nisi longo temporis tractu degeneraverit, vel in Vomitam, vel Empyema; dissectione enim semper contrarium reperi in cadaveribus hoc malo extinctis.

IV. Dis-

in pulmonibus genito, suppurato atquè disrupto, phthifin aliquandò generari probat Riverius præcos lib. vii. Cap. 7. p. 336. tuberculumque tale pulmonis idem vocat tumorem exiguum in quadam illius parte cula collectum; in quem finem inspicitur Hippocr. aphor. 41. sect. vi, ut & lib. 1. de morbis. Non semel quoque in cadaveribus phthifis extinctis ulcus pulmonis observavimus.

d Tussim ab humorum acredine vellicando, & corrodendo excitari putamus, nam acrimoniam temperantibus, ut Mass. pilul. de cynoglossa, laud. opiato, &c. exhibitis, undè humores magis adhuc incrassantur, sedatur; exindè satis superque liquet tussim non tam ab humorum crassitie quam quidem acredine oriri.

e Aliquandò in empyemate paracenthesis instituenda, ut pus, &c. præter naturam intrà thoracem, collectum, educatur:

Paracentheseos instituendæ modum, ac institutæ usum & finem, &c. videtis apud Doctis. Thomam Frenum tractat. v. de Chirurgiæ controversiis Cap. 1. 2. & seqq. p. m. 39. & seqq. & Riverium observ. 79. Centur. 1.

D 6

f Hæc

IV. *Differentiæ*. Practicus Tabem in tres species divido. Prima, eaque precipua, est illa, quæ provenit ex glandulis mesenterii lacteis Lympha crassa, vel ut alii loquuntur, pituita obfessis; quæ sic in causa sunt, ut minima assumptorum ciborum pars perveniat ad Cor, Corporisque partes reliquas; maxima verò illorum pars pereat per alvum *f*. Secunda est quæ propter sanguinem, & in illo Lympham terosiores, & in illo Lympham terosiores, Tussim excitat continuam, dum per pulmones circulatur cum succo nutritio ad Cor. Tertia species illa est, quam antiqui ulcus pulmonum vocaverunt. Procedit ex Lympha crassa *b* in Vesiculis pulmonum supradictis diutius hærente, & Circulationem sanguinis impediendo. Sputa primum albi-

f Hæc vocatur à Practicis atrophia, inspiciatur ea de causa loel. prax. lib. 3. p. m. 39.

g Videtur Cl. Author per se terosorem intelligere terosiores aciem, nam aliàs vix tussim excitant, atque quidem acria: quatenus sua acredine corroduunt, pungunt, vellicant.

b Hippocrates lib. de internis affectionibus text. 4. p. 201, ipsam vocat pituitam salisam, quæ coacta & compacta in pulmone suppuratur: propter lympham crassam, in capite stagnatio humorum fieri potest, cuius stagnationis maleficio acrioris redduntur humores, sicquæ catarrhi, & quibus

dem

albicant & leuia sunt, postmodum crassiora fiunt, tandem aliquo modo scerent & sic putrescunt. Hæc quo ad qualitatem; quantitate si peccaverit hæc Lympha Vomica Pulmonum observabis, vel Empyema.

V. *Signa Diagnostica* incipientis Phthisis

dem in primis falso acres generabuntur, quæ catarrhorum in pulmones depluentium acredine, tussis primum exoritur, dein ipsa vasa sanguinea capillaria corrodendo aperiuntur, extravasatus ita exsistansque subinde adhuc sanguis, iam stagnans acriorique defluxioni occurrens, acrior redditus putrescit, sicque pulmonum ulcus producit; ut probat Hippocrates lib. 1. de Morbis Text. 2. p. 12.

Optimè Clar. Freitagus concludit, non curatis catarrhis, humoremque acrimonia & quidem salina non temperata, phthisin curari esse impossibile.

Variastabis species sine pulmonum exulceratione contingentes describit Magnus SENEX ut lib. 6. Epidem. sect. viii. p. 822. ex gonorrhæa lib. 2. de morbis text. 49 p. 77. ex nimio veneris usu, & lib. v. Popular. text. 2. p. 764. necnon lib. de locis in homine text. 18. p. 373. ex fluxione in medullam, ut & lib. de glandulis text. 10. p. 420. &c. estquæ vel hæreditaria vel proprio vitio, ac diæta acquisita.

i Imminentis phthifecos signa proponuntur ab Hippocrate lib. 1. de morbis text. 9. his verbis, si autem & suppuratus, si pituita (scilicet saliva ut

libro

sis sunt Inflatio Ventriculi tumorque totius abdominis; anxietas cordis & interdum palpitatio, tussis sicca, appetitus prostratus, macredo *l*, febricula continua. Consummatæ Tabis signa sunt, appetitus major sed vagus; (provenit ille puto, ex febre

libro de internis affectionibus text. iv. p. 10 habetur) ex capite ad pulmonem destillet; & primum quidem latenter defluit, tussimque tenuem exhibet, & sputum paulò amaritùs solitò, & aliquandò tenuis adest calor. (febricula.) Pleriquè quoque Practici gravedinem præcessisse observant: quibus Cl. Riverius addit pravam thoracis conformationem & ætatem juvenilem; quare inspicitur Hippocr. aphor. 9. sect. v. & Romanus dictus Hippocrates C. Celsus: cujus scripta H. Fab. ab Aquapendente, rogatus à suis discipulis, ut fecerit quædam in re medica ipsis revelaret, sic commendasse fertur.

... Vos exemplaria Celsi.

Nocturna versate manu, versate diurna.

Potitò magnus ille SENEX de incipiente loco citato: Temporis autem progressu, exasperatur pulmo & intus exulceratur à pituita (scil. salso acri) in hærente, ac putrescente, & gravitate exhibet pectori & dolorem acutum ante & teritò, caloresque acutiore (febres majores, acutiore) in corpus incidunt, & pulmo trahit ad se pituitam ex toto corpore, & maximè ex capite: caput verò calcæfactum ex corpore, Progrediendoque com-

sum.

febre aucta & majore; quam non solum, continuam observavi, sed in plerisque indies suam exacerbationem habentem; hancque febrem voco duplicem Tertianam continuam: an illa ex Pulmonibus trahere possit ortum, judicet judicio pollens Medicus) Tussis continua, respiratio difficilima, Marcor, cutis arida nigricanque, sputum *m* viride, crassum & aquæ puræ immersum, matulæ fundum petens.

V I. Prognostica. Phthisin Infantum, imò

Summate phthiis eos signa ibidem describit.

Quantò verò magis tempus progreditur, tantò magis pus sincerum sputi, & febres acutiore sunt, tussisque frequens & fortis, & inedia vexat & tandem alvus infernè turbatur. hic quum ad hoc pervenerit, petri: quibus adde capillorum deluvium, genarum livorem, inque rubedinem una duabusve circiter à cibo sumpto horis cum pulsu majori & celeriori, mutatum: quod certum hæcticæ febris signum Sennertus de febb. p. 339. putat.

l Quæ in carpis manuum primò observatur.

m Primò salsum dein amarum, postea dulce ex cerni annotavit Hippocrates locis citatis; sed notandum: aliquandò pituitam putridam puris amulam suffiendo excerni; pus autem coloris est cineritii, & minus album quam pituita, & interdum varii coloris, & in aquam tepidam puram projectum fundum petit, in eaque dissolvitur, prunis- que vivis impositum, fæter,

n Im;

imo adulatorum in principio facile curaveris, si abdominis \gg majorem habueris curam, quam pulmonis, hicc enim tunc non peccat, nisi per accidens. Consummata ferè semper incurabilis \circ ; sed Vomica pulmonis laborantes curatos vidi varios, ut & alii mecum Practici.

VII. *Indicationes curativæ.* Lympha
crassa

\gg Inprimis quoque catarrhorum falso-acrium in pulmones depluentium malum indicium augentium.

\circ Attamen spes quedam curationis affulget (modò non hæreditaria) si vires robustæ sint, sputum album, æquale, unius coloris & facile expectoretur, catarrhusque aliò divertatur, febrisque andè minuatur, appetitus vigeat, sitis absit, alvum naturaliter deponat, pectus habeat amplum & hirsutum, &c. Quibus verò phthiisiois sputum graviter oleat, aut capilli defluant, aut alvi fluxus superveniat, aut sputum supprimatur, aut facies Hippocratica appareat, mors in propinquo est; docente Hippocrate 1. Prognost. & aphor. 11. & 12. sect. 9. & sect. vii. aphor. 16. Videtis quoque apud Riverium lib. vii. Cap. 7. p. 345. & 356.

Contagiosam quoque esse Phthisin Practici observarunt, qua de causa inspiciantur observationes, inprimis Riverii, Centur. 1. Oblect. 35. & 99. &c.

ρ Catarrhique sistendi, eorumque acrimonia blandè temperanda.

ρ Fort

crassa incidenda ρ , abundans leniter & per epicrasin evacuanda ρ . Diata sit exquisitas reficiatur tamen sæpè Stomachus.

VIII. *Curatio.* Intelligenti sufficient Indicationes Curativæ. Hoc saltem addo, me contrà omnium fortè Scriptorum Practicorum sententiam acidis temperatis felicissimè usum. Ratio patet ex præscriptis. Dulcia acidis non temperata, cum multis aliis observavi, agris semper, ad minimuma plerumque, obfuisse.

Medicamenta Anti-Phthifica.

Radices Chinæ, Salsaparillæ, Polipodii, Hellenii, Symphyti majoris, Ireos. Fol. Capill. Ven. Consolid. Hedera terrestr. Hyssopus, Iacea, Millefolium. Pilosella, Pim.

ρ Fortiora enim purgantia, ut & omnia aloetica maximè phthiisiois nocent, quia facile hypercatharsis exoriretur, vasorumque officia aperirentur aloeis maleficio: vitentur quam maximè animi pathemata.

ρ Item lignum guaiacuro, eiusque decoctum, quod optimè corrigitur santalo rubro & passulis; aqua sanguinis suilli destillata: decoctum brassicæ capitatae rubrae, &c. item laudanum opiatum, quantum catarrhos sistat humorumque acrimoniam temperet, astrictissima manu exhibitum.

ρ Qui

Pimpinella, Taraxicum, Plantago, Prunella, Pulmonaria, Sanicula, Scabiosa, Veronica. Flores Hyperici, rosarum, Violarum, Aurantiorum. Semina althææ, malvæ, papaveris 4. frigid. majora & minorâ, (Amygdalas non amo) Pistacia. Santalum citrinum r. Sulphur vivum præparatumque. Ag. Antiphthifica Mynsichti, Quercetani, Rolincij. Spir. Sulphur. per Campanam, falis dulcis. Balsamus Sulphuris simplex, vel anisatus f. Elix. Proprietatis. Syrup. r papaveris tam erratici quam albi, diacodii, Althææ, de Symphyto Fernelii. Loch de pulmone vulpis, Antiphthific.

f Quidam ex balsamo sulphuris tincturam extrahunt per vini spiritum summè alcoholisatum, iterumque ad mellis consistentiam leni calore distillant, aut evaporant, ac summopetè in phthisi commendant.

Notandum verò, sulphurea hic non semper convenire; quare rectè monet Clar. Sennertus in institutionibus, lac sulphuris inprimis per se, nec semper in magna quantitate exhibendum; potest tamen cum humectantibus (inprimis decocto chinæ cum passulis & glycyrrisa admixtu m.) quoque misceri; & quod observandum, ex nimio balsami sulphuris usu plurimos in phthisin incidisse testantur Practici.

z Item Syrupus de nicotiana s. succo tabaci quo

tiphthific. Mynsichti. Antidotus maior Quero. Pulvis Haly, resectivus Myns. Spec. Diatragacant. Frig. Oc. Cancr. Tragea antiphthifica Q. Coffi, Succolata. Antimonium diaphoret. Bez. mineræ, flores Sulphuris eiusque lac. Pil. proprietatis Myns. u.

B. Oc. Cancr. crudor. contusor. drac. j.
Spec. Diatragacant. frigid.
Pulv. Haly an. drach. f.
Sal. prunell. scrup. i.

Tar.

quo solo phthificos etiam & tabidos quosdam restituisse testatur Heurnius de tabaco tractatus Ultrajecti anno 1644. editus. Conscriptus ab Ægidio Everatto, & Joanne Neandro, lectu dignissimus, inspiciatur convenit quoque hydromel antiphthificum apud Cl. Riverium lib. vii. Cap. 7. p. 349.

u Lac ab omnibus ferè commendatur, in primis verò lac humanum calidè sumptum, item caprinum, equinum, asinum, vaccinum, omnibus curationis intentionibus, adimplens, teste Platero; magis tamen proderit, si animal specificis fuerit nutritum; in lacte quoque aliquid sacchari rosati dissolvi convenit, ne in ventriculo coaguletur ab acido, &c. Commendatur quoque externè, & quidem unguentum ut & balneum ex lacte dulci; attamen balneum nocere, si ex sanguinis sputo, testatur Tielemanus in aphor. Hippocratis p. 273.

Apleg

Tartar. vitriolat. gr. vj.
Confect. Alchermes incompleta .
drach. i.

Sacchar. perlat. unc. f.
Althææ unc. ij.

MS. F. f. a. Trochisci omnibus diei
horis assumendi.

R. Syr. Althææ Fernel. unc. ij.
Diacodii unc. i.
Bezoardic. miner.
Salis prunell.

Oc. Cancr. præparat. an. scrup. i.
MS. F. Finctus x.

Si materia abundantia sua peccans est
evacuanda .

R. Rad. Althææ. unc. j.

Ireos

A plerisque Authoribus conserva, & saccharum
rosarum omnibus præfertur remedijs, & quibus
multos curatos testatur Riverius ex Avicenna,
Mesue, Montano, Platero, Zacuto Lusitano, Fo-
resto, &c.

x Ad catarrhi sublationem, acrimoniæque
temperandam, (sine qua catarrhi sublatione fru-
stra curatio aggreditur) sequens convenit massa
pilularis :

R. Mass. Pilul. de cynogl. drach. j.
Laud. opiat. gr. iij.

Croc. optim. scrup. f.

Succ. glyzirr. in aq. hyslop. soluti & filtra-

si

Ireos unc. j.

Fol. Malvæ M. j.

Sen. mundat. unc. f.

Rhei elect. drach. iij.

Tamarindor. drach. vj.

Sebesten Num. viij.

Oc. Cancr. crudor. contusor. & in
petia ligator. unc. f.

Sem. aquileg. drach. j. urtic.

Rom. drach. f.

Coq. ex aq. hordei. in Colatura unc.
xxv.

Dissolve

Syr. diacnic. unc. ij.

Sal. nitri scrup. ij.

MS. F. Apozema.

Bibat patiens semel vel bis de die, pro-
ut operabitur vel eius feret constitutio,
Vncias quinque. Spiritus salis dulcis, ut
& simplex liquor Tartari, incomparabilis
sunt efficaciaz, guttatim in cerevisia, iuscu-
lo vel vino assumptiy.

Ovium

ti, blandoque igne ad consistentiam mellis
reduct. drachm. ij.

M. F. Pilul. num. lx.

Quotidie post cœnam sumantur ij. iij. vel iv.
y Inprimis in decocto ex radice chinæ & ligno
santalato cum passulis, & glyziritra parato. Inci-
pientes

IX. *Observationes* I. D. Hasenbroeck, Oviu[m] Dei Pastor, Melancholicus, Macer, Tussiens, Febricitans, nec noctu, nec de die ferè poterat dormire; dolebat caput, appetitus, ut & totius corporis vires erant prostratae. Iuuenis est 30. circiter annorum. Praescripti illi primò decoctum suprascriptum laxans; deinde hanc misturam cochleatim assumendam:

℞. Aq. Scabios.

Card. benedict. an. unc. ij.

Prophylactic. unc. s.

Oc. Cancr. præparat. scrup. is.

Syr. papaveris errat. unc. i.

Laud. opiat. gr. j.

MS. F. Mistura cochleatim singulis horis assumenda.

Optimè inde habuit. Tandem usus sum spiritu salis dulcis. Nunc eo usque benè habet ut hilarius sit Athleta, bisque interdum de

pietes phthises sequenti decocto curatas vidimus, cuius subindè haustulum assumbant,

℞. Rad. apii.

Ireos florent.

Levist. an. unc. j.

Rasur. lign. guajac. unc. iij.

Fol. tussilag. M. j.

Flor. verbasc. p. ii.

Passul. mai. mund. unc. iv.

Cog.

de die doctissimè summaque cum Auditorum laude concionari possit.

2. Anna Siveers sanguinea & novendecim annorum virgo, tussiebat & febricitabat continuo. Macrior inde facta, usque est ope foeminae cuiusdam circumforanea, qua ipsi per continuas purgationes novem mensura dies pollicebantur optatissimam sanitatem. Sed successus eo usque fuit infelix, ut vocatus ego nihil ipsi potuerim præter corroborantia præscribere; breui autem post periit. Tam noxia sunt in hoc morbo fortiter purgantia.

3. Infantes Tabe laborantes plerosque sic feliciter curavi. Iubebam illis inungetur bis de die venter hocce Linimento:

℞. Vngt.

Cog. Sa. ex aq. pura, in colat. unc. xxiv. dissolve.

Syr. jujub. unc. ij.

Aq. theriac. simpl. drachm. vj.

M.

¶ Iuuenis viginti quinque circiter annos natus, macer admodum, tussi, febr. continua, vigiliisque nimis afflictus, multa purulenta, & subindè sanguinea excrevit phlegmata, tandem capillorum defluxione, pustulisque rubris per totam corpus dispersis, (ex quibus, digitis si comprimerentur, acris quidam exstillabat ichor) correptus est: qui curatus sequentibus, massa videlicet pilulari de cynoglossa, linctu pectorali, ac decocto brassicae

ru-

℞. Vngt. Althææ Comp.
Arthanitæ an. unc. ℥.
Ol. Mucagin. unc. j.
MS. 4

Interdum, idest. ter quaterve singulis hebdomadibus, illos purgo Syrupo Diacnicu. Interim utuntur Liquore Tartari in ordinario illis potu.

C A P.

rubræ capitatæ, in quo parum sacchari rosati dissolutum erat.

Iuvenis octodecim annorum post varias erraticas febres in phtihisi incidit, qui sequenti ratione convaluit; singulis vespertinis, duas, tresve assumpsit pilulas p. 92. descriptas, ut & sequentem pulverem, quem omnibus loco pulveris Haly commendamus:

℞. Sem. papav. alb. unc. ℥.
Portulac.
Melon. ana drach. iij.
Gumm. amyl.
Arabic.
Tragacant. an. drachm. ij.
Antim. diaphor. drachm. ℥.
Pulv. itecs.
Croc. optim.
Magist. corall.
Flor. sulphur. ana drachm. j.
Sacch. rosat. unc. j.
M. F. Pulvis.

Hujus ter de die à drach. j. ad ij. cum decocti ex radice

radice china, santalo rubro, passulis, & glyzirrif. sa parati unciis tribus assumatur.

Secundò quoque confervam rosarum spiritu saccharis dulcis alteratam; ac deinde solum lac bubulum tepidum cum saccharo rosato usurpavit.

^a Cum successu sæpe usurpavit, addito nimitum oleo philosophorum, seu de lateribus ad drachm. ℥. & unguent. martiat. drachm. ij.

Clar. Author in sua Anatomia practica sequentes laudat Rotulas.

℞. chalyb. præpar.

Oc. cancr. præp. ana scrup. j.

Tartar. vitriol. drach. ℥.

Lapid. prunell. gr. xv.

Spec. aromat. rosar. scrup. j.

Sacch. alb. unc. ij.

MS. ℥. a. f. Rotulæ indies usurpandæ.

C A P. III.

De Febribus.

I. **F**ebri^s est aucta Circulatio Sanguinis per Pulmones, Cor, Cerebrum, totiusque Corporis partes ^a.

II. Par-

^a Videlicet præternaturalis, functiones quasdam lædens; si enim quispiam se solito plus moveat, augetur circulatio, non tamen febris est; debet ergo esse præternaturalis, functiones quasdam lædens:

II. Partes affectæ sunt Ventriculus, Intestinum duodenum, Hepar, Pancreas, Glandulæ mesenterii, & interdum Arterius, &c.

III. Causa Interna, vel Externa est. Internam, eamque præcipuam, puto, quod postquam Ventriculus non bene cibos coctos, Succus Pancreaticus non bene sese misceat cum bile, Chyloque; sic bilis præternaturaliter regurgitat per Venam Cavam ad Cor, totumque corpus. Pancreas interim Lympha crassa obessum officium suum malè agit, undè febres intermittentes omnes.

Externa

Alii per frequentiore effervescentiam: Alii verò per affectum, in quo pulsus præter naturam frequentior observatur, deserviunt.

b Actior videlicet factus stagnatione.

c De continuarum februm causa sic discitur Clariss. Dom. Fr. de le Bee, Sylvius præceos lib. 1. Cap. 27. p. 379. *Februm continuarum omnium causam esse bilem, aut lympham* (sub qua succum pancreaticum, ipsamque aded salivam comprehendendo, quatenus cum ipsa deferuntur ad cor) aut utramque vitiosam, & in dextro cordis ventriculo effervescentiam totam excitantem, undè continuo pulsus producitur frequentior: & p. 481. & 382. *Februm intermittentium omnium, succum pancreaticum aliqua sui parte in uno pluribusve pan-*

creatis

Externa causa est Contusio, frigulve & partium externarum, quæ Circulationem tam sanguinis, quàm Lymphæ (quam verè Anatomici mecum circulari certò putant, sciuntve) impedit, sicque febrem causat. Si ad omnia, quæ hic brevè describuntur, attendere volueris, reperies fortè omnia sòt voluminibus de tanto morbo descripta. De Febribus malignis, & contagiosis nihil hic dico, cum in Præfatione promiserim, me speciatim de morbis contagiosis verba facturum.

IV. Dif-

creatis duobus lateribus obstructis stagnantem, ac mora sua ibi acriorem factum, atque acrimonia ista acida per pituitam plùs, minùsve vitiosam, & notatæ obstructionis causam via vi parata penetrantem, ac in tenuè intestinum effusum, vitiosamque ibi cum bile, atque pituita effervescentiam excitantem, causam esse puto.

Ioannes Fernellus febrium lentarum, etiã iumque in pancreate sæpissimè latere affirmat; lib. 6. de Patholog. Cap. 7. p. m. 303.

d Non tantùm contusio, & frigus, verùm etiam æris calor, ut patet ex ephemera ab æstu solis, ignis, balnei, &c. orta; ut & omnia, quæ assumuntur ex rebus nonnaturalibus.

e Dari tamen lymphæ circulationem, satis superque constat ex ligatura, valvulisque vasorum lymphaticorum: (quas accuratissimè descripsit, & demonstravit D. Fred. Ruysch. in sua dilucida-

IV. *Differentia*. Febres hiscè in regionibus raro ob Lympham crassam sunt continua, sine nova exacerbatione. Plerumque sunt Tertianæ simplices, vel duplices; vel Quartanæ simplices, duplices, triplices; Quotidianæ enim mihi in rerum natura non dantur: omnes enim tales vel duplices Tertianæ, vel Triplices Quartanæ sunt.

V. *Signa Diagnostica*. Pulsus semper est celerior *g*, sapissimè oppressus. Dolor Capitis vel punctorius est, vel gravativus *h*. Conqueruntur ægri de Cordis, & præcordiorum anxietate; quam antiqui optimè Cardialgiam vocavere: reverà enim non provenit ex corde, sed Ventriculo, ipsiusque

ratione valvularum in vasis lymphaticis, & lacteis.) Deus enim, & natura nihil faciunt frustra.

f Quo fundamento, quæ ratione Clar. Auctor quotidianas negat febres, auctoritative, rationi, ac quotidianæ contradicat experientiæ, non video, dicere enim non est probare.

g Imò ubicunque pulsus præternaturaliter frequentior observatur, ibi febris est.

h Vel *pulsans*, ut in ephemera ab æstu aeris, solis, vigilis nimis, potuve generosiore orta, nec non *distendens*, *rodens*, & quasi *percrebrans*, ut & *ardens*; in febribus tum continuis tum intermittentibus observatur.

que præsertim officio. Interdum adest rigor, horrorve *l*, interdum non. Vomunt multi in principio, postmodum sunt inquieti, tandem sudant, & sic terminatur pro illo tempore febris intermittens tam simplex, quam duplex Tertianæ, ut & Quartanæ.

VI. *Prognostica*. Continua, vel acuta Febris nulla cura; sapissimè enim aliquid subest *m*, quod nescimus. Quartana Medicorum vocatur opprobrium; curantur tamen sapè brevi, exactissimè diatam observantes ægri. Febres Tertianas duplices semper continuas observavi; & ideo pericu-

i Nimirum superiori.

l Inprimis circa regionem lumbarem, ubi sapissimè dolores intolerabiles, frigus, rigor, horrorve primum exoriantur, maximèque de illis conqueruntur ægri: quod quoque annotavit Hippocrates aphor. 69. sect. v.

m Scilicet malignitatis; quare nonnulli Practici in continuis venæsectionem improbant, imò damnant, de intermittentibus sic Hippocr. aphor. 43. sect. iv. febris, inquit, quæ tertio quoque die vehementius affligentes, non intermittunt, periculosiores: quoquo modò autem intermiserint, periculum abesse significant: quod C. Cælius lib. 2. Cap. 3. p. 10. & lib. 3. Cap. 12. p. 141. confirmat.

n Vulgò quotidianas continuas.

riculosas, multosque, nisi leniter tractentur, è medio tollunt. Tertianæ simplices, & facillè curantur ab expertis.

VII. *Indicationes Curativæ* ventriculi, Pancreatis, Hepatis, Glandularumque Mesenterij, major habenda ratio, quàm Cordis, vel Cerebri: artus autem nequaquam negligendi, caleant necesse est. Bili acrior temperanda; bili crassior (quod sæpè evenit) incidenda. Humores abundantes leniter evacuandi in tenellioribus; fortiora purgantia non nisi rusticis conveniunt. Sudorifera vehementiora obsunt omnia, semperque; natura enim ducenda, non cogenda. Omnia spontè fluant, absit violentia rebus.

VIII. Cu-

o Exquisitæ diætæ; facillè curari non mitùm, quia septennis ad summum circuitibus iudicatur; ut testatur Hippocrates aphor. 59. sect. iv. 1. Epidem. sect. 3. p. 671. 11. Epidem. sect. 3. p. 700. & Coac. prænot. sect. 1. p. 5; 3. circa finem; tertiana, inquit, exquisita in quinque, aut septem circuitibus, aut ad summum in novem iudicatur. Multa egregia, lectuque dignissima *Magnus Senex* habet prognostica, in primis sect. iv. ab aphor. 29. ad aphor. 72. ut & Coac. prænot. sect. 1. ad secundam usque, &c.

p Nimmùm rarefscens, & effervescens sanguis condensandus, & compescendus, omnesque acere

icm.

VIII. *Curatio*. Hippocratis ex lege, humores primò præparandi, nisi materia turgeat, quod rarò (hisce præsertim in regionibus) evenire solet. Non tamen improbo primam vulgò dictam regionem leniter evacuantia q.

Venæ-

temperandum, ac auferendum, habituoso flatulentum discutendum, ortusque illius præcavendus, humoresque qualitate peccantes alterandi, corrigendi, quantitateque iam alterati evacuandi per epicrasin, omnesque obstructions tollendæ; universalibus omnibus specifica febrifuga admittenda.

q Vtrum die paroxysmi purgans exhibendum sit, disputant Medici. Petrus Monavius apud Cratonem lib. 2. Epistol. p. 417. Si, inquit, in febribus intermittentibus quibuscumque, apparent aliqua, etiam non perfecta in utinis coctione, ægro, ipso paroxysmi die, purgans dederis, ita ut effectum suum ante paroxysmi invasionem compleat (horis scilicet quatuor, aut quinque antequam paroxysmum adventurum putas) videbis, febrim post illum paroxysmum non amplius reverti, sed prorsus tolli. quasi incantatione quadam probaviam sæpius, in pluribus semper eventus respondit. in certanis post tertium, aut quartum paroxysmum hoc feci, in quotidianis tardius, in quartanis tardissimè, ac ne vix ante tricesimum diem.

A plurimis quoque maximè commendantur vomitoria, quibus M. Rulandus, L. Riverius, I. Hartmannus, pluresque alii gloriantur, se omnes ferè febres curasse; ut illorum observationes abundè

E 4

de

Venefectio cautè instituta convenit: & ut & in febre Tertiana simplici, tertium post Paroxysmum. Quartanariis plerumque nocet. hiscè profunt frequentes Clysteres, &

dè testantur; imò quartanam absque vomitoriis incurabilem tradiderunt: Contrarium tamen multi nobiscum observarunt Practici.

Et quidem in principio, dum vires adhuc cōstant, inprimis hic benè audiunt emulsiones ex hord. mund. sem. papav. alb. &c.

Intermittentium verò curatio consistit in obstructionis à pituita viscida solutione, in succi pācreatici, aliulve humoris stagnatione acidioris facti alteratione, inque vitiosæ bilis, pituitæ, humorisque acidi, effervescentiæ emendatione. necnon obstructionem à pituita viscida, & in ductibus pācreatis lateralibus (ut p. 101. circa §. 3. ex Clar. D. Fr. De le Boe, Sylvio, allegavimus.) vel quocunque in loco, coagulata factam, solvant omnia attenuantia, incidentia, pituitam viscidam attenuant, inciduntque tum acida inprimis blanda & temperata, tum salia quævis fixa, & volatilia, hinc & aromatica omnia. Inter acida excellunt aqua prophylactica Cl. Authoris p. 107. descripta, spiritus salis, nitri, &c. inprimis tamen cohobatione cum spiritu vini rectificato dulces redditi; elixir proprietatis Paracelsi, &c. Norandum tamen, acida hæc medicamenta, non nisi in febris istis, ubi leve tantum, vel nullum frigus, maiorem verò calorem, sitim, ardorem, &c. percipiunt ægri, esse

& interdum purgationes; semper verò sudorifera, præcipuè salia; eaque febricitantibus omnibus.

Medicamenta Febrifuga.

Radic. Contrajerve, Imperatorie, Plantaginis, Taraxici. Cortex * Ching Ching Indorum. Fol. * Absinthii, Card. benedict. Centaurii, Fumariæ, Acetosæ. Verbena, Ruta, Serpillum. Semina milii Solis, nigellæ. Nux Moschata, Gariophyllum, piper. Camphora. Cornu Cervi. Sal. Ammoniac. γ, Prunellæ, Card. ben. Scordii,

convenientia; & quidem aliis vehiculis, ut ita dicam, admista.

Inter salia maximè commendantur sal absinth. card. bened. rutæ, thymi, tartar. vitriolat. volatile ammoniac succini, volatile oleosum &c.

Inprimis verò viscidam pituitam incidentia; necnon acido-austerum (ut multi nobiscum observant) corrigentia.

* Angelicæ, dictamni albi, petasid. zedoar. aristoloch. rotund. gentian. chelydon. maior. asari, filicis, quinque apertient. elleboti nigri, &c.

* Item ligni guaiaci, ligni straxini.

* Matricariæ, huius succi expressi unc. s. cum vino absinth in quartana specificè prodest, item asari marrub. scord. nicotian. &c.

γ Item eius spiritus, & sal volatile;

dii, Absinthii, Tart. vitriolati. Aq. febrifuga Mynsichtii, Quercetani, Hartmanni. Bezoardicum minerale z. Sal febrifugum Mynsichtii: Riverii, Crollii. Spir. Salis dulcis, vitrioli. Extractum Catholicum. Pilule Cholagogę. Aloës, Rheum, Ialappa. Emplastrum febrifugum Strobelbergeri b.

In Febris continuis.

℞. Sal. prunell. gr. xv.
Tart. vitriolat. gr. vj.

Oc.

z Antimonium diaphoreticum, crocus metallorum, & ex eo aqua benedicta Rulandi.

a Videfis apud Riverium observ. 100. Centur. III. ac appendicem eiusdem: hoc Riverii f. febrifugum describit Doctus. Rolinckius in tractatu suo de Chymia in artis formam redacta lib. v. sect. vi. Cap. 11. p. m. 373. & ex eo Philippus Grulingius in suo florilegio Hipp. Galeno Chymico no. vo tertium edito, p. 461.

Maximè quoq; commendat Cornachinus suum pulverem, cujus descriptionem quoque tradidit in peculiari tractatu de hoc pulvere edito: videatur quoque Schroderi pharmacop. lib. 2. Cap. 77. p. m. 274.

b Hujus descriptionem vide sis apud Schroderum pharmacop. lib. 2. Cap. 53. p. 195. commendantur quoque oculi cancr. testa cochelar. aqua formicarum, mistura simplex, &c.

6 Ma

Oc. Cancr. preparat. scrup. f.
Sacchar. perl. drach. f.
MS. F. Pulvis.

Detur bis de die in Iusculo; interim in cerevisia, potuve assueto (consueta enim longo tempore inconsumta minus molesta esse solent) utatur guttis 14. vel 15. Spir. Salis dulcis, pro temperamēto, & etate. Potest & hac corroborante, humoreisque preparante uti mistura, eaque cochleatim singulis diei horis.

℞. Aq. prophylactic. unc. jf.

Borag.

Card. bened. an. unc. ij.

Inlap. rosac. unc. jf.

Sacchar. perlat. drach. ij.

MS.

Descriptio Aquę Prophylacticę, quę Celebrerrimis Viris Dom. Fr. Sylvio, Fr. Verschagen, mihi que debetur;

℞. Rad. Angelicę.

Zedoarię an. unc. j.

Petasitidis unc. ij.

Fol. Rute unc. iiii.

Melissę.

Scabiosę.

Flor. Calendulę an. unc. ii.

Nucum Jugland.

Immaturarum concisarum lib. ij.

E 6

Pom.

Pom. citr. recent. concis. lib. i.

Contundantur omnia simul: deinde affunde Aceti vini optimi ad tres quartas partes, ex arena in cucurbita vitrea per se destill. lib. xij.

Digerantur per noctem, deinde destillentur igne cinerum lento ad siccitatem, idque sine ulatione; & hoc acetum usui serva.

Vbi humores preparati evacuandi, prescribo medicamenta leniora, Authoribus laxantia dicta. Proprie vocata purgantia, vel Cathartica, raro mihi usu venire, sapius illa observavi noxia.

Tertiana duplex eodem modo curatur. In Quartana, & Tertiana Intermitte.

℞. Sal absinth.

Card. bened. an. gr. xv.

Tart. vitriolat. gr. vj.

Sacchar. perlat. drach. s.

MS. F. Pulvis immediate ante paroxysmum assumendus.

Cortex Indicus, China China dictus & mul-

e Maxime quoque convenit in peste, febribus malignis; expertus commendo extractum s. a. ex fecibus relictis paratum, magnarum certe virium.

e Hujus loco sequentem commendamus pul-

VERUM.

℞. Cort.

multos curavit, sed nec tam tuto, nec tam cito, nec tam jucunde, quam supra dicta, salia; interim magno constat pretio.

Vbi Purgandum

℞. El. Diacartham.

Diaprun. solut. an. unc. s.

Tart. vitriolat. scrup. i.

Ialapp. drach. i.

MS. F. Conditum.

Sumat huius Conditi egrotans, Intermissionis die, ieiuno stomacho nucis avellane magnitudinem.

Vel

℞. Cremor. Tartar.

Sal. Scordii an. gr. ix.

Tartar. vitriolat.

Diagryd. an. gr. vi.

MS. F. Pulvis intermissionis die.

No

℞. Cort. lign. guajac.

Fraxin. an. drach. j.

Extract. rad. gentian.

Angelic.

Antimon. diaphor.

Sal. volatil. ammoniac. seu flor. salis ammoniaci alb. ana ser. j.

Myrr. scrup. ij.

M. F. Pulvis in octo doses dividendus, vchiculoque convenienti exhibendus.

Multas quotidianas, quartanasque intermitte

SES

Notandum, Quartanarios e fortiora ferre purgantia Terciana, vel Continua quacunque laborantibus.

IX. *Observationes.* Nobilis Virgo Margaretha van den Heuvel, decimo septimo ætatis anno cortipitur febre Quartana cum menstruorum suppressione. Vsa est per tres integras septimanas quotidie hisce Rotulis.

℞. Sal. Arthemif.

Prunell. an. scrup. j.

Tarr. vitr. gr. xxv.

Chalyb. preparat. gr. xv.

Oc. Cancror. crudor. contusorum drach. i.

Sacchar. perlat. unc. ii. s.

MS. F. f. 3. Trochisci.

Me-

tes, imprimis tertianas intermittentes tertia, secunda, imò prima exhibitione sequentis haustus, processu aliquando purgante, curavimus:

℞. aq. card. bened. unc. ij.

Theriac. simpl. drachm. ij.

Sal. absinth. drach. s.

Spir. sal. ammon. scr. l.

Syr. papav. errat drach. iij.

M. pro haustu.

Quo multum sudarunt, & ut plurimum prima vice febris recessit.

• *Notandum,* quartanam sæpe comitem habere

scor-

Melius hisce habens, rediit illi, mihi minus citò, prostratus antea appetitus; ideoque illam hoc pulvere purgavi:

℞. Salis Succin. scrup. j.

Tarr. vitr.

Diagryd. an. gr. vi.

MS. F. Pulvis.

Hocce pro voto suo, meoque purgata, rediit menstruorum fluxus, & valedixit ipsi febris. Venesectionem Plethoricè non institui,

Nobilissimus Vir Juvenis P. S. viginti octo annos natus, & febre Quartana per menses aliquot vexatus, meam imploravit opem. Prescripsi illi hunc pulverem, præcisè in Vino Rhenano assumendum ante paroxysmum:

℞. Sal. Card. benedict.

Absinth.

Prunell. an. scrup. s.

Bezoardic. min. gr. v.

Sacchari perlarum scrup. ii.

MS. F. Pulvis.

Ter

scorbutum; quæ, nisi febriloga antiscorbuticis mista sint, non facile, imò vix curatur. Singularem febris quartanæ tractandæ modum, vide sis apud Cratonem lib. v. Consil. 26. p. 151 & 154. necnon M. E. D. Glanz apud VV. Hoeflerum in suo hercule medico lib. vj. Cap. 3. p. 290. & 291.

ubi

Ter eò usus convaluit sine recidiva.
Plurus tales observationes scribere hic
possem, nisi metuerem, quòd mutato nomi-
ne unum, idemque sim dicturus.

LIBER

ubi inprimis spiritus salis ammoniaci, tanquam
specificus, commendatur.

f. Mulier quæ iam quadraginta annos nata, pri-
mò febrì quotidiana, postea tertiana intermitte-
ntè à se sequi anno circiter afflicta; paroxysmus cum
horrore, pandiculatione, & aliquandò totius cor-
poris quasi concussionè invasit, levique cum ca-
lore, & subindè sudore recessit; dolorem interim
in scapulis, & regione lumbari observavit; appe-
ritu jam aucto, jam diminuto, imò nonnulli-
quam depravato existente, undè admodum me-
lancholica fuit reddita; Cui hæc præscripsimus;

℞. aq. menth. unc. ij.

Cort. citt.

Fenic.

Theriac. simpl. ana unc. j.

Sal. absinth. drach. s.

Bezoard. mineral. scrup. s.

Spir. sal. ammon. gutt. xxv.

Laud. opiat. gr. iij.

Ol. menth. still. gutt. ij.

Syr. card. bened. unc. j.

M. subindè huius cochlear unum, atque alter-
num assumpsit.

Huius beneficio symptomata indies mitiora
reddebantur, subindè sequens assumpsit purgans;

℞. Sal

℞. Sal. ammon.

Diagryd. ana gr. viij.

Ol. ment. still. gutt. j.

M. F. Pulvis.

Subindè quoque vesperi assumpsit dosi pulve-
ris p. 112. descripti.

Postea tantum usurpavit spiritum salis ammo-
niaci in potu ordinario à gutt. x. ad xv. quibus in-
tra tres septimanas curata.

Quartana quispiam laborans, sibi que hydro-
pem ex pedibus tumefactis metuens, sequentibus
convaluit.

℞. rasur. lign. guajac. unc. iij.

Cort. ciuid. unc. s.

Rad. apij.

Petrofel.

Levistic. ana drachm. vj.

Bacc. iunip.

Laur. ana unc. j.

Coq. s. a. ex aqua pura; in Colat. unc. xxvj.

Dissolve

Syr. card. bened. unc. ij.

Spir. sal. ammon. drachm. j.

Aq. theriac. simpl. unc. j.

M.

Ter de die huius haustulum assumpsit; subindè
vesperi pulvere statim citato, ut & sequenti exhi-
bito.

℞. antimon. diaphor.

Sal. ammon.

Absinth. ana gr. xij.

M. F. Pulvis.

Sequenti decocto purgatio ter fuit instituta.

℞. Sal

℞. rad. polypod.

Petrofel. ana drachm. j.

Summ. centaur. min. p. j.

Fol. fen. elect. drachm. ii.

Rhabarb. elect. dr. i.

Rad. elleb. nigri

Tartar. crud. ana drachm. f.

Sem. fœnic. serup. ii.

Macis serup. i

M. & Coq. f. a. ex aqua pura. Colat. unc. iv.
adde

Mann. unc. f.

M. F. haustus.

Quo multa admodum viscida deiciebat, sed
non nisi secundo mense curatus.

Duos adhuc quartana intermittente laborantes
curavimus vomitorio ex mercurio vitæ cum
conserua rosarum misto, purgante catholico, at-
que haustu sudorifero p. 112. & 113. laudato, sæ-
pè, & que exopto.

• Alii

LIBER QVARTVS

De Affectibus Infimi Ventris.

C A P. I.

De Nimia Ciborum Appetentia.

I. **N**imia ciborum Appetentia est Fer-
mentatio aucta in Ventriculo ^a.

II. Pars affecta est Ventriculus, & Pan-
creas ^b.

III. *Causa* vel Interna, vel Externa est.
Interna est succus Pancreaticus acidior ^c.
Externa causa est assumptio ciborum ^d vel
me-

^a Alii definiunt per continuam, ac insatiabilem
vorandi cupiditatem, aliquandò cum vomitu,
aliquandò cum diarrhoea affligentem.

^b Quatenus succo suo acidiore, eiusve haliti-
bus solito acidioribus, vellicando, pungendo, ap-
petitum excitat.

^c Vt & glandularum œsophagi; œsophagum
glandulis leatere autopsia quosdam docuit; nec-
non saliva acidior continuo deglutita; chylusque
in ventriculo propter moram solito maiorem acio-
rior factus, huius affectus causa existere potest.

^d Et potuum, imprimis venenatorum; sic quo-
que

medicamentorum acidorum nimia, nec sarris temperata. Motus nimius. Vinum Generosum e. Aromata acriora omnia f.

IV. *Differentia* ferè nulla est, quàm quòd gradibus suis distinguatur g.

V. *Signa Diagnostica*. In vomitum valdè proni sunt, & nihil interim eiiciunt præter humoris acidi, & pituitosi paucissimam quantitatem. In aliis contrarium evenit, qui

que acidum in corpore augent, aër serenus frigidior, tristitia moderata, vigila nimia, alvus as-
tricta, &c.

e Rationi, & experientia repugnat; ea de causa videtis apud Hippocratem aphor. 21. sect. 11. famem, inquit, vini potus soluit. Contrarium quoque testantur Practici: imò Idèl. vt specificum, restam panis vino generoso imbutam commendat

f Aromata acriora omnia, nimiam ciborum appetentiam, succumque pancreaticum acidiorum, (ut ex ructibus, aut vomitu constat) excitare, vix concipere valeo; nam aromata acriora omnia bilem quidem, non verò acidum augent.

A lumbricis hunc affectum quandoque fieri refert Trallianus lib. VII. Cap. 14. tumque hierapiera maximè laudatur à Zacuto Lusitano lib. 2. histor. 68 & 69. & aliis.

g Sicum vomitu, vel diarrhæa vocatur *xyvope-
ξία*, seu appetitus caninus; si verò absque vomitu infestet, bulimos; quem animi deliquium, ni in-
tem;

qui voracitate, & aviditate nimia assumpta statim evomunt, & reliqua excernunt per alvum h. Ructibus vexantur, & anxietate cordis.

VI. *Prognostica*. Obesi interdum fiunt i: non enim nisi subtilior pars chyli transit propter vomitum ad Cor, illicque in sanguinem convertitur; sed hoc malum valde est & seruire & sumptuosum: coguntur enim vel noctu etià hyberno tempore bis, terve surgere, & sic aeris intemperiei esse obnoxii. Aliorum vitæ finis hydrops est, vel tabes.

VII. *Indicationes Curativæ*. Humor aci-

tempore aliquid assumant, statim aliquandò subsequitur, & nonnunquam extremarum partium refrigeratio.

h Nec tamen inde remittit fames, vel vorandi desiderium; sed ità alternatim vorando, ac vomendo, semper occupati sunt, veluti canes, aut lupi cadaveribus incumbentes.

i Tumque bulimo, non verò *xyvopeξία* afficiuntur, ac plethorici evadunt: Ast si vomitu reiiciant assumpta vix aliquid alimenti ad cor pervenire potest, quia jam jam assumpta, cruda, & nondum cocta evomunt, macilentique evadunt: tumque facillè in cachexiam, hienteriam, marcores, aliosque lethales affectus incidunt.

l Per vinum meracum, cui vitellum ovi dis-
lutum;

acidus temperandus^l, & quantitate peccans evacuandus^m, per Medicamenta diſta laxantia.

VIII. *Curatio*. Omnia pingua, & dulcia temperata illis profunt, ut & leniter purgantia. Nec Vomitum probo, nec Venefectionem. Præcipua Cura in Diætâ est quærenda; de qua conſulantur Authores. Interdum Narcotica, ſed nonniſi leniora profuntⁿ.

IX. Ob-

ſeruationem: aquasque vitæ d'ctas, inter quas maximè commendatur ſpiritus ſtomachicus Myſſichii in armam. med. Chimico p. 281. inſtingendus coctalis, margaritis, canctorum oculis, cornu cervi, maſtiche, ſuccino, bolo, lapide hæmatite, &c. obtundendus dulcibus, pinguibus, & oleoſis; uſuſque acidorum interdiciendus.

m Rectè Cl. D. Fr. de le Boe, Sylvius prax. lib. j. Cap. 2. §. 16. p. 20. monet, dicendo, nulla purgantia præſcribo in ſame acta, quoniam nullæ ſunt mihi hæſtenti nota, quæ humores acidos educant blandè; ſumque præterea eductus per experientiam multiplicem, irritari quidem, non item n ſi cum ſua miſtèrminibus, & noxa maiore quàm ſtultu, evacuari acidos (ut & auſteros) in corpore humores, & inprimis à Medicis de tuorum agrotantium dolore, ac moleſtia parum ſollicitis, aut bardis, aut ſal em huius rei ignaris.

n Conuenit theriaca antiqua, diaſchordium, Fraſcoſor j, cum aqua cinnamomi; ambra grylea
ad

IX. *Obſervatio*. Celeberrimus quidam, ſummusque mihi amicus Vir, valdè conquirebatur de affectus hujus moleſtia. Præſcripſi illi diætã conuenientem, iuſſique, bibat Cereviſiam Roterodamenſem, Vinique, cui aſſuerus erat, tantillum. Nullo alio uſus ſum medicamento, quàm Syr. de Cichorio cum Rheo, & Syr. Diacnicu, quem quotidie aſſumebat; nunc pugilicè vivit atque ſobriè.

CAP.

ad gr v. aut vi. cum ovo ſorbili aſſumpta, maximè à Rivorio lib. ix Cap. 2. p. 389 commendatur; & vinum generoſum ſalvatum, à Cl. D. Sennerto, tanquàm pec ſi. um quoddam commendatur item eſſentia meliſſæ, tit ètura cinnamomi, oleum maicis ſtillatitium, granorum iunip. &c.

o Juvenis viginti quinque plus annorum, quarana duplici intermittente laborans, in maximam incidit ciborum appetentiam, non tamen in principio aſſumpta evomebat, ergò bulimo laborabat; poſtea verò nonniſi immatura, cruda, acida poma, pyra, &c. avidè devoravit, vomitusque brevi ſecutus; quicquid etiam poſtea exhiberetur, evomit ſtatim; undè quoque febris illa duplex ind eſt gravior, inprimis reſpectu frigoris, & horticis, membrorumque concuſſionis. Longam fore febrem prædixi (ut etiam contigit: nam ſequenti anno nondum à febre fuit liber) quare ſequentia ſuete præſcripta.

℞. Antimon. diaphor.
 Coral. rub. præpar.
 Ocul. cancr.
 Cinnam. acut. ana drachm. j.
 Diafcor. Fracastor unc. l.
 Ol. menth. still. gutt. viij.
 Syr absinth q. l.
 M. F. Conditum.

Cuiuster de die assumpsit ad nucis moschatae
 quantitatem.

Interim continuò assumpsit cum vino generosiori spiritum salis ammoniaci, spiritu aromatico mistum, & cohabatione blanda vntum ad gutta viij. tandemque curatus cum febris imminutione, sed non sublacione.

Duo infantes ex febris continua (acidis nimis utriusque) inciderunt in nimiam ciborum appetentiam, & nisi in tempore quid alimenti illis daretur, statim animi deliquio corripiebantur; quibus sequentem præscripsimus pulverem.

℞. coral. rub. præpar.
 Antimon. diaphor.
 Cinnam. acut. ana scrup. j.
 Sacchar. alb. dra. ij.

M. F. Pulvis, in cæto doses dividendus, assuebant cum pomo dulci assato; postea nonnihil vinum generosius cum vitello ovi, cinnamomum & saccharo usurparunt; quibus quoque tuere curati.

CAP. II.

De Vomitu.

I. **V**omitus est motus Ventriculi præternaturalis.

II. *Pars affecta* ferè semper est Stomachus, interdum per consensum Inflammatum Hepar, interdum Diaphragma, interdum Pancreas, quod exactissimè Anatomicus observavit.

III. *Causæ* hic valdè differentes sunt, & exactissimè iudicii Medicum requirunt.

a Sæpius inuersus eius peristalticus motus à parte inferiore sursum.

Alii definiunt per materiæ in ventriculo retentæ, per superiora sensibiliter cum impetu per os rejectionem, ut plurimum Auctores *nauseam*, & *emetum*, vel *emysiam*, sive vomitum, coniungunt: quia tantum secundum magis, & minus differre putant; nauseamque definiunt per inane vomendi desiderium, cum anxietate circa præcordia, & tenuis ac pellucidi humoris per simplicem salivationem, excretionem.

b Interdum quoque tenes inflammati nauseam, & vomitum biliosorum, pituitosorumque, &c. excitant, ut & vulnus vel ictus, vel casus capiti, &c. inflicti, pars primariò affecta existit.

e. Peccat sepiſſimè pituita tenax, rugis ventriculi adherens *d*, interdum bilis *e*, interdum succus Pancreaticus. Ruge sepe nimis laxæ, orificium ventriculi non claudunt, interdum exoriantur. Pancreas aliquando patitur abscessum, imò & ipse Stomachus, licet rarissimè; interdum inflammatur Hepar, vel Diaphragmas.

IV. Dif.

e Ventriculus aliquandò inflammatur, excoxiatur, tumque à quovis alimento assumpto facillè oritur vomitus; sic quoque alimenta quantitate, vel qualitate peccantia, ut & venena, acria, *æstivè* excitare valent. Vide sis apud Cl. D. G. Fab. Hildanum obseru. 20. Centur. 111. p. 20.

d Et tum non vomunt, nisi ingests cibo, circa cibum nausea admodum infestat, ut putat Ioh. Ionstonus prax. lib. 2. Articul. 12. p. m. 506.

e Inprimis volatilis; pravaque pori cholydori conformatio, quandò scilicet non in duodenum intestinum, sed in ventriculum implantentur, undè picrocholi *æstivè* nominantur.

f Vel renes, vel intestina, &c. lumbrici, catarrhique, & quidem acres, quatenus rodant & mordicent, vomitum aliquandò excitant; (qua de causa inspicitur Cl. G. F. Hildanus chirurg. obseru. Centur. 14. observ. 32. ubi de vomitu, ex catarrho, admirando reuerà, ferèque quotidiano, qui ultra annos triginta duraverat, agit. p. 312. & 313. Consiliumque cum in finem præscriptum p. 314. 315. & 316.) necnon graues foedique odores, &

IV. Differentia. Vomitus aut Idiopathicus est, aut Sympatheticus; ex morbo oriundus, vel ex causis externis *g* Criticus, vel Symptomaticus *h*.

V. Si.

sapores, horrendaque spectacula, motus vehementes, agitatio corporis in orbem; & præcipuè navigatio in mari, quia corpus turbatur; ut Hippocrates aphor. 14. sect. 17. probat, ut & compressio circa epigastrium; sic quoque observavit Cl. Author cartilagineam ensiformem nimis laxatam, intusque reflexam, ventriculoque ità incumbentem; vomitus causam aliquandò existere, ut ipse testatur in sua anatomia practica Cap. 14. lib. j. p. 20. huius signa, & curationem statim ex Authore dabimus: ut & calculi in ipso ventriculo *æstivè* excitant; qualem observationem nobis tradit VV. Hoeferus in suo Hercule med. p. 137. lib. 3. Vomitum quoque excitatum ab obstructo Pyloro meministi G. Fab. Hildanus Chirurg. obseru. Centur. 11. observ. 34. p. 541. & 542. curationemque ibidem tradit; vide sis apud Iohannem Schenckium obseru. medicinal. lib. 3. observ. 13. & sequenti *g* Idiopathicum ut ex. gr. ex inflammatione diaphragmatis, hepatis, &c. ex morbo oriundum, ut è calculo renum, ilio, &c. vel ex causis externis, ut ex ictu, casu, &c. dignoscere potes: sic quoque si ex ipsius ventriculi vitio oriatur vomitus, adest tum cibi fastidium, gravitas, tensio, & inflatio in regione stomachi, tarda & difficilis concoctio, ructus acidi, &c.

V. *Signa Diagnostica* per se patentia. Causarum signa ex Authoribus sunt petenda, ipsive, supra infrâq; descriptis, vel describendis morbis. Hac saltem addo, excoriationem, ulcusve semper comitem habere singultum: idè fit, si Hepar inflammetur. Ruge laxè appetitum rotum dei jejunt, ventriculusque indè frigidior calidiora amat ferè omnia. Bilis sua se prodit amaritudine, succus Pancreaticus aciditate l.

VI. Pro-

b Si post vomitum levamen sequatur, criticus est, si verò major anxietas, &c. symptomaticus: estque vel *eruentus*, vel *malignus*, vel *scorbuticus*, &c. in vomitu scorbutico calida, & acris maxime nocent, magisque malum exasperant; conveniunt contra mitigantia calorem & acrimoniam; imprimis in vomitu scorbutico commendatur lac caprillam cum succo nasturtii, vel cochleariz.

i Causarum signa satis innotescunt ex annotationibus circa §. 11. & 111. p. 124. & 125. ut & ex hoc §. v. circaque cum adhuc dicendis.

l Et sic de cæteris excreus: si ab aliis verò partibus confluerit causa, tum aderunt signa aliqua partis manantis.

Circa §. 111. p. 126. mentionem fecimus de nimia Cartilaginis ensiformis laxitate; cutis signa, & curationem ita proponit Cl. Author loco citato; Cartilago, inquit, ensiformis male fit; quo quarundam humiditatum sapientia ita relaxatur, ut interne acstatur, vetriculoque incumbens, cibi inapper-

ten;

VI. *Prognostica*. Vomitus criticus bonus m, ut & ille, qui fit à repletionem. Sympto-

ptio-
tentiam, assumptorumque rejectionem (vomitum) excitet; quo ventriculus non tantum valde dolorificus redditur, verum etiam totum corpus labefctatur; quod Anatomici statim sentire, & paucas intra horas curare sciunt, ubi alias miserè agri per integros annos languent, languoreque tabescant, si cucurbitula nota (sine flamma) magno prædita officio modò imponatur cuti, sub qua cartilago latet, & postquam tandem traxerit, ut ager non satis liberè respirare possit, subito cucurbitulam locat; quòd si cartilago ensiformis in naturalem locum prima vice non sit redacta, reiteranda bis, terve cucurbitulæ applicatio; locoque oleo rosarum & myrill. inuncto, sequens per aliquot dies imponatur emplastrum.

Rad. bistort.

Nuc. cypress. ana drachm. j.

Mastich.

Thuris ana drachm. s.

Flor. balauft. scr. j.

Ol. nucis express. drachm. ss.

Picis naval. & cerebinth. q. s.

M. E. s. a. emplastrum.

m Vi patet ex Hippocrate aphor. 19. lect. vi. longo, inquit, alvi profluvio (sciti, ut lib. 1. de morbis Text. vi. ait.) laboranti spontè vomitus superveniens, solvit alvi profluvium; quod confirmat C. Cellus lib. 2. Cap. 8. p. 69. dicendo, longas defectiones supprimit vomitus; humorum

109

E 3

do;

ptomaticus semper malusⁿ; præsertim qui
causatur à partium vicinarum inflamma-
tione, venenis, excoriatione, ulcere o.

VII. *Indicationes Curativæ*. Vomitus
criticus non est compescendus; Sympto-
maticus quamprimum fieri potest. Pituita
tenax incidenda, reliqui humores eva-
cuandi, idque leniter p.

VIII. *Curatio q.* Vomitus nimio con-
ue-

dolores, qui ad scapulas, vel manus tendunt, vomitu
atraz bilis solvuntur.

n Hippocr. Lib. Prænot. Text. xli. in fine p.
458. celerissimam autem mortem significat lividus
vomitus, si graveolens fuerit: omnes verò suppu-
rindi, ac fetidi odores in omnibus vomitionibus
mali sunt; vomitus commodissimus est, ex pitui-
ta & bile quàm maximè permixtus, & non cras-
sus valdè, neque multus. & aphor. 3. sect. vli. à
vomitu singultus, & oculorum rubor, malum: sic
quoque testatur C. Celsus lib. 2. Cap. 4. p. 51.

o Vomituum bonorum, & malorum differentias
videlicet apud Hippocratem Coac. Prænot. Tit. Iy.
ad finem ferè usque p. 578. & 579.

p Consideratis (quæ paragraphe quarto, & an-
notationibus nostris circa ipsum dicta sunt) om-
nibus, faciliè indicationes curativæ innotescunt;
humores videlicet acres temperandos; catarrhos
sistendos, alteratosque jam humores evacuandos,
&c. esse, quis non videt.

q Potius alterantia primò usurparem; nam-
pus

veniunt purgantia, & revellentia, Clyste-
res, puta, suppositoria, artuum frictiones,
ut & calefactiones. Ventriculo ipsò To-
pica imponantur. Venæsectio in partium
inflammatione necessariò instituenda; cæ-
terà nocet.

Medicamenta Stomachica.

Rad. Cyperi, Calam. arom. Galangæ,
China, Zedoarie, Cichorii. Fol. absinth.
Calaminthæ, Lauri, Majoranæ, melif-
sæ, menthæ r, salviæ; Acetosæ, Portulacæ,
Taraxici. Flor. rosar. balaustrior. Sem. ane-
thi, anisi, fœniculi, cumini, levistici, car-
damomi, coriandri, citri, frigida 4. ma-
jora & minora. caryophylli. cinnamomum,
pipet,

purgantibus faciliè ventriculus irriteur, sicque
ad sui contractionem, expulsionemque excitatur.
post sufficientem humorum alterationem blanda
purgantia, vulgò laxantia dicta, in usum reduci
possunt.

Nota. in omnibus vomitionibus p. n. maximè
procurandum est, ne alvus sit astricta, sed alter-
nis ad minimum diebus vel arte, vel natura de-
ctio alvi procuranda.

r Maximè laudatur ab Hippocrate contra vo-
mitum lib. 11. de diæta Text. xxvi. p. 226.

piper, zinziber, Lignum Guajacum, saffras, Aloë. Vina omnis generis & nominis, & ex illis preparati Spiritus, & aceta. Aq. Anhaltina, Imperialis Quercetani, Sennerti. Elix. citr. Aq. vitæ Mathioli, Anisi, &c. Syr. cinnamomi; Rob berberorum, Ribiumque, Caro Cydoniorum. Ol. destillata menthæ; majoranæ, rorismatini, succini. Conferua Menthæ, ros. rubrarum. Antidotus Stomachica Querc. Diacordium. Sal. absinthii, Tart. vitriol. Spec. aromatic. rosat. diatrion pipereon, diarrhodonis. Pil. Aloëphanginæ, Mastichinæ, Ataireth Avicennæ, Cochiz.

Formulæ Medicamentorum Purgantium

Item nux moschata, cortices arantiorum, citri, &c

¶ Ut & elixir proprietatis Paracelsi, & vitio-
li mynsichtij in armam. med. Chym. p. 271.

¶ Eiusdem aqua, & oleum, item syrupus co-
ralorum, myrtinus, confectio hiacynthorum,
theriaca antiqua, laudanum opiatum, mastix,
ejusque spiritus, & oleum; item myrrha, &c.

¶ Maximè laudatur à Putmano in suo En-
chiridio Cap. 21. p. 24. omnique ferè ventriculi
affectus hujus beneficio curasse asserit. Conuenit
quoque oleum in acis stillatice non balsamum pe-
ruianum ad ʒv. gutt. in ovo sorbili cum cinna-
momo pulverizato, & saccharo in formam pilula-
rum redactum.

¶ Cl.

in Pituita crassa.

℞. Resin. Agatic. gr. iij.

Extract. catholic. gr. xij.

Tartar. vitriolat. gr. iij.

Ol. rorismarin. gr. ij.

MS. F. Pilula Num. iij.

Deurent.

¶ Cl. L. Riverius in vomitu vehementissimo
exhibet mass. pilul. cochiar. scrup. iij. cum laud.
opiat. gr. iij.

Sedabitur, inquit, vomitus, & quinque post
horas purgatio fiet per inferiora; satis magna pon-
nitur purgantium quantitas, quia instigatur à
laudano, quod ideo miscendum est cum diagry-
diatis, & colocynthiatis lib. 12. Cap. vii. p. 414.
& 415. Prescribatur potius primo tonum ventri-
culi aliquousque restituens, pituitam viscidam
incidens, statusque discutiens, necnon humorum
acrimoniam temperans, ut mistura sequens est,
vel similis cochlearium usurpanda.

℞. aq. menth. unc. iij.

Spir. mastich. drach. j.

Tinctur. cinnam. dr. ij.

Confect. hiacynthor. drachm. j.

Laud. opiat. gr. ij.

Ol. menth. still. gutt. iij.

Syr. menth.

Myrrin. ana dr. iij.

M.

Ad vomitum mox compescendum, quidam

F 2

huc

Vel

- ℞. Sal. absinth. scrup. j.
 Tart. vitriolal. gr. vj.
 Troch. alhand. gr. j.
 Sacchar. alb. scrup. ij.
 MS. F. Pulvis.

In Inflammationibus, & acredine humorum:

- ℞. Succitaraxiac. depurat.
 Syr. de Cichor. cum Rheo.
 Ros. sol. cum sen. an. unc. j.
 Crem. Tart. scrup. j.
 Aq. borag. q. s.
 MS. F. Haustus.

Vel

- ℞. Mannæ Calabrinæ unc. jf.
 Crem. Tart. drach. f.
 MS: & dissolvantur in Iusculo, vel
 Cerevisia calidè.

Formula Medicamentorum Preparantium in Pituita crassa.

- ℞. Sal. Ammoniac. scrup. j.
 Card. bened. scrup. f.
 Tart. vitr. gr. v.
 MS. F. Pulvis.

Vel

- ℞. Spir. Salis dulcis unc. f.
 Detur in Phiala.

Vtatur quotiescunque bibit guttis 8. vel

10. in potu assueto.

In excoiatione tunicæ interioris Ventrliculi, vel inflammationibus partium singulæque.

- ℞. Mucilag. semin. psyllii.
 Cydonior.

Gumm. Tragac. aq. ros. extr. an. unc. f.

Syr. Violar.

Rosar. sol. simpl. an. unc. j.

MS. F. Linctus.

Vrgente dolore.

- ℞. Specier. aromat. ros. gr. viij.

Laud. opiat. gr. j.

MS. F. Pulvis. detur bis de die in

Iusculo.

Emulsiones vulgares hic benè quoque audiunt.

Me.

hunc bolum præscribunt.

- ℞. conserv. menth. crisp. drachm. j.

Theriac. optim. scr. ij.

Cinnam. acut. pulv. scrup. f.

Balsam. peruvian. gutt. ij.

M. F. Bolus.

2. In vomitu cruento à sanguine ex ventriculi, intestinorumve, &c. valis ruptis, erosive, prodest mixtura lib. 3. Cap. 1. de Pleuride p. 67. descripta, cui camphoræ gr. viij. addantur, & mhaberis effectum, si verò sanguinis coagulati mo-

Medicamenta Topica a

℞. Specier. aromatic. rosat.

Mastiches elect.

Ol. nucis express. an. drach. j.

Macis stillat.

Citr. an. Scrup. s.

Gummi Carannæ q. s.

MS. F. s. a. Emplastrum stomacho
imponendum.

Vel

℞. Ol. menthæ drach. s.

Carui destillat. scrup. j.

Nu-

cus sit loco scorum balaustiorum, ocul. cancr. an-
timon. diaphor. ana drachm. s. addatur.a Inter topica quoque maximè commendatur
emplastrum de crusta panis; oleum mastich. myr-
tillor. menth. &c. item emplastr. Cl. Authoris p.
28. descriptum; item

℞. pulv. menth.

Rosar. rub. ana unc. j.

Mastich. drachm. j.

Nuc. moschat. Num. iij.

Caryophyllor.

Macis.

Cinnam. ana drach. ij.

Ferment. acerrim. unc. vj.

Cum l. q. accurosat,

F. Emplastrum.

6 Via

Nucistæ express. drach. ij.

MS.

Inungatur hisce oleis bis de die Ven-
triculus.IX. *Observationes*. I. David de Pot-
ter, Mercator & Antistes, quinquagena-
rius, assumpserat loco balsami Sulphuris,
Oleum vitrioli. Vndè Oesophagus, &
Ventriculus cum suo orificio excoriatus
in causa fuit, ut dies, noctesque vexaretur
molestissimo singultu. Perfectissimè ta-
men, idque brevi est curatus supra scriptis
medicamentis, tam laxantibus, quam alter-
nantibus. Optimè quoque habuit ab hac
mixture:

℞. Succi semperviv. maj. depurat. unc. i.

Aq. rosac. plantag. an. un. ij.

Vitell. Ovi num. i.

Syr. de portulac. unc. i.

Laud. opiat. gr. ii.

MS. bibat cochleatim.

2 Sartor quidam in platea dicta Regia
nihil retinebat assumptorum ciborum, po-
tuumve; euomebat verò cōtinuò pituitam,
vel Lympham quandam crassam. Vius
sum propter affectus violētiam, urgente-
que necessitatem omnis generis medica-
mentis, tam internis, quam externis; sed
cyanido euentu, brevi enim periit. Aper-

to

to cadavere, reperi Pancreas totum corruptum, imò Iphacelatum *b*.

CAP.

b Vir annos circiter 41. natus, pituitosus, per viginti quidam annos jam inappetentia, jam anxietate præcordiorum, jam nausea, & quandoque omnium assumptorum vomitu, imprimis post cerevisiam frigidam haustam, vexatus: multa usurpavit remedia, ast non tantum frustraneo eventu, verum etiam majori cum detrimento; nam indies magis magisque ad vomendum, medicamentorum maleficio, reddebant pronus; ita ut vix aliquid assumptorum retinere amplius posset.

Ad curam vocatus, sequentia (interdictis omnibus frigidis crudis &c.) præscripsi

℞. aq. menth. unc. ij.

℞.enic. unc. j.

Vit. Mathiol. unc. l.

Tinctur. cinnam. dr. ij.

Spir. mastich. drach. j.

Dialcord. fracastr. drachm. ℥.

Ol. menth. still. gutt. vj.

Laud. opiat. gr. iij.

Syr. menth. unc. j.

M.

Subindè hujus cochlear unum, altotumve assumatur.

Singulis respertinis usurpavit unam ex sequentibus tabellis

℞. Ipec. diarrhod. abb.

Aromat. solat. ana drachm. ij.

Cinnam.

Cinnam. acut.

Cort. arantior. ana drachm. j.

Laud. opiat. gr. v.

Sacch. alb. unc. iij.

Cum ℥. q. aq. cinnam.

F. l. a. Tabella num. xvi.

Post insufficientem humorum peccantium alterationem subindè purgatio fuit instituta sequentibus pilulis

℞. Extract. cathol. scr. j.

Ol. menth. still. gutt. iij.

M. F. Pilul. num. v. pulvere cinnamomi indè spargendæ.

Quibus multum profecit, & propemodum curatus; usurpato postea solummodò hoc vino medicato, planè convaluit

℞. rad. galang.

Angelic.

Zedoar. ana dr. ij.

Fol. menth. crisp.

Majoran. nobil.

Calamin. mont. ana m. j.

Sem. anil.

Cinnam. acut. ana drachm. ij.

Cort. arant.

Cardamom.

Nuc. moschat. ana drachm. j.

Concisa, & crasse contusa, concludantur sacculo, cui in vase vitreo, lapideo, aliove solido assundantur

Vini gallic. pint. iiii.

Post iustam infusionem, & extractionem ter de die assumpsit unc. iiii. addendo slix. propriæ. Ra. sacell. gutt. viii.

So.

Soror dicti Egri, puella 18 circiter annorum, pus aliquandò vomitu excrevit cum summa anxietate, atque dolore circa præcordia; nausea ferè continuò laboravit, imò aliquandò singultu, mensi na ipsa ante tres circiter menses fuerant suppressa; undè macilenta reddita, quia parùm, aut vix aliquid alimenti assumebat, & sapissimè atsumpta statim iterùm vomitu reiciebat; vocatus, ulcus ipsius ventriculi iudicavi, atque sequentem ipsi dedimus misturam.

℞. aq. menth. unc. ii.

Cinnam. drach. v.

Antimon. diaphor.

Ocul. cancr. ana sc. i.

Acet. still. drach. iiii.

Tinctur. flor. hyperic. ad syrupi liquidioris consistentiam evaporat. drach. f.

Sang. dracon. scrup. f.

Laud. opiat. gr. iiii.

Syr. symphyt. Fernch. unc. i.

M. subindè misturæ tepidæ cochlear unum, atque alterum usurpavit.

Vitentur animi, & corporis motus.

Ter quoque de die usa fuit cum syrup. symphyt. Fernchii, & confect. hiacynthor. drachm. i. sequentis balsami gutt. v.

℞. balsam. sulphur. anis. Peruvian. an. scrup. i.

Tinctur. flor. hyperic. ad syrupi liquidioris consistentiam evaporat. drach. f.

M.

His terè leve purgans usa est in fine morbi, & intra mensem plenimè fuit curata.

¶ Alii

CAP. III.

De Scorbuto, & Affectione Hypochondriaca, male vulgò dicta Hysterica.

I. **S**corbutus est prava totius corporis nutritio^a, ejusque mater affectio Hypochondriaca.

II. Pars affecta non est Lien, imò nec propriè, in consensum licèt tractum Hepar; sed Ventriculus, & Glandulæ mesentericæ tam conglobatæ lacteæ, quàm conglomerata Pancreatica.

III. Causa est Pituita, vel Lympha crassa, Ventriculum, & modò dictas glandulas obsidens. Succus item Pancreaticus^b, undè Chylus indies depravatur.

IV. Dif-

^a Alii definiunt per cacochymiam, seu sanguinem salstem, & crudiorum: Alii verò per cachexiam ab humore melancholico peculiariter corrupto (ut probant ex contagio) ortam, cum crurum debilitate, maculis; gingivarum laxitate, rubore, & tumore; dentibus vacillantibus, & aliis symptomatibus affligentem.

^b Et quidem stagnatione acidior, austeriorque

fa.

IV. *Differentiæ*. Scorbuti quidem ab Authoribus variæ dantur differentiæ, quarum præcipua, quòd hunc calidum, illum vocent frigidum. Sed reverà omnis provenit ab unica causa, Lympha, vel pituita,

nempe factus; adde bilem acriorem, crassioremve, ut & salivam lassiozem continuò deglutitam. acridem humorum peccare, constat ex gingivarum corrosione, sanguinis dilutione, hæmorrhagia; maxillarum eruptione; doloribusque corrodentibus, & contorquentibus; imò observarunt nonnulli serum ad eò corrosivum, ex naribus scorbuticorum effluxisse, ut linteamina intincta eroserit; lex quoque res non naturales dictæ, quid possint, judicet iudicio pollens.

c Delinuntur illæ vel à modo generationis, vel à tempore invasionis, vel symptomatibus. A modo generationis, quatenus est vel connatus, vel hæreditarius scorbutus, vel communicatus contagio, &c. vel proprio vitio, ac dicitur acquisitus.

A tempore invasionis; estque vel recens, tumque facilioris est curationis; vel inveteratus, tumque difficilioris curationis, quia atas jam egit indicies.

A symptomatibus; vnde scorbutus alius est cum gangrana, exulcerationibus, hydrope, atrophia, diarrhœa, arthritide yaga, pleuritide notha, lymphothymia, dolore capitis, colica, ventris dolore diverso, epilepsia, convulsione, membrorum contractione, stupore, paralyti, apoplexia, &c. alius non.

d Vn-

nempe crassa d; propter quam chylus glandulas lacteas non nisi serosiore sua parte potest transire; hinc tot Symptomata, pro temperamentorum, & locorum diversitate. Bilem tamen, sed itidem crassiorem, si quis addere voluerit, illi non contradicam.

V. *Signa Diagnostica* benè multa sunt, sed nunquam illa omnia vidi concurrere in uno eodemque corpore. Conqueruntur Scorbutici de dolore interdum punctorio, plerumque gravativo capitis; de cordis palpitatione, angustia; inflatione ventriculi e, tensione ventris, præcipuè in latere sinistro; Tussunt, putant se interdum

suf-
d Vnde variæ obstructions; humorum stagnationes, stagnationeque acriores sunt omnes humores, spiritibus nempe animalibus avolantibus; aquæ enim stagnantes facillè putrescunt; Ch. D. Severinus Bagalenus quadraginta novem diversa describit Symptomata, in tractatu suo de scorbuto, lectu dignissimo.

e Inprimis post cibum; adest quoque subinde nausea, oris pruritus, gingivarum erosio cum sanguinis effusione, dentiumque vacillatione, acque nigredine; halitus observatur gravis, imò cum terribili aliquandò odore; & salivatio adest multa; urina cruda, tenuis, jam verò crassa & rubra, imò særè nigra, (ut bis observavimus) pulsus semper inæqualis, ac debilis ut plurimum; (magnum observari & robustum, sed tamen in-

æqua;

suffocari, difficulter respirant, vomunt, febricitant; Appetitum prostratum excitatum vellent. Singultu, Rudibus, Flatibus, convulsionibus vexantur. Tremunt, laffi sunt artus, maculisque rubris, vel purpureis aspersi. Valdè sunt melancholici.

VI. Pro-

æqualem.) jam pleuritidem æmulatur, jam colicam biliosam scorbuto; jam veram paralyfin, jamque arthritidem (quæ vocatur arthriticæ vaga scorbutica: quàm optimè hanc descripsit Val. Andr. Mollubroccius in peculiari tractatu, lectu reverà dignissimo.) Varii quoque observantur dolores valdè scorbuticis molesti; ut dentium, nuchæ, aliarumque partium externarum; imprimis verò crurum vespertino, atque nocturno tempore ingrauescentes; ut & manuum, pedumque circa talos, & plantas; hypochondriorum incircumscripti, pectusque gravissimi: ulcera maligna, sicca, tubercula dura, erysipelata, tumores replurimum œdematosi; sudores copiosi, (atrophicæ prodromi) ipsa atrophia, viriumque defectus; necnon carus, & sopor profundus, hydrops, &c.

f Lividisque, & malo ingraescente, sæpè hæ maculæ in totas tibias ita diffunduntur, quasi unica esset macula nigra, terra, & aspectu horrenda cum tumore ad elephantiasin accedente; ut observavit Cl. D. S. Eugalenus p. m. 7. Fœminis menses aut deficiunt, aut in fluxorem album degenerant.

Qui

VI. Prognostica g. Curatur quidem difficulter; difficilis enim morbus est, curatur tamen indies. Hicce regionibus adeò familiaris est, ut nullus ferè reperitur mor-

Quidam existimant, Hippocratem sub titulo volvuli hamatitis, & morbi lienis scorbutum descripsisse, Lib. de internis affectionibus Text. xxxix. p. 256. & Text. xxxiv. p. 239. venter, inquit, inflatur, postea verò etiam splen intumescit, & durus est, & dolores acuti in splenem incidunt, color autem mutatur, & conspicitur niger, pallidus, malicorii speciem referens, & ex aere malè olet, & gingivæ malè olent & à dentibus discedant; & ex tibus ulcera erumpunt, velut pustulæ nocturnæ; membra verò attenuantur, & stercus non secedit.

g Scorbutus vere, & autumno maximè infestatur; senibus gravior est, ut & adultis & pueris; in ratione victus negligentioribus frequentior; pueris *σμελακακία* crebrius; *σμελετύρβη* rarius accidit; inveteratus, & hæreditarius (totas aliquandò familias insiciens, & invadens) difficillimè curatur; non item recens, contagiove adeptus; quò graviora jam adsunt symptomata, eò difficilius superatur; soluntur aliquandò vel per alvum, vel per hæmorrhoides, vel per urinam; vel aliquandò in alios degenerat morbos, scilicet hydropem, atrophiam, apoplexiam, epilepsiam, stuporem, convulsionem, paralyfin, &c. subitò quoque subimè moriuntur.

Scorbutum aliquandò & antecedunt, & consequuntur.

morbis cui non aliquid scorbutici subit *h*. Pulsus debilis non æquè, ac in alijs quibusdam affectibus, periculosus est; simplices enim vapores, statulve illum causant. Exactissima diæta Medicamentis præstat, sine qua sensim fiunt incurabiles. Dyenteria rarissimè laborant, plerumque Diarrhoea, vel Lienteria, quæ difficulter curantur, & longo temporis tractu ægros necant: sequitur enim illas vel Hydrops, vel Tabes. Respiratio difficilis non tam periculosum malum est, quàm vulgò putatur: æquè enim ac palpitatio cordis provenit non nisi à vaporibus *i*. Maculas non multi facio, nisi degeneraverint in ulcera *l*, vel elevatæ sint. Tumores partium externarum paralyti-

mi-

quantur febres: quandoque antecedunt ardentes, malignæ, duplices tertiana, & quartana. Consequuntur febres quartana; sicut & febres quartana terminentur in scorbutum, & vicissim scorbutio superveniant, aut complicantur febres: ut observavit Cl. D. B. Brunnerus.

h Quare etiam nonnulli Practici existimant, omnibus medicamentis, hisce videlicet in Regionibus, atque scorbutica esse admiscenda; & felicis, faciliusque hac ratione curati ægros.

i Acibus, atque flatibus.

l Quæ ad eam quandoque deveniunt malignitatem, ut partibus corruptis, sensum aboleant.

m Li-

minantur, proveniuntque à circulatione Lymphæ impedita *m*.

VI. *Indicationes curativæ*. Partium læsarum minor habenda ratio, quàm peccantium humorum; hisce enim plùs gravantur, quàm supprimuntur. Humores crassi incidendi, & postea iteratis vicibus evacuandi *n*.

VII. *Curatio*. Venæsectio non prodest, hæmorrhoides interdum, quæ si assuetis supprimantur, sunt aperiendæ. Purgantia fortiora hisce ægris semper noxia observimus; sufficient suo tempore leniora. Præparandi verò humores incidentibus; inter quæ salia volatilia quæcunque primarium obtinent locum. Enemata conveniunt interdum *o*.

Me-

m Livor faucium in Scorbuto signum lethale à D. B. Brunnero dicitur.

Morientibus ex hoc malo maculæ conduntur, & evanescent: nonnullis verò à morte rursus erumpunt, ut idem observavit; quod optimè notandum tempore pestis.

n Acidi, austeri, salisque humores alterand specificis jam sæpius laudatis, antiscorbuticis non mirum mistis.

o Conveniunt quàm maximè diaphoretica, & diuretica.

Nota; nulla alimenta, medicamentave (et si alteran-

Medicamenta Anti-Scorbutica.

Radic. Raphani, Armoracæ, 5. aperitiva, Petasitidis, Scorzonera p. Fol. becabungæ, Nasturtii aquatici, Trifolii, Cochleariæ, Acetosæ, Virgæ aureæ, Scordii. Malum Arantiorum acidorum, Pomæ Citri. Baccæ Juniperi. Gummi Ammoniacum q. Cremor Tartari; Chalybs præparat. Aqua Anti-scorbutica Mynsichtij r.

Spi.

cerantia, vel purgantia, (specificave, vel generalia) esse portigenda in scorbuto, nisi specificis anti-scorbuticis sint mista.

p Item taraxici, zedoariæ, angelicæ, filicis, polypodii, helentii; lignum guajacum; semen sinapi, erucæ, &c. ruta muraria, piperitis s. persicaria, sedum minimum, &c. specificè quoque commendantur.

q Item gummi lacca, cujus tinctura maximè commendatur in gingivarum pruritu, tumore & putrefactione; item tinctura flor. aquileg. nicotianæ; elixir proprietatis Paracelsi (& iuxta quorundam opinionem non amaricans, nec præcipitans, destillatione videlicet paratum) in optimis si loco spiritus vini sumatur cochleariæ spiritus, et novis cochleariæ foliis reasutus, & abstractus; item essentia pini, tinctura tartari ammoniacata; mistura simplex; acidulæ artificiales, &c.

r Item antiscorbutica D. Doznerelli.

/ sine

Spirit. Cochleariæ per se præparat. / Salis rectificati, dulcis, &c. Sulphuris, Tartari, vitrioli, Vrinæ, Ammoniaci. Electuarium Anti-Scorb. Schrederi r.

Formula Medicamentorum Purgantium "

R. Ex-

/ Sine fermentatione, nam ex herbis antiscorbuticis spiritum elicere per fermentationem non convenit, quia sal volatile avolat; imò observant nonnulli, quòd succus cochleariæ, si per diem, & noctem steterit, virtutem suam amiserit. r In sua pharmacop. p. 185. & 186. describitur.

Quidam Lac, omniaque lacticinia rejiciunt; quidam verò experientia, & ratione freti, laudant: lac enim, ajunt, acrimoniam temperat, & humectat, optimèque assumitur duabus horis ante cibum, instillatis nimirum spiritus cuiusdam speciei guttis aliquot ex. gr. cochleariæ, chelidoniæ, armoracæ, salis ammoniaci, &c.

" Nonnulli maximè laudant pilulas antiscorbuticas Doctiss. D. Timæi, quæ tales sunt

R. mass. Pilul. melanag.

Querc. drach. j.

Extract. fol. sen. dr. s.

Resin. jalapp. drach. j. gr. vj.

Tartar. vitriolat. gr. xiii.

Sal. succin. volat. scr. j.

Sem. nasturt.

Cochlear.

Sinap. ana dr. s.

G

M. &

℞. Extract. rhei.

Catholic. an. gr. ʒ.

Resina Jalapp.

Agarac. an. gr. ij.

Sal. Ammoniac. gr. iiij.

Ol. Succin. g. j.

MS. F. Pil. num. v. deaurentur

Vel

℞. Crem. Tart.

Sal. prunellæ.

Absinth. an. scrup. f.

Tart

M. & cum aqua antiscorbutica, vel elix. propriè Paracelsi F. Massa. dos. est à scr. j. ad drachm. f.

Item vinum medicatum sequens

℞. Herb. cochlear.

Nasturt. aquat.

Rut. murat. an. m. j.

Rad. armorac

Polypod. an. dr. ij.

Elleb. nigr.

Jalapp. an. dr. v.

Fol. fen. elect. unc. j.

Flaved. cort. arantior. drachm. ij.

Cinnam. mosu elect. drachm. jf.

Tartar. crud. drac. ij.

Concila, & crasse contusa insuantur sacculo, vasque lapideo imponantur, & affundantur vini gallici, vel rhenani pint. iij. sumatur manè haustus.

* Sac.

Tart. vitr.

Diagryd. an. gr. vj.

MS. F. Pulvis.

Formula Medicamentorum Preparantium.

℞. Oc. Canc. preparat. drach. j.

Tart. vitr. scrup. f.

Sal. prunellæ drach. f.

Conf. Alkermes incompletæ drach. jf.

Sacchar. alb. ʒ unc. ij.

MS. F. s. a. Trochisci.

Vel

℞. Rad. Raphan. drach. iiij.

Filicis unc. j.

Fol. Becabung.

Nasturt. aq.

Cochlear. an. P. j.

Tamarindor. unc. j.

Sem. apii. drach. jf.

Coq. ʒ ex Aq. hordei, vel Vini Rhénano: in Colaturæ unc. xxiv.

Dis.

* Saccharum, & saccharata omnia scorbuticis nocere abundè probat Dornerebellius in præfatione dispensatorii, & Mollenbroccius in tractatu suo de arthritide vaga scorbutica.

ʒ Nota: medicamenta antiscorbutica coctionem non sustinent; siquidem vitrus ipsorum in volatilitate consistit, quæ in coctione exhalat, & perit.

Inter preparantia laudatur pulvis sequens:

R. Aloes.

Myrrh. ana drach. jf.

Croci drachm. j.

Sem. cochlear.

Nasturt. ana scrup. ij.

M. F. Pulvis.

Siverò quis non tantum laxantem, sed quoque aliquotque purgantem veller, huic pulveri addi Resin. jalapp.

Diagryd. ana scrup. j.

M. Dividatur in xiv. doses, assumatur vespere ante cenam dosis, cum vehiculo convenienti, blandèque alvum movebit.

Inter externa topica, ut in arthritide vaga, doloribus nuchæ, crurum, pedum circa plantas, & tales, &c. sequens tinctura balsamica maxime commendatur.

R. Spir. lumbric. restest. unc. v.

Sal. ammoniac. unc. f.

Cochlear. drac. ij.

In quibus dissolve

Sapon. venet. unc. ij.

Camphor. drach. vj.

Opii scrup. ij.

Croc. scrup. j.

M. digere per aliquot dies, & noctes, postea filtra, & in vitro optimè clauso usui serva: potest curati antea prius calefacto parti affectæ applicari.

Singulorum symptomatum curam peculiarem videbis apud Cl. Eugeleum in tractatu suo de scorbuto. Cujus hæc summa est, quòd omnibus spec. ficis parti affectæ dicatis admiscenda sint aut

riscor-

riscorbutica: ex gr.

In respirations difficili spiritus salis ammoniaci (qui specificè in asthma quoque convenit) cum tinctura croci, & aqua cochlearis specificè prodest.

In gingivarum tumore, pruritu, & putrefactione; imprimis prodest sequens:

R. Tinctur. gum. lacc. unc. f.

Flor. aquileg. dr. i.

Spir. cochlear. dr. ii.

M. os, gingivaque hocce colluito.

In maculis; interne

R. Tinctur. flor. aquileg.

Perficar. an. unc. f.

Cinnam. dr. i.

Spir. salis ammon. drachm. f.

M. dos. ad scrup. i. cum cerevisia, vino, &c.

In dolore crurum, manuum, pedum, &c.

R. Flor. chamom.

Sambuc.

Fol. nasturt. aquat. vel becaburg. ana m. ij.

Bacc. iunip. m. ff.

Concisa, & crasse contusa

Coq. vasis optimè clausis in f. q. feri lactis profoto, s. cataplasmate calidè apponendo.

In ventris doloribus: dolores ventris scorbutici omnes superant dolores colicos; exempla duo rupturæ peritonæ ex hisce doloribus videbis apud

Cl. Eugeleum Tit. 17. p. 86.

R. fol. cochlear.

Hyoscyam.

Flor. chamom. rom.

Sambuc. ana m. f.

C 3

Sum

Summit. absinth. m. i.

Rad. elen. unc. ii.

Bac. iunip.

Laur. ana dr. v.

Coq. s. a. in s. q. feri lactis vasis quàm optime clausis. Colat. ℞. unc. viii. vel x.

Add.

Ol. cochlear.

Elect. lenitiv.

De bacc. laur. ana drach. v.

Vitell. ovor. Num. i.

M. F. Clyster.

Externè convenit cataplasma in dolore crurum laudatum, addito solummodò sem. rumin.

Carui an. dr. iij.

Internè convenit spiritus salis ammoniaci, corticibus aurantium infusus, cumque spiritu baccarum iunip. vel sem. anisi mistus, atque exhibitus.

In doloribus hypochondriorum incircumscriptionis eadem, quæ in dolore ventris laudata, conveniunt, ut & hoc linimentum calidè hypochondriis inunctum;

℞. ol. lumbric. terrestr.

Chamon. rom.

Cochlear. an. dr. iiii.

M. pro Linimento.

G. Fab. Hildanus maximè commendat oleum cochlearæ bis, terve foliis cochleariæ infusum, sit modò recens.

In doloribus capitis; sequens linimentum temporibus applicatum maximè juvat;

℞. Ol. Hyoscyam,

Papav.

Papav. express. an. dr. i.

Chamom. scr. i.

Anech. still. gutt. vi.

M.

Interna cephalica scorbuticis mista simul exhibenda.

In arthritide; externè applicata tinctura balsamica p. 152. descripta plurimum juvat; internè essentia pini, & absinth. item spiritus lumbricorum compositus sequens, à Cl. D. Mollenbroccio in tractatu de arthritide vaga scorbutica Cap. 13. p. 140. descriptus.

℞. rad. angel. unc. s.

Ireos illyr. unc. j.

Pencedan. unc. i.

Herb. puleg.

Chamæpith. an. m. iii.

Salv. m. ii.

Serpil. m. i.

Flor. primul. veris.

Chamom. ana m. iii.

Hyperic. m. ii.

Anthos.

Lavendul ana m. s.

Rasar. lign. sassafr. unc. ij.

Castor. drachm. ii.

Bacc. laur. unc. s.

Miscè concisis, atque contusis superfunde spiritum lumbricorum terrestrium simplicem, & destilla, habeb. itque spiritum lumbricorum terrestrium compositum; dos. à gutt. 30. ad 40. aut 50. in convenienti vehiculo. Nota: ex lumbricis per diurnam fermentationem, putrefactionem

G 4

nem.

nemque in liquorem resolutis, sal quoddam volatile paratur magnarum in arthriticis virium: hæc eadem quoque

In paralyfi scorbutica conveniunt, ut & hoc linimentum.

℞. cl. lumbric. terrestr. unc. i.

Cochlear.

Flor. hyperic. an. unc. f.

Still. salv.

Rut.

Rorismar. an. gutt. v.

M. F. Linimentum.

In convulsione & contractione: (mirè invadit ægrotos, ita ut adstantes sæpius existiment à veneficiis per incantationem hunc morbum decumbentibus esse conciliatum) internè convenit spiritus salis ammoniaci, corticibus arantiorum, salv. & rorimarino affusus: externè maximè commendatur unguentum si lum Valeriolæ descriptum in suis observationibus, & apud Cl. D. Sennertum de febribus: oleo florum hypericonis, & cochlearis mistum præ inunctione tendinum.

In caro, & seipore profundo; vide lib. i Cap. 3. observationem nostram de lethargo p 35. & 36. sed Nota: semper specifica antiscorbutica admiscenda esse; aliàs enim incassum labores; eadem dicta sunt de medicamentis.

In cordis palpitatione & hypothyria; vomitu; sputatione nimia; alvi fluxu (in quibus duobus posterioribus symptomatibus exiccantia, ut decoctum ligni guajaci, cum antiscorbuticis pararum, ac essentia absinth. spirituique mastiches, &c. admistum maximè convenit) *febribus;* (sic

api,

Spiritus, & flores salis ammoniaci dupliciter pro sunt, ratione videlicet febris, & scorbuti.) *Hydrope.*

In Erysipelate; præter externa exhibeantur quoque sudorifera, ut rob sambuci, aqua, spiritus florum sambuci, bezoardicum numerale, spiritus salis ammoniaci, cochlearia, &c. (valde periculosum est in hoc affectu, ideoque cautè admodum tractari debet, ne degeneret in ulcus malignum.)

In ulceribus; Conveniunt internè scorbutica, humorum acridinem temperantibus mista; externè verdè unguentum diapompholyg. cum succo becabungæ; sola becabunga in cerevisia cocta, bisque de die applicata, ulcus cruris ingens, totam ferè tibiam occupans, & ad os usque profundum, curatum fuisse testatur Cl. D. Sennertus lib. 3. part. 5 sect. 2. Cap. 7. p. m. 285. (facillimo negotio hæc ulcera in gangrænam degenerant, imprimis si partes ulcerosæ vix sentiant; ac difficillimè curantur, quia humorum acrodo partes corrodit.) Quidam maximè commendant decoctum calcis vivæ, specificis antiscorbuticis mistum & applicatum; item phlegma vitrioli,

In tuberculis duris;

℞. Emplastr. diaphor.

Mynsicht. (in suo armament. med. Chymi-
co p. 509. & 510. descript.) unc. jf.

Rad. consolid. maior.

Succ inspiss. becabung.

Rad. symphyt. ana drachm. j.

Malax. ol. still. aneth. q. f.

M. F. Emplastrum.

G 5

12

In Atrophia; hoc in casu non datur præstantius remedium lacte caprillo, spiritu aliquo anti-Scorbutoico prius ipsi instillato.

Dissolve

Syr. 5. radic. unc. ii. Addendo

Spir. Vitriol. gutt. viij.

MS. F. Apozema.

Spiritus Salis dulcis, Ammoniaci, Cochleariæ, omnibus reliquis præstant Medicamentis.

IX. *Observationes*. 1. Jonathan Syndorp, Iuvenis triginta plus annorum, nec per cubiculum meare, nec pedibus incedere valens, simplici hoc utitur medicamēto:

℞. Rad. Armoraciæ unc. iiij.

Coq. ex sero lactis.

Colaturæ lib. ii. dentur usui.

MS.

Septimo post die, pro suavi cura, in ædibus meis gratas mihi egit gratias.

2. H. V. B. Mercator dives, urbanus, pius, maculas lividas copiose videns in brachiis, & pedibus, auxilium meum implorat, sibi metuens à nescio qua malignitate. Ista maculæ valde erant elate, imò pustulis proximæ. Spiritu Salis Ammoniaci paucas intra septimanas perfectissime curatus est; observabat autem exactam diætam.

CAP.

Plures hæc adjungere observationes, non nisi crambem biscoctam apponere esset, quia in præcedentibus nostras observationes, hinc indè curationibus symptomatum inferuimus; addimus tamen sequentem.

Iuvenis quidam, pituitosus, melancholicus, maximè conquererebatur de corporis gravitate, erurumque imbecillitate, necnon appetitu prostrato; & post alimentorum assumptionem de præcordiorum anxietate, & dolore; maculisque subindè rubescentibus in cruribus, ast facile evanescentibus; ut & de gingiva flaccida, & oris fetore; qui hæc paucis convaluit, assumendo nimirum spiritus salis ammoniaci gutt. xv. quater, quinqueque de die in vino radicibus armoraciæ prius infuso.

Oris fetor sublatus fuit sequenti pulvere, cuius vesperi, & manè dosin cum prædicto vino assumpsit.

℞. cinnamom.

Rad. ireos florent.

Nuc. moschat. ana scrup. ij.

Corr. aurantior. scr. j.

Lapid. prunell. scr. ℥.

Sacchar. rosat. unc. ℥.

Ol. still menth.

Caryophyl. an. gutt. iv.

M. F. Pulvis in octo doses dividendus.

Pro gingivæ laxitate sequens usurpavit.

℞. rad. ireos flor.

Gumm. lacc. ana drachm. j.

Alumm. usti scrup. j.

F. Pulvis tenuiss. cui admisce.

G 6

Mellis

Mellis rosar. unc. j.
Spir. salis q. s.
Prograto acore,
M.

Post oris collutionem gingivas hocce ianxit.
Præticus quidam felicissimus, omnibus suis
medicamentis admisceat sequentem spiritum anti-
scorbuticum.

℞. Cort. fraxin.
Rad. tamarisc.
Rad. fraxinell.
Capp. an. unc. j̄.
Polypod. querc. enc. ij.
Raphan. sylvest. s. armorac. unc. iij.
Herb. cochlear. m. 1v.
Nasturt. hyemal.
Becabung.
Acetos.
Scolependr. ana m. iij.
Bacc. laur.
Iunip. an. dr. vj.
Summit. centaur. min. p. 1v.
Stereor. anser. unc. j.
Sem. citri.
Sinap.
Card. bened. ana unc. s̄.
Caryophyll.
Zinziber.
Cinnam.

Nuc. moschat. ana drachm. iij.
Concisa, & contusa digerantur in arena tepida
cum vini gallic. lib. viij. & spirit. vini vulgar. lib.

ij. per triduum, deinde destillentur ex arena per
alembicum.

Diutius huic affectui incubui, quia adeo hæc
in regionibus familiaris est, ut nultus ferè, in-
quit, Cl. Author p. 144. reperiat morbus, cui
aliquid scorbuti non subit: æqui bonique ergo.
ingeniosè Lector, consule.

CAP. IV.

De Hydrope.

- I. **H**ydrops est Collectio Præternatu-
ralis Lymphæ serosioris ^a.
- II. *Pars affecta* est Abdomen, & sæpè
totum Corpus, omnesque eius partes.
- III. *Causa proxima* est Lympha serosior
^b, quæ tenellula sua vasa erodens, & sic ex-
trava-

^a Alii definiunt per tumorem corporis, vel
partis eius præter naturam, ob humoris aquosi,
& serosi, vel status collectionem, exortum: Hujus
affectus descriptionem accuratissimam vide sis
apud Hippocratem lib. 1v. de Morbis Text. 33.
& 34. p. 158. ad finem huius libri usque.

^b & acrior; nam serosiora, quæ serosiora non
tamen erodunt, aut quidem distendunt, distentio-
neque nimia vasa illa tenellula lymphatica rum-
puntur, præcessa priùs (quantùm ego observare potui)
glandularum vasorum lymphaticorum obstructio-

travafata graviffimum hunc morbum agris infert. Remotæ cauſæ variæ ſunt, ut apud Authores eſt videre.

IV. Dif-

ne, ſicque nimis copioſè effluit lymphæ, hydropeque excitat.

c Inter quas ſæpiſſimè occurrit nimius ſpiritus vini uſus, imprimis matutino tempore aſſumptus; unde plerùmque primò *leucophlegmatici* ſiunt, deinde *uſcitici*: hæcque fieri puto, quatenùs vini ſpiritus famem (acidum ventriculi fermentum, ſua volatilitate, & oleoſitate, ſ. pinguedine, ut patet ex flamma, quam concipit ſpiritus vini, obtundendo & infungendo) aufert; fermento acido ità obtuſo alimenta in ventriculo fermentari, atque ab invicem ſufficienter ſegregari nequeunt, unde crudus, atque corruptus chylus neceſſariò producitur: adde, quod illi *Lenæi* herocës matutino tempore hoc ſpiritu vitæ (potiùs tam mortis) ità ingravari, propter fermentum obtuſum, vel extinctum nihil ferè, nec appetant, nec comedant, ſicque cum *Cerere* divortium faciant; ſed ratione acrimonix falſæ, quæ eſt in vino aduſto (ut patet ex ſiti ſubſequenti) vehementer ſitiunt; unde iugiter ad tollendam illam acrimoniam bibere coguntur, ſicque toto pomeridiano tempore non *Cereſin*, ſed *Bacchanalia* celebrant: quofortentum forſan in ventriculo relictum diluitur, abluiturque continuo illo potu nimio, ſicque ſtaccidior, ineptiorque ad concoctionem redditur ſtomachus; deinde cruditates augentur, nullas laudabilis generatur chylus, non poteſt non inde

gene:

IV. *Differentiæ*. Optinè ab Authoribus diuiditur Hydrops in tres ſpecies; 1. *Aſcitem*, in qua totus venter, interdum & pedes tument: 2. *Tympanitidem* flatuoſam: 3. *Anaſarcam*, ubi totum corpus tumet.

V. *Signa Diagnostica*; Tumet vel venter, vel pedes, vel facies tunc pallida, vel totum

generari ſanguis crudus, ſerofus, pituitoſus, aliave qualitate vitioſus; unde nutritio læditur, obſtucationes oriuntur, &c. ſicque illi *Bacchi* herocës *Charonci* aliquandò traduntur, hydrops quoque ſæpè febres, malè, nec ex rationis præſcripto curatas, ſequitur.

d Item ſerorum; *Nota*: tumorem pedum veſpeti, & poſt corporis exercitationem augeri; reliquas verò corporis partes graciliores evadere, ac contabefcere.

e Ab Hippocrate Tympanites vocatur hydrops ſiccus, ut ſect. iv. aph. 11. Quibus, inquit, tormina adſunt, & circa umbilicum cruciatus, & lumborum dolor, qui neque medicamento, neque aliter ſolvatur, in ſiccum hydropeſem firmatur.

Notandum; rarè flatuſus, tympanitem efficiens, ſolummodò in abdomine contineri; ſed plerùmque aquæ permixtos: quibus adde, quod obſervavit Cl. Platerus, flatuſus (abdomen inſtar tympani adſtendentes) non ſemper in abdominis cavitate, verùm etiam aliquandò in inteſtinis ſolummodò contineri:

(ſi:

totum corpus: in feminis Ventris Tumor accuratè distinguendus, & examinandus.

VI. Pro-

§ Signa diagnostica Ascitis sunt intumescencia ventris (gravioris jam aqua) pedum, & ut plurimum quoque scroti; ægro circumvoluto de latere in latus, murmurantis & fluctuantis aquæ sonitus observatur; urinæ pauca sunt & crassa; interdum & rubra; sitis adest magna, tussis sicca, tandemque respiratio difficilis, cæterarum partium extenuatio & contabescencia, atque febris.

Tympanitis; venter percussus, insar tympani sonum edit; ægro supino jacente, venter distensus, ac durus manet, neque dum se convertit æger, ad latera devolvitur; fluctuantisque aquæ sonus non observatur; nec facies ita à naturali habitu, quam quidem in duabus alijs hydrophis speciebus, recedit.

Major quoque est ventris inflatio, sed minor gravitas; tormina præceserunt circa umbilicum, & lomborum dolor; ut ex Hipp. sect. iv. aph. 11. constat: tictus, & crepitus crebro prorumpunt, horborygmi, & rugitus obmurmurant, (distinguenda est à thoracis post vulnera distensione, quæ pectus, dorsum, lumbos, scrotum, brachia, collum, imò totum corpus interdum occupat; quod semel observavimus in bruto post vulnus pectori inflictum.)

Anasarca verò; totum corpus quasi enervatum languet, & intumescit, vestigium impressi digiti aliquamdiu remanet; respiratio semper difficilis; ~~et~~ tamen post assumpta alimenta; carnes

emot;

VI. Prognostica g. Ab initio facilè curatur, & non observata dièta facilè redit. Cachectici rarissimè perfectam adipiscuntur sanitatem. Infantes Anasarca laborantes sepè facili negotio curavi.

VII. In-

emortuo corpori persimiles, molles enim, laxæ, & pallidæ redduntur; urinæ reuues, & alba, febrisque continua (quantùm ego observare potui) cum pulsu debili, & inæquali adest.

g. Magnus SENEX sequentia habet prognostica; ut Lib. vij. Popular. Titul. xij. p. 838. & 839. necnon Coac. Prænotion. Titul. eccclii. hydrops, inquit, febrî ardenti superveniens, malus, quod confirmat C. Celsus Lib. 2. Cap. 8. p. 71. & aphor. 55. sect. vii. Quibus iccur aqua refertum eruperit in omentum, his venter aqua repletur, atque moriuntur. vide quoque aphor. 11. sect. xv. & sect. vi. aphor. 35. hydropticis tussis si superveniat, malum; tussim omnem curationis spem tollere constat ex C. Celso Lib. 2. Cap. 8. p. 72. imò aphor. 47. sect. vii. ait Hippocrates; hydropticum si tussis vexet desperatus est: huius curationem proponit SENEX Lib. 1. Popular. sect. v. p. 707. alvus valdè fluida hydropi superveniens, citissimè moritur & sentiens, & loquens, ut ex Lib. iv. de Morbis Text. xxxiv. p. 161. constat, & Prænotion. Coac. eccclvi. aqua intercurem laboranti cum febre, urina pauca, & conturbata, perniciem denotat. & Coaca sequenti ait, aquæ intercurem initio aquosum alvi profluvium absque cruditate (nota) exoritur, morbum solvit,

&

VII. *Indicationes Curativæ*. Venescitionem hydropicis omnibus noxiam expertus dico. Lympha serosior temperanda; *b* quod fieri non potest nisi pituita viscidior incidatur. Postmodum per Epicrasia evacuandus. Sudores mouendi pro viribus. Posset Vomitus hic fortè convenire, sed metuo eius violentiam; non etenim solum assumpto medicamento ventriculum turbat, agrumque reddit anxium; sed & illum, scilicet ventriculum, ità debilitat, ut nunquam postea cibos pro vobis aegri concoquat, quod sæpius observavi. Utatur quisque hic suo sensu, ego illum nec amo, nec institui.

VIII. *Curatio*

& Coaca cœcæ, aqua intercutem, quæ curationi cessit, ubi recurrit, spem tollit, *de ulceribus* ità Magnus ille Hippocrates, aphor. 8. sect. vi. aqua intercutem laborantibus, exorta in corpore ulcera non tacile sanantur, quod C. Celsus confirmat Lib. 3. Cap. 21. p. 161. Lectu dignissimum totum illud caput, de hydropicis, est.

b Et quidem salsa; humores namque peccantes præter quantitatem peccare quoque acrimonia salina constat ex urina rubra, siccis, &c. maxime hic prosunt *diuretica*, corroborantibus mista; ut ulterior affectus generatio præcaueatur, ut & *exiccantia*. Quidam notarunt medicamenta meliorum cum successu luna decrefcente administrari, quam quidem alio tempore.

Post

VIII. *Curatio*. Quotquot Hydropicorum sunt curati, plerumque factum tribus hisce medicamentis, observata scilicet dignitate, 1. Per Epicrasin purgantibus; quibus necessario misceri debent corroborantia. 2. Sudoriferis. 3. Paracentesi, nouo quod in Chirurgia mea descripsi instrumento institucunda.

Me-

Post iustam videlicet humorum peccantium alterationem, conveniunt quoque *diuretica* (att non in principio usurpata) & *exiccantia*, partemque læsas corroborantia; *potusque abstinentia*; uti constat ex Cl. D. G. Fab. Hildano Centur. 17. observ. 41. p. 319. ubi Nobilis quidam ascite confirmata jam laborans, & ab omni remedium genere abhorrens, perque mensem nihil protius liquidi hauriens; sanus evasit.

Conveniunt quoque *clysteres*, *emplastra*, *linimenta*, *cataplasmata*, *sacculi*, *balneaque sicca*, &c. l. Lib. 1. Cap. 13. p. 52. inspiciturque ea de causa Cl. Authoris Anatomia practica Lib. 17. Cap. 2. p. 154. Vide sis apud Thom. Ficinum tractat. vi. Chirurgicarum controversiarum Cap. 1. 2. & seqq. p. 46. & seqq.

Nota; Cave ne instituas in *debilibus*, (nam ceterò nihil aliàs, quam aperto Marte vires jam antea debilitatas profus destrueres, ac infringeres.) vel in *ijs*, quorum interna viscera nec sana, nec illa existunt, vel quorum abdomen flatibus est distentum; antequam in usum trahas, instituat primum

opti-

optima victus ratio, purgatio levis subindè repetita, partiumque internarum corroboratio: intra-
so jam instrumento, aquam parca ut extrahas ma-
nu necessum est, bisque solummodò in die, vul-
nusque post sufficientem aquæ detractionem clau-
dendum est: interim corroborantia continuò usar-
pentur: feminam per paracentesim curatam vidi-
mus Lugduni Batavorum.

Cl. D. G. Fab. Hildanus Chirurg. observ. Cen-
tur. IV. observ. 42. p. 310. paracentesim in ascite
per punctiònem umbilici, minori eam periculo
institui posse, putat: inprimis si umbilicus intum-
uerit, propenderitque; per ipsam enim spontè
aperitum hydropem curatum idem testatur Cen-
tur. I. observ. 47. p. 42. variolque hydropicos
ità arte curatos probat Cent. 2. observ. 58. p. 133.
& seqq.

Admirandum, lectuque dignissimum est, quod
idem Centur. I. observ. 48. p. 43. refert de hy-
drope per serotum evacuato; liber historiarum sum-
mam hæc inferere; in ascitici cuiusdam, frustra
internis, externisque adhibitis, serotum adeò co-
piosè delapsus est humor serosus, ut gangrana
secuta sit; convenientibus adhibitis remediis, de-
cidit serotum, ità ut testiculi nudi conspiceren-
tur; tantaque humoris serosi copia effluxit, ut à
morbo liberatus sit æger, sanique supervixerit:
diu, necnon liberos aliquòt postea procreavit:
natura callosa quadam substantia contra iniuriam
externam testes obduxerat.

Quid non natura efficit?

m Iny

Medicamenta contra Hydropem.

Rad. Ireos nostrat. ʒ. aperitiuæ, Vince-
toxicæ. Fol. Genistæ, Imperatoriæ, Agri-
monie. Gummi Gotte. Asarum. Flores,
Cortexque medius Sambuci. Lixivium be-
nedictum, & diureticum Mynsichtij, eius-
demque Aqua anti-hydropica. Spiritus
aperitivus Penoti. Decoctum Ching, Sal-
sæ, Guaiaci. Essentia Martis aperitiva. Spi-
ritus Salis *m*, Sulphuris. Fœculæ Aronis *n*.
Sal. absinthii *o*, saliaque omnia volatilia.
Cineres bufonum; concharum Ostrearum,
Pulvis mandibularum lucii piscis.

Purgans:

ʒ. Rad. Ireos nostrat. unc. ii.
Petroselin. unc. s.
Fol. Agrimon. M. i.
Senæ mund. unc. i.
Rhei elect. unc. s.
Agarie. lewis. drach. iii.

Cir-

m Inprimis coagulatus Mynsichtii in suo ar-
mamentario Med. Chymic. p. 26.

n Item rad. ireos & esula.

o Necnon sal genistæ, stipitum fabarum, Sam-
buci, simi columbini. efficaciora redduntur illa sa-
lia cum spiritu nitri iuncta & coagulata. maxime
commendatur spiritus, & sal volatilis urinæ.

p Quia

Cinnamom. acut. drach. ii.

Caryophyllor. drach. i.

MS. F. Nodulus infundendus in Vini Gallici, vel Rhenani generosioris lib. iiii. *p*

Bibat eius singulis manè frigidè Vncias quinque, vel sex. Gratum est Medicamentum, gratiusque reddi potest Saccharo :

Stu-

p Quia ægri aliquandò bolum, pulverem, pilulæ assumere mallent, hæc tres sequentes adiunximus formulas,

℞. Extract. elater. gr. viij.

Magist. gummi gutte.

Resin. jalapp. an gr. v.

Fœcul. rad. ireos nost. gr. vj.

Ol. macis still. gutt. ij.

M. F. Pilul. Num. vij.

Deaurandæ, pulvereve cinnamomi, &c. in spargendæ.

Conveniunt quoque pilulæ hydroicæ à Cl. D. Zvesifero in pharmacop. Augustan. p. m. 213. descriptæ.

℞. rob. baccar. sambuc. drachm. j.

Extract. elater. gr. viij.

Magist. gummi gutte gr. vj.

Ol. still. cinnamom. gutt. ij.

M. F. Bolus.

℞. rad. mechoæan. drach m. f.

Jalapp. scr. j.

Magist. tartar. vitriolat.

Sal. sambuc. ana gr. vj.

Ol.

Sudoriferum:

℞. Rad. Ireos Florentin. unc. i.

Rad. Salsæ parille.

Chinæ an. unc. iiii.

Lign. Guaiac. lib. if.

Infusa tepidè in f. q. aq. communis horis 24. coquantur parum, & Colatura evaporetur lento igne ad unc. iiii. quæ rursus dissolvantur in

Aq. petroselin. unc. xvi.

Elix. citr. ex descript. Ang. Salsæ lib. i.

Filtrentur per Manicam Hippocratis

Addendo Colaturæ

Julapii rosacei q. s. ad mediocrem edulcorationem.

MS.

Dosis bis de die unc. f. frigidè *q*.

Para-

Ol. caryophyll.

Junip. an. gutt. ij.

M. F. Pulvis.

q In curatione mentionem fecimus de clysteribus, emplastris, cataplasmatibus, &c. dabimus er-
gò singulorum formulam :

℞. Herb. gratiol.

Soldanell.

Flor. genist.

Sambuc. ana M. j.

Rad. ireos nost.

Bryon. ana dr. vj.

Cort.

Paracentesis, prout illam institutam vobis, typis Belgicis descripta est in mea Chirurgia.

IX. *Observationes*. 1. Pauperrime cuiusdam femine plusquam quinquagenarie cadaver hydropicum dissecui presentibus magno Anatomico Fr. Sylvio, Fr. Verschagen felici Practico, variisque Chirurgis. Iucundum mihi erat in abdomine videre primò Lympham tenuem, & fluidam; deindè gelatinam, tertio concretam, tandem duram, & Steatomaticam: Licebat enim mihi certius iudicare de Hydropis vera causa. Plures tales tibi describere possum observationes; unica enim, nec mihi, nec tibi sufficit, sed illas alibi.

2. Oenopola Iohannes la Four Hydropticus, postquam multis usus fuisset medicamentis;

Cort. inter. Sambuc. Frangul. an. p. ij.
 Bacc. laur. drach. iij.
 Sem. cumin.
 Carui an. dr. ij.
 Coq. l. a. in l. q. feri lactis, vasis clausis, ad Colatur. unc. viij.
 In quibus dissolv.
 Elect. hier. diacolocynth.
 De bac. lau. ana unc. l.
 Vitell. ovor. num. j.
 M. F. Clysma.

ij. Em-

mentis, & se moriturum prævideret, ultimum tentari voluit remedium, puta paracentesin. Instituimus illam nostro modo, & per multos dies inde levatus, se ferè putabat sanum, sed nihilominus obiit. Non licuit nobis abdomen aperire; quod dolebam: procul dubio enim crassior Lymphæ pars ibi relicta mortis eius fuit causa. Multi curari possent, si citius Paracentesin admitterent.

Hoc

ij. Emplastr. de bacc. laur. q. l. ex gr. unc. iij.
 Sterc. vaccin.] ex sicc. an. dr. x.
 Columbin.
 Flor. rosar. rub. unc. j.
 Sem. cum.
 Carvi an. dr. v.
 Cl. rutac.
 Terebinth. an. q. l.
 M. F. Emplastrum.

Vel solummodò imponatur emplastrum ad hydropem Augustanorum à D. Zavelsero p. 661. correctum.

Contaplastmata tria egregia habet F. O. Grems in sua arbore integra, & ruinosa hominis, p. m. 120. ex stercore vaccino, columbino, sulphure vivo, radicibus asari, bryoniae, iteos, baccis lauri & oleo scorpionum. &c.

Ascites.

Vir quadraginta quinque circiter annorum, biliosus, castra Bacchi saepe diuque securus, in-

H appe

Hoc modo omnes morbos Hepatis, & Lienis curabiles ex causa frigida oriundos poteris curare; de causa calida supra scripti

C A P.

appetitum prostratum omnisque cibi fastidium incidit; factio iam cum Cerere divortio, Baccho eò magis indulgit, quia intolerabili affligebatur siti; undè primò pedum tumef. et o, hinc ventris scrotumque tandem intumescere, partesque reliquæ contabescere incipiebant; urinæ paucæ fuere & intente rubræ; respirandi aderat difficultas, imò circa vesperi tanta, ut continuò tum erectus manerere, aut sedere cogeretur.

Multa licet variaque fuerint usurpata; ut purgantia, diaphoretica, diuretica, corroborantia, & linimenta Indies tamen adaugebatur malum, donec tussi diurna, atque nocturna per tres circiter septimanas correptis, incidit in alvi profusivum (quod nullis opiatis sisti potuit) cum summa virium debilitate, octavo post alvi fluxum die, fatiscit; scroto solummodò cum successu applicatus fuit sacculus ex floribus rosar. rub. cortic. lign. quercin. semine cumini & carui aquæ vitæ Machioli irroratus.

Puella octodecim annos nata, ex febris tertiana intermittente malè curata (nimirum per nimiam acidam) incidit in pedum tumorem & ventris maximam cum gravitate distensionem, respirandique difficultatem, ut nullo modo decumbere verum semper erecta sedere coacta fuerit: accersitis brevi diureticis nempe, corroborantibus & purgantibus, etiam cura imus.

R. rad.

R. rad. ireos nostrat.

Petrosel.

Enul. campan. ana drach. iij.

Cort. median. samb.

Fol. eupator. cannabin. ana M. j.

Soldanell. M. s.

Bacc. iunip. unc. j.

Sem. tœnic. dulc.

Cinnam. acut.

Cort. citr. ana dr. j. s.

Concisa, & contusa insuantur sacculo, & cum pint. iij. vini rhenani per quadriduum intumescantur.

Huius ter de die ad unc. iij. instillatis spirit. salis ammoniaci gutt. vj assumere iussi.

Post octiduum circiter purgatio fuit instituta haustu purgante simulque diuretico, & subindè pulvere p. 171. descripto parum diminuto.

Item corroborans simulque diureticam conditionem subindè ad nucis moschata quantitate fuit usurpatum.

R. conferv. absinth. menth. ana unc. j.

Cort. citr. condit. unc. j. s.

Spec. diacalamin. drachm. ij.

Sal. sambuc. drachm. j.

Spir. nitri scrup. s.

Ol. still. cinnam. gutt. v.

Macis gutt. x.

M. F. Conditum.

Anasarca.

Virgo septuagenaria ex mœrore (quantum ego intelligere potui) in hydropis speciem anasarcam dictam incidit; summa aderat respirandi

H 2

diffi.

difficultas, totumque corpus ita intumuit, ut album ocalorum protuberaret, pupillæ verd in cavitate quasi essent conclusæ; nulloque modo decumbere; stare pedibusque meare posset; quocumque etiam in loco corpus digitis premeretur, vestigia diu fuerit relicta: paucam reddebat urinam, eamque crudam, pulsam aliquousque celerior rem, debilemque semper invenimus, sequentia parùm mutata, ast nullo cum successu præscriptimus

℞. Rad. apii.
 Enul. campan.
 Ireos nostrat. an. drachm. vj.
 Flor. centaur. min. p. ij.
 Rafur. lign. guaiac. unc. iij.
 Bacc. laur. unc. l.
 Innip. unc. ij.
 Sem. utric. roman. drachm. iij.
 Coq. ex aq. pura ad Colat. unc. xxx.
 Add.
 Syr. card. bened. unc. iij.
 Spir. sal. ammon. sc. ii.
 Aq. theriac. simpl. unc. ii.
 M.

Dosis erat haustus quater de die assumendus. Admodum erat debilis, imò semper conquerebatur de cordis aquæ innatatione, quare sequentes præscriptimus tabellas, simul aliquousque laxantes.

℞. spec. diacalaminth.
 Aromat. rosat. ana drach. ii.
 Rhabarb. optim. pulv. drachm. i.
 Sacch. optim. unc. iij.

Aq.

Aq. cinnam. & petrol. ana q. l.
 F. s. a. Tabellæ ad pondus dr. ii.
 Subindè unam assumpsit. Porò,
 ℞. fol. eupator. cannab.
 Menth. crisp.
 Maioran.
 Flor. centaur. min. an.
 M. s.
 Bacc. iunip. unc. l.
 Rad. ialapp.
 Mechoacan. an. unc. i.
 Spic. nardi drachm. i.
 Cinnam. drachm. iij.
 Macis drach. ii.
 Concisa, & crasso modo contusa, sacco loque
 inclusa affundantur vini pint. vi.
 Sed omnia frustra fuerit adhibita, postque mens
 sem è lachrymarum hoc labyrintho discessit.

C A P. V.

De Dysenteria.

I. **D**ysenteria est cruentus. & interdum purulentus alvi fluxus, cum tunicæ, vel tunicarum intestinalium exofione.

II. Par.

Alii definiunt; per frequentem alvi cruentam, aut purulentam deiectionem, cum ventris torminibus, lancinationibus, & intestinorum exul-

H 3

ceta:

I I. *Partes affectæ sunt intestina, tam tenuia quam crassa. Ventriculus sæpè in consensum trahitur, imò fluxui ansam dat.*

III. *Causæ sunt bilis acrior b, & succus Pancreaticus acidunt.*

IV. *Differentiæ c. Interdum unica saltem tunica est erosa, interdum omnes. In*

ceratione, tenesmo, & febre à materia acri, & erodente affligentem.

b Nempè acrimonia salina, acrior item sanguinis tenuitas, inter *externas causas* sunt ea quæ hæc mores reddere aciores apta nata sunt, ut *sex res non naturales* dictæ, item certa venena, ut auripigmentum, arsenicum, mercurius sublimatus corrosivus, colocynthis incautè videlicet usurpata, &c. plura vide sis apud G. Fab. Hildanum de dysenteria p. 666. & seqq. qui accuratissimè hunc morbum pertractavit.

c Aliquando *tenuia* afficiuntur *intestina*, alii quando *crassa*, aliquando etiam *utraq;*

Aliquando dysenteria est *continua*, aliquando *intermittens*, & per periodos affligens, ut testatur Clar. D. Sennertus Practic. Lib. 3, part. 2. Cap. 7. ex Diomede Coronatio Consil. 2. alia est *epidemicæ*, alia *maligna*, aut è contra.

Tres dysenteriarum gradus G. Fab. Hildanus lococitato statuit; *primus* ubi excrementa sunt pinguis spumosa alba, limosa, ac viscosa: *secundus* ubi una cum excrementis fibræ, pelliculæque intricatioris tunicæ, sanguis, &c. excreantur, *tertius* ubi fistula substantiæ carnosæ de propria intesti-

norum

terdum sanguis purus effluit, interdum concretus, vel purulentus; sed hic dantur gradus.

V. *Signa Diagnostica ex differentiis pendenda d.*

VI. *Prognostica e. Ulcus profundum dif-*

ferentium tunica substantia deesse cum ramentis membranosis, cruore plurimo, purèque deponuntur; diciturque tum ab Hipp. Sect. iv. aphor. 26. lethalis: si dysenteria laboranti veluti carunculæ deiciantur, mortiferam.

d Quia ex differentiis non constat quænam *intestina* sint affecta; hæc damus signa, si *intestina tenuia* sint affecta dolor erit acutissimus, nec statim post dolorem excrementa deponuntur, & deposita iam magis cum sanguine pureve sunt permixta, quam quidem evenit ubi *crassa* solummodò sint affecta *intestina*; nam tam dolor obtusior, statimque post dolorem excrementa excreantur, nec ita cum sanguine pureque permixta erunt: si verò utraq; *intestina* sint affecta primò dolor acutissimus, deindè obtusior erit; excrementa cum sanguine pureve erant permixta, & simul excrementis cruor, & materia purulenta supernasurabit, cætera ex prædictis colligenda.

e Sequentia habet Hippocrates aphor. 24. & 26. sect. iv. dysenteria, inquit, si ab atra bile incipiat, lethalis est, quod à C. Celso affirmatur lib. 2. Cap. 8. his verbis, Quinetiam tormina ab atra bile orta mortifera sunt: p. 74. item tabe affecta superveniens, aph. 14. sect. v. & vi. Po-

H 4

pular,

difficilimè curatur, curabile tamen est. Interioris tunicæ simplex erosio, cæteris paribus, ferè semper, & facillimè admittit curam.

VII. *Indicationes Curativæ.* Dysenteria, qua Dysenteria, Venæsectionem nunquam

pular. sect. VIII. p. 818. in longis dysenteris cibi fastidium malum, & cum febre peris, quod est aph. 3. sect. VI. quoque constat Lienosis, ait Hippocrat. 5. sect. VI. aphor. 48. difficultatem intestinorum supervenientem, bono esse; & aph. 43. eiusdem sectionis; qui, inquit, lienosi difficultate intestinorum contipiuntur, iis supervenientem longam dysenteriam aqua intercurrentem, aut intestinorum lævitas excipit, & moriuntur: qua de re inspiciatur C. Celsus loco statim citato.

Aphor. 23. sect. VI. à sincera deiectione, dysenteria malum: item aph. 75. & 76. Omnibon. Ferrarius de morbis infant. p. 227. & 228. Qui habet, inquit, dysenteriam, & apparet post eius autem sinistram, veluti res nigra, similis crobo, cum vehementi siti, moritur in decimo, & non tardat, nec evadit. Vigilæ immodicæ, deiectiones lynceræ, nigra, foetida, sanguinis copiosa, excretio, singultus, vomitus, præcordiorum dolor, sitisque, &c. lethalem plerumque dysenteriam prænuntiant Teste L. Riverio prax. Lib. 1. Cap. VI. p. m. 476. inspiciatur quoque Hipp. Lib. de victus ratione in morbis acutis, & Coac. Tit. XXI.

f Inprimis & in tenuibus hæreat intestinis, (ut patet

quam indicat. Humor peccans temperandus, & evacuandus; sic optimè roborantur partes.

VIII. *Curatio h.* In tanto hoc morbo vix pluribus, quam tribus utor medicamentis; purgantibus, alterantibus, Topicis, Illisque in parva quantitate; copiam enim vel potus, vel ciborum, vel medicamento- rum, vix unquam tales ferunt agri.

Medicamenta Anti-Dysenterica.

Radices bistortæ, tormentillæ, plantaginis, verbasci, symphyti maioris. Folia bursæ

patet ex Aetio Tetr. 3. sermon. 12. Cap. 43. medicamenta tam facillè eo devenire nequeunt. Curatum tamen vide sis apud F. Hildanum loco statim citato: & Ioannem Schenkiem observ. medicinal. Lib. 3. observ. 142. & seqq. p. m. 632. & seqq.

g Valorum apertio consolidanda, ulcusque mundandum, ipsiusque consolidatio promovenda, alvusque laxa blandè adstringenda; necnon usus medicamentorum convenientium aliquamdiu continuandus; ne æger facillè recidivam patiatur.

h *Nota.* Dysenteria curationem aliquandò secundum symptomata sua & differentias, gradusque p. 178. descriptos, mutandam esse.

H s i Ve

burſa paſtoris, Equileti, Myrti, Quercus,
Saniculæ. Flor. balauſtior. flor. roſ. rubra-
rum. Semina papaveris; ſophiæ Chirurgor-
um; Baccæ myrti. Meſpila. Nuceſ cupreſ-
ſi, moſchata. Lignum ſantalum. Acacia,
Hypocyſtis; Sanguis draconis, cuiusque in-
primis Lachrymæ, Maſtyx, Tragacantha.
Coagulum ſanguinis leporini. Cornu Cer-
vi. Cochleæ oſtrearum calcinatæ; Oſſa
bovina itidem calcinata. Bolus Armena,
Corallia, Margaritæ. Lapiſ hamatites, Ter-
ra ſigillata. Succus agreſtæ, granatorum,
cydoniorum. Vinum rubrum ſtipticum,
ſed non dulce. Syrupus cinnamomi, de
men-

ſi Vt & eius gelatina, maximè quoque com-
mendantur lumbrici terreſtres à F. Hildano p.
676. quod à Cl. Sennerto, Vviero, &c. confir-
matur, ſic quoque ab Hildano maximè extollit-
tur lapis bezoar. Convenit quoque crocus martis
aſtringens, terra vitrioli dulcis; vitelli ovorum
cum lacte, & cinnamomo: ſyrupus roſarum ſolu-
tivus; item Panthalionum, cuius hæc eſt de-
ſcriptio.

℞. myrobal. cheb. unc. ꝑ. ſſ.
Citrinor. dr. vj.
Paſſul. cum arillis contrit. unc. ij.
Coq. in lib. iij. ſ. aq. chalybeata ad
Conſumpt. mediet. in colat. diſſolv.
Sacch. q. v. aromatizetur

Pulv.

mentha, myrtinus. granatorum. Miva Cy-
doniorum. Narcotica omnia.

℞. Lachrymarum Sanguinis draconis,
gr. xxv.

Aq. menthæ unc. j.
Plantagin. unc. ij. ſ.
Cinnam. unc. ſ.
Syr. de Symphyt. Fern. unc. j.
Laudan. opiat. gr. ij.

MS. bibat cochleatim.

Vel

℞. Conſerv. roſar. rubrar.
Menthæ an. unc. j.
Cortic. Arant. condit. drach. vj.
Oſſ. bovinor. calcinator. drac. j. ſ.

Co-

Pulv. cinnam. groſſ. mod. contuſ. drach. vj.
M. purgat, & aſtringit.

℞. Vt theriaca, diſcordium Fracaſtorii, &c.
item ſequentes tabellæ.

℞. Spec. diatrihod. abbat. drachm. j.
Cornu cervi uſt. & pulv.
Croci martis aſtrin. ana drachm. ij.
Cinnam. elect. & pulv. ſcrup. ij.
Lapid. bezoar.
Conſect. alkerim. an. ſcrup. j.
Sacch. in aq. plantag. & cinnam. ana q. ſ.
diſſol.

M. F. ſ. a. tabellæ.

Item ſequent Electuarium.

℞. Conſerv. roſar. rub. unc. ij.

H 6

Dis

Corall. rubr. preparat. drach. s.

Diafcor. Frac. drach. ij.

Succi Acaciæ scrup. ij.

Syr. myrtin. par.

MS. F. Conditum molle.

Sumat eius æger sæpè drach. j.

Vel

℞. Laud. opiat. gr. iij.

F. Pilulæ Num. vj.

Deurentur.

Vnica singulis utatur horis, donec cesset fluxus.

Topica *m*.

℞. Terebinth. Argentinensis cum Vitello ovi dissolutæ drach. ij.

Pulv.

Diafcor. Fracast. drachm. iij.

Confect. hiacynth. drachm. j.

Balsam. sulphur. terebinth. vel

Peruvian. sc. s.

Priap. ceti ras. drac. s.

Cinnam. acut. pulv. scrup. ij.

Syr. myrtin. q. s.

M. F. Conditum. dosis huius ad nucis moschatæ quantiratem.

Trem species, diaplantag. diamartis Mynsichtii in suo aram. chym. med. 102. & 121.

m Inter topica laudant unguentum comitisæ; & D, Agricola in suis commentariis in Poppiam Tom. 2. p. m. 886. sequens emplastrum super praesentem extensum, & umbilico puerorum impositum

positum

Pulv. rosar. rubr. scrup. j.

Diafcor. Fracast. drach. j. s.

Lactis Vaccini unc. viij.

MS. F. Enema; ter interdum de die reiterandum.

℞. Ol. nucist. express. drach. j. s.

Macis stillatit. scrup. j.

Sem. papaver.

Hyoscyam.

Myrtillor. an. unc. s.

MS. F. Linimentum Epigastricò inungendum.

Vbi purgandum:

℞. Pulv. rhei elect. π scrup. ij. vel dra. j.

Notum quidem, sed optimum tutumque hisce in oris est Medicamentum. Regionibus calidioribus minus fayet.

Vel

positum maximè laudat.

℞. theriac. andromach. unc. j.

Terr. sigillat. dr. ij.

Croc. mart. dr. j.

Extract. tormentill. drach. s.

M. F. Emplastr.

Add. potest anserin. s. argentin. pulv. dr. j.

π Et parum tost. addit. nuc. moschat. pulv.

scr. s. ea de re inspiciatur Avicenn. lib. 2. tract. 23

P. m. 91, & Hildan. p. 686.

o Tale

Vel

℞. Extract. Rhei gr. xvj.

Laud. op. gr. j.

Ol. menthæ gr. j.

MS. F. Pilulæ Num. iij.

Deaurentur.

IX. *Observationes.* 1. Obstetrix chara mihi uxoris quinquagenaria non usa est, nisi semel pulvere rhabbari; sapè verò pilulis ex laudano opiato, ut & Enemate supra scripto. Intra dies 14. perfectissimè curata est. Febricitabat interim continuò, & plus quam vigesima quotidie deiciebat tam pus, quam sanguinem. Sanguinea autem est, & erat.

2. Ancilla Capitanei N. N. Plethorica, sexaginta quotidie habebat sedes cruetas. Vsa est iisdem Medicamentis, & duodecimo post die sana rerum domesticarum habuit curam.

3. Filius viduæ van Asperen, assuetus bibere Spiritum vini, patiebatur dysenteriam summo cum dolore: reiciebat sanguinem concretum pulcherrimi coloris, id est arteriosum, eumque sapè ad librarum duarum pondus. Aperto cadaveri reperi intestina tenuia hæc illac sphacela, tunicas erosas, & in 4. locis perforatas. P.

CAP.

o Tale quoque exemplum videtis apud Cl. G. Fab. Hildanum.

p Mulier quinquagenaria, melancholica, nephritica, incidit in dysenteriam; continuò prope modum alvum deponere; excrementa purpurea sanguineque quarto die iam mista erant, summis afficiebatur ventris doloribus, vigiliis nimis, febrili, præscripsimus hunc in finem misturam sequentem humorum actimoniam temperantem, dolorem sedantem, leviterque astringentem,

℞. aq. plantag. unc. iij.

Cinnam. drach. vj.

Confect. hiacynth. drachm. j.

Diascord. Fracast. drachm. j.

Sang. dracon. scr. f.

Laud. opiat. gr. iij.

Syr. myrtin. unc. j.

M.

Huius singulis horis cochlear unum, alterumve assumebat; sed pauco cum levamine; dein alvum sumpsit purgans ex rhabarb. tost. scrup. ij. nuc. moschat. scrup. f. huius post usum toties non deiecit; dolores tamen nondum fuere sublati; sequentem iniicit clysterem curavimus.

℞. lact. bubuli chalybeati unc. viij.

terebinth. vener. in ori vitello dissol. unc. f.

Mell. rosat. unc. j.

Balsam. sulphur. terebinth. scrup. f.

M. F. Clyster.

Hoc enemate diu in corpore retento multum dolores fuere diminuti; singulis vespertinis alvum sumpsit laud. opiat. gr. j.

Vsurpabat indies lac bubulum coctum cum

gin.

cinnamomo acuto; quibus omnibus intra octi-
dum fuit curata.

Alia quadraginta circiter annis nata, incidit
in alvi profluvium, neglecto hoc, tertio, ni fal-
lor, post alvi profluvii invasionem die, dysenteria
corripitur, dies noctesque ob dolores summos in-
somnes duxit; post purgantis dicti usurpationem
assumpsit ad nucis moschatæ magnitudinem de-
sequenti condito.

℞. dialcord. Fracast. dr. iij.
Confect. hiacynth. drachm. jf.
Corn. Cervi. ust. scrup. j.
Cinnam. acut.
Nuc. moschat. ana scrup. f.
Syr. myrtin. q. f.
M. F. Conditum.

Usurpavit quoque lac bubulum cum cort. quer-
cin. & cinnam. acuto coctum & percolatum, in
quo vitellum ovi unum, atque alterum erat disso-
lutum; atqui intra septimanam plenissime fuit
curata.

Si ulcus in intestinis tenuibus hæreat sequens
proderit apozema vulnerarium;

℞. rad. consolid. mai.
Tormentill. an. unc. f.
Fol. alchimill.
Argentia. f. anserin.
Pyrol.
Heder. terrest. ana M. jf.
Flor. rosar. rub.
Summit. hyperic. ana M. f.
Rasur. pilap. cetij drachm. j.
Rasur. Cornu Cervi drachm. ij.

Cov

Coq. ex vino rubro ad Colar. unc. xxv. ia
quibus dissolv.

Syr. de symph. Fern. Myrtin. ana unc. jf.
Tinct. cinnam. unc. f.

M. pro Apozemate.

Huius ter, quaterve assumat æger ad unc. iij. cum
Succ. ij. aut iiii. sequentis balsami

℞. balsam. sulphur. anis. Peruvian.

Tinctur. flor. hyper. ad consist. extr.

Evapor. ana scrup. i.

M.

Ast, si in intestinis crassis ulcus delitescat, conve-
nit clyster ex lacte bubulo, cerebinthina, &c. pa-
ratus p. 190. descripius.

C A P. VI.

De fluxu Heparico.

I. **F**luxum Hepaticum vix nomino;
quia falsus est, deceptique, prout
illum descripsere, veteres. Nihil enim
aliud est quam apertio arteriarum spleni-
carum, id est mibi, hæmorrhoidalium su-
teriorum.

II. In

a Liquor qui exit instar carniæ loturæ est; si-
ne mordicatione, non tamen absque dolore gra-
vante, cum palpebrarum inflatione, pedum tume-
factione, excrementisque crudis excernitur; vi-
giliæ nimis sæpè ægris hoc fluxu laborantibus ur-
gent;

II. In regionibus frigidis rarò periculosus, in calidis semper .

III. Curatur medicamentis Anti-Dysentericis b.

IV. Observatio . D. Iohannes Provoost, vir probus & honestus, nunc Mercator, antea Machaonis filius, patiebatur sanguinem à sero copioso sanguini admisto, vasaque relaxante deducunt plurimi .

Si verò sanguis purior sine dolore, & exulceratione excrenatur, ut ex observatione Cl. Authoris p. 194. constat; nothus, seu spurius dicitur, vocaturque tum fluxus alvi sanguineus: oriturque sapissimè, vel ob plethoram, vel ob vasa sanguinea rupta .

b Quia à sero copioso sanguini admisto vasaque relaxante hunc affectum ut plurimum deducunt, satis superque patet serum esse minuendum, nempe per sudorifera, & diuretica roborantibus austeris mista; nimia aqueorum potu prius interdicto, ut copiosum serum minuatur, ortusque illius novus præcaveatur, necnon partes iam affectæ correborentur: tumque ad narcotica deveniendum; sed nota; levibus astringentibus, corroborantibus mista .

Sennertus valde commendat decoctum cydoniorum; inprimis verò convenit si cum passulis, agrimonia (vide Porerium spagy. pharmacop. p. 328.) semine plantaginis & urtica præparatum sit .

Maximè quoque commendatur, Tinctura
martis

sanguinis copiosum fluxum; dolebat illi regio umbilicalis aliquo modo. Præscripta ipsi misturam narcoticam; deinde haustus hunc laxantem:

℞. Rhei elect. drach. ij. f.

Sem. anis. scrup. j.

Coq. ex aq. bor. in Col. unc. ij. f.

Dissolve

Syr. ros. sol. cum Sena unc. j.

MS. F. Haustus.

Tres intra dies melius habuit, & multis abhinc annis alacriter vixit vivitque .

CAP.

martis astringens, corallorum, sulphuris vitrioli, &c. item sal corallorum quod ab Hartmanno in praxi chimiatica. p. 118. Cap. 150. omnibus aliis præfertur remediis .

c Practicus quidam felicissimus hoc in affectu post sudoriferam unum, alterumve (ex mente varandæ) exhibitum, sequentes usurpat tabellas .

℞. Spec. diatrion. santal.

Corall. rubr. præpar.

Sem. plantag. ana drachm. i.

Rhabar. optim. pulv. drachm. ii.

Sacch. rosat. unc. iv.

Aq. cinnam.

Plantag. an. q. l.

F. l. a. Tabellæ cum. xv. f.

Harum tres de die exhibet; aliquandò sequens electuarium .

℞. roba

℞. rob pallular.

Miv. cydonior.

Conserv. rosar. rub. antiq. an. unc. j.

Diascord Fracastor. drach. v.

Spec. diatron. santal. drachm. jf.

Cornu cervi præpar. drach. j.

Croci martis astrin. scrup. ij.

Syr. myrtin.

Cydon. an. q. s.

M. F. Electuarium.

De hoc electuario usurpent ægri ad cananeæ magnitudinem, ter, quaterve de die.

CAP. VII.

De ileo.

I. **I**leos est retentio Chyli, & fecum in intestinis tam tenuibus quam crassis.

II. Partes affectas dixi.

III. Causæ

* Latini *vobulus*, vulgo *miserere mei*; quibusdam etiam *χρηδαίος*, quia chordam quasi tensam intestina representant.

β Summis cum cruciatibus, & quandoque vomitu assilgens.

ε Sic G. Fab. Hildanus Centur. 1. observ. 61. p. 49. observavit principium, & originem huius affectus fuisse circa intestinum cæcum: sicque ibidem discurrit; Quamobrem existimo valvulam

III. *Causa* d ferè semper bilis est, quæ nunc acrior dolorem causat, atque inflammationem motumque intestinorum invertit; nunc crassior alvum non movet, unde feces indurata.

IV. *Differentiæ*. Hic provenit ab Inflammatione

lam (quam in principio intestini coli Cl. D. Bauhinos invenit) primum ex intestini cæci inflammatione adeò contrahi, & constringi, ut planè nihil excrementorum permeare possit: sicque accrescere inflammationem, ut tandem totum intestinum ileum, ut & circumiacentes partes, gangræna & sphacelo corripiantur: ut observavi in omnibus quos hæcenus dissecui.

d In omnibus terè hoc affectu extinctis cadaveribus dissectis Accuratiore invenerunt, vel intestini gangrænam (ut testatur quoque Riverius Centur. 3. observ. 26. p. m. 227.) vel intestini tenuis coarctati ingressum in partem proximam flatu prius turgidulam.

Sic aliquando puitam, (ut Hippocrates Lib. de glandulis Text. 1x. p. 420. probat) exulcerationes grandes, humoresve aciores, flatulve, &c. miserabilis huius affectus causas existere posse, quis non videt?

Inter causas externas numerant inprimis ærem nimis calidum exiccantem, quatenus bilem copiosiore, acrioremque reddere valeat; item lethalia medicamenta & venena; necnon fabarum, pisorum, cydoniorum, mespilorumque, &c. immoderatum usum.

inflammatione; ille à fecibus induratis; e tertius à motu intestinorum inversos.

V. *Signa Diagnostica*. Inflammationis signa sunt febris continuag, Vomitus h, Calor circa umbilicum, deiectio nullas; Excrementorum induratorum i; Ventris dolor

e Fæces induratas, ut & inflammationem gangranamque aliquandò ab hernia intestinali (enterocœle) provenisse testantur Practici plurimi; cuius rei exemplum vide sis apud G. Fob. Hildanum Centur. vi observ. 37. p. m. 545.

f Alius à *stranguria* (ut testatur Hippocrates aphor. 44. sect. vi.) *hernia* (ut ex Cl. D. Hildano statim allegavimus) alius ab *ulcere*, & alijs *tumoribus duris*, intestinum quoddam comprimens; fæcumque transitum sanguinisque in illis partibus motum prohibentibus; alius à *flatibus* ut constat ex Hippocrate Lib. de flatibus Text. xiv. p. 407. & Cl. D. Th. Ficino tractat. de flatibus.

g Intensa, dolor vehentissimus.

h Et quidem biliosi, pituitosique humoris præsertim in principio brevique, tum fæcum per os reiecto, ut plurimum consequitur.

i Alvi obstructio præcessit per plures dies perseverans; (ut constare quoque potest ex observatione Cl. Authoris § IX.) dolor in principio nullus; in progressu gravativus, ut testatur Author. & obtusior quem si ab inflammatione vide sis apud Hippocratem Lib. 3. de morbis Text. xv. p. 103. & Lib. de internis affect. onibus Text. xlv. p. 234.

l Imò

dolor gravativus; vomitus minus frequens, præsertim ab initio; anxietas præcordiorum; febris mitior^l, excretio nulla. *Motus intestinorum inversi*; Vomitus continuus assumptorum ciborum, potuum, medicamentorum, imò Enematum, suppositoriorum, fæcum m.

VI. *Prognostica*. Omnis ileos periculosus morbus est, sed à fæcibus causatus induratis, reliquis curatu facilior n.

VII. In-

l Imò aliquandò nulla.

m Ut & extremorum totiusque corporis frigiditas (ut constat 111. Popular: ex ægrototo nono) & urina suppressio, pœdicisque intorsum tetraclio, &c.

Si *gangrena* iam aderit, cognoscitur ex eo, quod dolor statim cesser.

Si à *flatibus*, signa doloris colici præcessere; si ab *hernia*, *ulcere*, aliisque *tumoribus duris*: propria tum uniuscuiusque affectus signa prægressa fuer.

n Ut & ille qui à flatibus ortus; ast si sit cum vomitu biliosi, & pituitosi in principio, lethalis à Galeno Lib. vi. de locis affectis Cap. 2. p. m. 770. dicitur ab ulceribus, & tumoribus vix curabilis imò incurabilis ille ileos existit.

Hippocrates aphor. 44. sect. vi. ait; Quibus à *stranguria* volvulus supervenerit, intra septem dies moriuntur, nisi febre superveniente copiosa urina fluxerit; quod ipsemet adhuc confirmat Coac.

VII. *Indicationes Curativæ* o. Dolor mitigandus; sed narcoticis nequaquam; nisi fortè in inflammatione, quæ melius corrigitur refrigerantibus & sudoriferis. Intestina inverfa pristino loco restituenda p. Fæces induratæ emolliendæ, & quamprimum fieri potest educendæ.

VIII. Cu-

Coac. Prænot. Tit. III. § 14. p. m. 568. testaturque hoc idem C. Celsus Lib. 2. Cap. 8. p. 70. & 74. & aphor. 10. sect. vii. ab ileo, inquit, vomitus, vel singultus, vel convulsio, vel delirium, malum: quibus Coac. Prænot. L. C. 303. furditatem adiungit Hippocrates inspiciatur quoque
1. Prædictor Text. xxii. p. 485. & Lib. 3. de morbis Text. xv. circa finem, quod si vomitum amoto, febris ipsum corripit, desperatus est: sunt ut plurimum autumno, teste Hippocrate, aphor. 22. sect. III.

o Iudicio pollutibus sufficienti causæ, & differentia.

p Videatur quoque L. Riverius Prax. Lib. x. Cap. 2. p. 456. & Cl. D. Fr. de le Boe, Silvius Præceos Lib. 1. Cap. xv. Quoties autem, inquit, pars intestini inferior sub superiore, toties, aut spontè per assumpta alimenta, aut arte per pilulas plumbæ, aureæve (cum oleo olivarum, vel amygdalar. dulcium) deglutitas, curationis spes superest; non item, quando pars intestini superior ingreditur inferiorem, quoniam sensim ulterius pergit pars convulsa, unde augetur magis magisque

VIII. *Curatio* q. In inflammatione prodest venesectio, cætera summè nocet. In fœcibus induratis vix novi morbum qui fortiora fert purgantia. Profant inunctiones r, balnea. In motu intestinorum inverfo hæc eadem conveniunt medicamenta.

que angustia, omnisque præcluditur contentis desensus; ultimo hoc in casu, ut & in fœcibus induratis convenire posset follis fabrilis ano adaptatus, cuius beneficio superior intestini pars ingressa, flatus inmittendo, intestinaque distendendo in naturalem locum restitui, extractoque folle clyster adhiberi posset; ut docet Hippocrates Lib. 3. de morbis Text. xv. circa medium p. 106. & Zacutus Lusitanus Lib. 2. Admirand. Prax. observ. 28. p. m. 199. 200. & 201. Qui ibidem quoque plurimorum. Authorum iudicia de hac curationis methodo collegit: maximè hoc remedii genus Aurelianus improbat ob frigiditatem aeris: sed facillè hoc incommodum evitatum est, si iuxta ignem, ut Riverius suadet, follis aere impleatur.

q Totam curationem vide sis apud Hippocratem Lib. 3. de morbis Text. xv. L. C.

r Quæ sequenti, vel simili modo præscribi possunt.

xx. unguent. de arthanit. unc. i.

Dialth.

Ol. chamomill. ana drachm. vj.

Amygd. dulc,

Lilior. alb,

ra. Cucurbitula magna non scarificata umbilico impostæ quibusdam dicuntur profecisse. Non audeo hic de sectione, quæ multos forsitan salvaret, loqui. Clysteres ubique profunt.

Intestinis inflammatis:

℞. Fol. Semperviv. maior.

Taraxici an. P. ij.

Tar-

Diacolocynth.

Querc. ana unc. s.

Butyr. recent.

Axung. human. ana drach. vj.

M. F. Linimentum, ventri inungendum.

Quidam omentum, & intestina calidissima ex vivo animali ante ægri cubiculum mactato extracta imponunt abdomini cum linteis calidis; & si dolor non remittat, reiterant post horam.

Ventris dolorem ex ileo curavit M. Rulandus. Centur. vii. observ. 74. p. m. 5; 8. sacculo ex stercore suillo aceto decocto confecto, ventrique imposito. Cui si stercus caprillum (vide I. Rulandi pharmacop. novam in qua reposita sunt stercora, & urinæ p. 8. 39. 64. 101. 128. &c.) addatur, efficacius, imprimis si umbilicus primò inungatur Zibetha, operabitur.

¶ Qua de re inspicitur Cl. Authoris anatomia practica p. 154. & p. 155.

℞ Ex gr.

℞. rad. alih &

Malv. cum toto ana unc. ss.

Flor.

Flor chamom.

Nymph.

Sambuc. ana p. ij.

Sem. cumin. unc. s.

Lini.

Fœnugr.

Lumbricor. terrestr. contus. (ex mente D.

Vveri, Hildani, Tielemani) ana unc. j.

Decoquantur ex aqua hordei Colatura podex foret potest: vel ex eiusdem unc. viij. add.

Ol. diacolocynth. Q. unc. s.

Lilior. alb. unc. j.

Salis nitri drach. s.

M. F. Clyster sæpius reiterandus.

Addi adhuc potest trochisc. alhand. sc. s. vel pulp. colocynth. in peria ligar. sc. ij. unà cum superioribus decoqui, si necessitas urgeat, admodum convenit.

Vel

℞. ol. lini.

Rapar. ana unc. v.

F. Enema tepidè iniiciendum.

In curatione huius periculosissimi affectus primas omnino tenet mercurius crudus benè deputatus: Apud L. Riverium Franciscus Chomel in observat: communic. observ. 1. p. m. 316. eundem cum sulphure extinctum, & in formam pulveris redactum, ad unciam unam in globulo cere inclusum cum successu exhibuit. Ab Avicenna, A. Parzo, Zacuto Lusitano, L. Riverio, &c. maxime commendatur mercurius crudus ad uncias duas. Conveniunt quoque globuli ex regulo antimonii. Fr. Ioel. Prax. Lib. iv. sect. 2. Cap.

Tartar. rhenan. drach. v.
 Tamarindor. unc. j.
 Sem. melon. drach. iiij.
 Coq. ex aq. hord. in Colatur. lib. j. f.
 Dissolve
 Syr. ros. sol. simpl. unc. ij. f.
 MS.

Vel

℞. Aq. prophylactic. unc. j. rosac. unc. f.
 Card. bened. unc. iiij. f.
 Succ. semperviv. mai. depurat. unc. j.
 Bezoardic. miner. scrup. j.
 Syr. de portulac. drach. xij.
 MS. bibat. cochleatim, sudetque.
 Facibus induratis.
 ℞. Trochiscor. alhand. gr. iiij.
 Diagyrd. gr. xv.
 Tart. vitriolat. gr. vj.
 Sal. prunell.

Crem.

6. p. m. 175. & loh. Ionstonus Lib 8. Prax. Cap. 2. Artic. j. p. m. 517. alique sanguinem vesperilionis commendant; qui mirifice conducere creditur, ad inflammationem, doloremque ilei sedandum.

Ab Hartmanno Cap. 147. p. 183. maxime commendatur oleum satarni ad gutt. 5. aut 6. cum vino generoso exhibitum; ut & eiusdem ballamum, paratum ex olei illius partibus duabus, & rosacei parte una simul mistis in mat more, ventri inunctum.

℞ Fr.

Crem. Tart. an. scrup. j.
 MS. F. Pulvis pro una dosi
 Vel

℞. Rad. Althææ unc. j.
 Fol. Malvæ M. j.
 Senæ drach. x.
 Agaric. trochiscat.
 Rhei elect. an. unc. f.
 Tamarindor.
 Tartar. crud. an. drach. vj.
 Sem. lini drach. ij.
 Coq. ex aqu. hordei, in Colatura
 unc. xxv.
 Dissolve
 Syr. Diacnic. unc. j. f.
 El. è succo rosar. drach. vj.
 MS. F. Apozema.

Bi-

℞ Fr. Ioel L. C. & alii à violentibus, vehementerque purgantibus in hoc malo omnino abstinendum esse dicant, quia status excitant magis, tumque augent.

℞ Sequens portio laxans, emolliens, doloremque sedans à nonnullis maxime laudatur.

℞. Ol. amygd. dulc. unc. jf.
 Pulp. cast. recenter extract. unc. j.
 Syn. papau. errat. unc. f.
 Seri lactis caprini unc. iiij.
 M.

I I

[a] Pos

Bibit æger singulis bihoriis Vncias sex, donec alvus responderit. Interim assumat iura pinguia, inungaturque venter Vnguentis, vel oleis emollientibus; Althææ scilicet, de mucilaginitibus, &c.

Pilulæ Iliacæ Rhafis, quarum descriptio ex Valerio Cordo, & Dodonæo legere est, magnæ hic sunt efficaciæ.

Iisdem medicamentis curatur Volvulus, id est, motus intestinorum inversus; præterquam globuli plumbei, argentei, aurei, laborantibus ore deglutienti exhibentur.

IX. Observationes. Honestæ Matronæ N. le Roux sanguinea, & plus quam quinquaginta annos nata, Groeningam inter, & Amstelodanum procellis agitata, septem integris diebus nihil deiecerat. Domum reversa petiit à me purgans, quod præscripsi, præeunte Clytere; sed vomitu reiecit purgans, nihilque effecit enema. Altero, octavo nempe die subsequenterque, varia assumpsit medicamenta per Epicrasin, purgantia, eaque fortiora; sed tristi eventu. Morbi vigesimo primo die, dicebat intestinum aliquod crepasse, mens nihilominus optime constabat. Vigesimo secundo tatis cessit. Vigesimo tertio dissecti cadaver, nec quicquam, vel circa ven-

triculum, vel in intestinis tenuibus poteram reperire, quod morbi causam indicaret, & mirabar. Cum obstetricis presentis, ergo uterum voluerim explorare, vidi intestinum colon non procul ab intestino recto sphacelatum, tunicaque dilrupta.

2. Pauperrimus quidam VValo morbo hoc Miserere mei dicto, summo cum dolore periit. Aperto cadavere septem diebus in locis intestinum ileon vidimus ita convolutum, ut cibus, potui, facibus, omnibus necesse fuerit denegari transitus.

3. Vxor Mercatoris N. Muys à facibus induratis, undecim continuis diebus alvum habebat astrictam; purgavi illam supra dicto Apozemate, & illo ipso die est curata. Idem evenit virgini cuidam, qua frustula aliquot panni deglutiverat. Laborabat menstruorum suppressione.

C A P. VIII.

De dolore Nephritico.

I. **D**olor Nephriticus est solutio continui renum membranarum ^a.

II. Par-

^a Potius dolor nephriticus oritur à solutione continui renum membranarum: nam dolor non

II. Partes affectæ sunt membrana in consensum trahentes totam substantiam renum, tubercula, pelvim, ureteres & vesicam, imò ventriculum, & intestina.

III. Causa est Lympha acrior, & serosior, interdum crassior, exque illa causatus sæpè calculus b: nihil enim in tota rerum natura facilius concrefcit, quam materia serosa, idest, salina.

IV. Differentiæ. Nunc prouenit à Lympha acriore, nunc à calculo.

V. Signa Diagnostica. Calculum à Lympha distinguere, vel experientissimo Practico difficile est, signa enim sibi valde sunt est ipsa solutio, sed dolor à solutione oritur.

Alii definiunt, per lumborum dolorem cum vomitu, nausea affligentem ex solutione continui, vel distractione contigui renum membranarum, earumve corrosione à materia acriori falsa, &c. ortum.

b De generatione calculi videatur Helmontius, Vutzerus; Franc. Cellutius, Beverovicus, &c.

Hippocrates adscribit feci (tartaro) sanguinis ut materiae, pituitæ viscidæ, ut glutini, calori, ut causæ efficienti: Lib. iv. de morbis Text. xxviii. p. 153, 154. & seqq. & Lib. de natura humana Text. xxiv. p. 278. circa medium.

c Ipsi Galeno contigit, ut ipsemet fateatur Lib. 2. de locis affectis Cap. v.

Co

funt similia. Conqueruntur de lumborum dolore, & ardore, vomunt crassa, & biliosa si ventriculus malè sit constitutus; si bene, nauscam patiuntur, & inanes evomendi conatus, quod notandum. Plerumque illum comitatur Colica Passio, quàm Galli Colique Gravelense vocant. Sæpè mingunt urinam cruentam, æstate præsertim, vel post motum vehementiorem: quidam nonnisi guttatim mingunt, quibuidam ùrina est suppressa.

VI. Pro-

Colicus dolor à nephritico distinguitur sequentibus: Primò, dolor gravativus in lumbis constans & perpetuò affligens (si nempe ex calculo) acerbis tamen corpore inclinato, vel pedem fortius in terram alliso: testiculique lateris affecti retrahio: colicus verò dolor magis vagus est.

Secundò, decubitus in partem affectam intolerabilis est in nephritico; non item in colico.

Tertiò, colicus dolor post partum augetur, nephriticus verò minuitur.

Quartiò, in dolore colico, maius levamen emergit ab excretionibus per alvum, & vomitum, quam quidem in nephritico dolore.

Quintiò, urina primum clara, tenuis, & pauca, cruentave, postea verò aliquid fundum perit, & tandem arenulæ, aut lapilli excernuntur in dolore nephritico: in colicis verò urinae ab initio crassiores excernuntur, fiuntque.

Sextiò, stupor cruris è directo renis laborantis;

I s

de

VI. *Prognostica*. Dolor nephriticus à calculo difficilior est curatu *d*, quam qui provenit à Lympha acriori. Urinam cruentam si mingant, timent quidem sibi, & debilitantur, sed levantur. Urina crassa melior est tenui. Hæreditarius vix curatur; in senibus difficulter *e*, in infantibus facile curationem admittit ille, qui ulcere renum caret.

VII. *In-*

de quo stupore videatur Cl. Riverius Lib. XIV. Cap. 1. p. m. 106. vide sis quoque apud Galenum Lib. VI. Cap. 2. p. 769. & 770. & apud Hippocratem Lib. IV. de morbis Text. XXI. p. 155. necnon VI. Epidem. sect. 1. p. 796. aphor. 34. 35. & 36. sect. VII. item sect. IV. aphor. 75. 76. & 78. ut & C. Celsam Lib. 2. Cap. 7. p. 60. & 61.

d Et ni tempestivè cruciatibus à calculo excitationis succuratur, dolor ille continuus vires prostermit, vigilias infert, febres, urinæ suppressiones, vomitionesque biliosorum, pituitosorumque, &c. excitat, maximumque in periculum agros conticit.

Inspiciatur Hippocrates Coac. Prænot. Artic. v. 71. & 72. p. 585. necnon II. Epidem. sect. 2. p. 690. circa medium, nephriticis hemorrhoides supervenientes, bono sunt: teste Coe. aphor. 11. sect. VI.

e Teste Hippocrate aphor. 6. sect. VI. renum & vesicæ vitia in senibus difficulter curantur, & v. l. Popular. sect. VIII. p. 818. renum, inquit,

affe,

VII. *Indicationes Curativæ f*. Dolor mitigandus; Lympha serosior temperanda; crassior incidenda; calculus si sit friabilis comminuendus est, & expellendus *g*, magnus non movendus.

VIII. *Curatio*. Corpus cacochymicum purgetur *b*. Venæsectio in dolore à Lympha acriore oriundo mirè convenit, præsertim

affectiones non vidi sanatas supra quinquagesimum annum.

f Alvus inprimis seruetur laxa cassia recenter extracta, &c. vel clystere emolliente, anodyno. carminativo, statim alvus subducenda.

g Post iustam videlicet emollientium, laxantium, anodynorum, viasque dilatantium, tam internorum, quam externorum, usurpationem.

Maximè, tum commendatur sequens pulvis cum aqua petroselini, aliave specifica exhibitus;

g. sem. thlaspi. minim.

Tartar. vitrioli. ana drachm. ꝑ.

Ocul. cancr.

Sal. stipit. fabar.

Genist.

Ononid.

Stercor. columbin. ana drach. f.

M. F. Pulvis dol. ad serup. j. imò aliquantū dō ad dr. f.

b Potius laxantia Authoribus dicta, quam proprie dicta cathartica, ut putat Cl. D. G. Rolincus in epitome methodi cognoscendi, & curandi

sertim in Plethoricis. Alterantibus, & narcoticis plus profeci, quàm ullis aliis medicamentis. Clysteres optimè hic audiunt. Diata sit exacta.

Medicamenta Anti-Nephritica.

Rad. Ireos, Eringi, graminis, liquiritiæ, ononidis, petroselini, filipendulæ, Althææ. Fol. Malvæ, Capillorum Ven. Cerefolii, petroselini, Chamædrios, Chamæpiteos, levistici, nasturtii, saxifragiæ, Sabinæ, Virgæ aureæ. Schoenantum, Spica, Flores Sambuci. Lupulus. Semina ; 4. frigid

corporis affectus : hæc enim cruciatus augere, calculumque tantum commovere, nihilque emolumentum acri afferre, Lib. 3. Cap. 19. de calculo renum, & vesicæ affirmat.

Nota: aliquandò calculus in ureteribus hæret comprimitque nervos muscoli psoas, undè cruciatus stupor (ut p. 205. annotavimus) quo in casu ossi ilio circa istum locum magna imponitur cucurbitula cum flamma, undè calculus in vesicam truditur, & stupor curatur.

2 Semen violæ purpureæ mitè convenire perhibent, quia simul purgat, simulque calculum expellit, ac inprimis sub forma emulsionis si usus petatur, vocaturque à Cl. Schrodero emulso nephro-cathartica in sua pharmacop. Lib. 2. Cap. 54. p. an. 203, & Lib. 17. p. 174. maximè laudatur ab

Hæc

gida maiora, papaveris, milii folis, anisi, foeniculi, dauci, carui, seseleos. Fructus Alkekengi. Fraga. Ficus. Hordeum. Lignum Heracleoticum, Nephriticum, Guaiacum, Sassafras. Cassia lignea, Cinnamonum. Terebinthina. Balsamus Sulphuris simplex, & anisatus, vel iuniperinus, Copayve. Serum lactis. Dens apri. Lumbrici terrestres. Tartarum, ex illoque composita omnia. Aquæ thermales. Oculi cancri. Aquæ ex herbis supradictis destillatæ. Spiritus salis^m dulcis, ut & rectificati, Vitrioli, Sulphuris, Tartari, Ammoniaci. Tinctura Nephritica Mynsichti.

Syr.

Hartmanno & Cratone; convenit quoque in uring suppressione.

1 Dicitur à quibusdam sacralum cæruleum, quod tali colore tingat aquam, si in infusione in loco calido steterit, ad lucem verò apparet flavum, & hæc est veri ligni probatio, ut testatur Renodæus.

Inter genera faxini refertur, teste Schrodero Lib. 17. p. 111. adulteratur alio ligno simili, quod aquam non cæruleo, sed croceo colore inficit, teste Manardo in suis epistolis.

^m Item nitri, qui pulverizato calculo affusus, ignique moderato impositus ipsum consumit, primo quidem in viscidam mutat materiam, dein aquosam; at, proh dolor! ab externis ad interna non valet consequentia; saltem expecta-

tioni

tioni non satisfacit verus niri spiritus.

Necnon tinctura lapidis nephritici; aut nullibi descripta extat; Moschus tamen hanc dat præparationem, infunditur nempe spiritus salis rectificatus pulveri lapidis nephritici, reponiturque in digestionem, si que tinctura vitidis.

Lectori beneuolo tria sequentia commendamus in calculo remedia; quæ Ioanni Michaëli Practico summo Professore Publico Lipsiæ, & Guenero Rolfsackio Professore Publico Ienæ adscribuntur.

Laudanum urinarium M.

℞. Succ. liquirit. in aqua alkckeng. solut.
unc. jf.

Camphor. drach. j.

Croc. serup. iv.

Alkckeng. unc. f.

Gumm. tragacanth.

Mastich. an. drachm. jf.

Laud. opiat. drach. ij.

M.

Singulare in urina provocanda, calculo expellendo, ac aperiendis renum obstructionibus, dolore sedando prædicatur.

Pulvis Lithonripticus R.

℞. ocul. cancr. præpar.

Sang. hirc. præpar. ana drachm. jf.

Lap. iudaic.

Nephrit. an. dr. j.

Ocul. lucii piscis.

Sem. miliu solis ana scrup. ij.

Crytall. tartar. dr. ʒ.

Salis ser. j.

M. F.

Syr. althæe Fernel. papaveris albi, & erratici, diacodii, byzantinus, ʒ. radicum. Oxymel diureticum Querc. Oleum amygdalarum dulcium, anisi, succini, terebinthinæ. Antidota Nephritica Querc. Electuarium Montagnanæ. Mandibule lucii piscis. Conchæ ostrearum calcinatæ. Sal. Succini, fraxini, stipitum fabarum, testatum ouorum.

In

M. F. Pulvis.

Liquor nephriticus M.

℞. lap. lync.

Iudaic.

Spong.

Nephrit.

Glaciei paradif.

Ocul. cancr. an. q. v.

Solvantur in spiritu salis rectificato, solutiones filtrentur & destillentur ad siccitatem, caput mortuum in cella in liquorem coagulatum nephriticam mutatur.

Omnes palmam præripere perhibent nonnulli decoctum Foresti sequens.

℞. Ciccr. rubr. unc. iij.

Sem. hord. mundat. unc. ij.

Alth.

Malv. ana dr. iij.

4 frigid. mai. non fandid. ana dr. j.

Ficum ping. num. 1x.

Sebesten num. vij.

Gly

In causa temperamentis que calidis.

R. Rad. altheę unc. j.

Liquiritię drach. ij.

Fol. malvę M. j.

Sem. melon. unc. f.

Coq. ex aq. hordei in Colat. lib. ij.

Dissolve

Syr. papaver. errat. unc. ij.

Oc. Cancr. crud. contus. drach. . . .

MS. bibat ter, quaterve de die Vn-
cias sex.

Vel

R. Aq. fragarię.

Portulacę.

Rosacę an. unc. ʒ.

Prophylact.

Cinnam. an. unc. f.

Oc. Cancr. crud. contus. scrup. ʒ.

Laud. op. gr. ij.

Syr. Altheę Ferncl. unc. j.

MS. bibat cochleatim.

Glyzirrif. ras. dr. vj.

Coq. in lib. ʒ. aquę communis ad medietatem.

Colatura detur pro apozemate.

Conveniunt quoque terebinthina laxatiua, pur-
gans, catharticum terebinthinatum Mynsichtii
in suo armamentario Med. Chymico sect. xiv.
p. 248. & 249. item syrupus nephriticus eiusdem
sect. xvi. p. 263.

R. Po.

P. Poterius in sua pharmacop. spagyrica laudat
argentinam, & pilosellam in iusculo nempe si ex-
hibeantur.

Conuenit quoque radix & semen urticę, rad.
raphani, lepus combustus, lapis prunellę, in pri-
mis in renum inflammatione: maximę autem
regulus avis à nonnullis commendatur.

Item spiritus acetosę mineralis, qui talis est:

R. tartar. vitriolat. unc. j.

Iuleb. rosar. libr. j.

Aq. cinnamom. unc. ʒ.

M. dos. ad uncias duas.

Vel

R. tartar. vitriolat. unc. f.

Aq. raphan. rustic. libr. ʒ.

Succ. limon. unc. ij.

Ocul. cancr. drach. ij.

Syr. papav. errat.

Alch. Ferncl. an. unc. ʒ.

M. dosis eadem.

Non infimum in nephritide locum obtinet li-
quor nephriticus, ex nitro & sale gemmę, calci-
nantur nempe, ac postmodum in liquorem sol-
vuntur, instarque olei tartari per deliquium li-
quor ille est, ut nec spiritus baccarum iuniperi
rob iuniperino, & sambucino infusus, perque di-
gestionem rubicundo colore tinctus, magna effi-
cacia, visusque admodum iucundo, saporemque
vini malvatici æmulante, præditus.

Clysteres varios admodum convenientes vide-
ris apud A. Mynsichtium in arm. med. Chy-
mico sect. xxxi. p. 454. 455. & seqq.

Nonnulli præseruationis gratia cum successu
ulur.

210 De dolore Nephritico.

In causa temperamentisque frigidis.
Nihil prestantius est Spiritu nostro Antinephritico, cuius tibi hancce descriptionem:

- ℞. Radic. Ononid.
- Saxifrag. alb. an. unc. j.
- Liquirit. unc. f.
- Sang. hirci drach. vj.
- Oc. Cancr. contusor.
- Nucis moschatę.
- Cinnamom. an. unc. j.
- Croc. Oriental. o drach. iij.
- Caryophyllor. drach. ij.

assurparunt pilulas sequentes.

- ℞. ocul. cancr.
- Lap. iudaic. | Pręp. an. drach. j.
- Milleped.
- Terebinth. aq. petrosel. lot. dr. ij.

M. F. Pilul magnitudine pisti, dosis singulis mane una.

Inter externa sequens convenit Linimentum

- ℞. unguent. dialth.
- Populcon.
- Ol. lilior. alb.
- Chamom. an. dr. iij.
- Scorpion. simpl. drachm. ij.
- M. pro Linimento.

Inungatur hocce renum, & ureterum regio.
Nonnulli Chymici audacter affirmant crocivites in destillatione non ascendere; ast hallucinant.

De dolore Nephritico. 211

Terebinth. Argentinensis unc. xvj.
Spiritus Vini Malvatici lib. v.
Concisa, & contusa stent in infusione per 14 dies; postea per B. M. destillentur.

Dosis cochlear unum, vel alterum ieiuno stomacho bis, terve de die pro necessitate.

Delicioribus temperatur Aq. petroselini, vel graminis, additurque saccharum.

In omnimoda urine suppressione testę ovarum calcinatę ad scrup. ij. vel drach. j. assumptę omnia reliqua medicamenta precedunt. Cochenilia Tinctorum, ex India Occidentali, in Vino Rhenano assumpta ad scrup. j. mite quidem, & suave est medicamentum, sed magne efficacię.

IX. Ob-

nantur; ex pertus contrarium testor, imo non minoris efficacię spiritus croci est, quam ipse crocus in substantia exhibitus; retinetque croci saporem, odorem, & vires spiritus ex eo destillatus.

Sequens emulsio in urine suppressione a Practico quodam summo laudatur,

- ℞. sem. q. frigid. mai. an. drachm. jf.
- Viol. purpur.
- Saxifrag. ana drachm. ij.

Nucleor. persic. dr. iij.
Cum s. q. aq. ononid. & saxifrag. s. petrosel.
F. Emuls.

IX. *Observationes.* Iohannes Dailly Mercator & Ecclesie Gallicane Amstelodamensis Antistes, vir probitate sua omnibus notus charusque, minxerat per aliquot menses noctu diuque urinam cruentam, purulentam, foetidissimam. Calculos varios quos eiecerat, seruabat sibi. Non poterat tanto temporis spatio per quadrantem horę dormire. Cum vocaret alvus ipsi biduo astricta erat. Prescripsi illi hoc lenē laxans:

℞. Syr. de Cichor. cum Rheo.

Ros. sol. cum Sena.

Diacnic. an. unc. j.

℞. Cancr. preparat. scrup. j.

Aq. graminis q. s.

MS. F. Haustus.

Quater inde deiecit cum euphoria. Altera die, pluribusque sequentibus usus est summo cum successu Decocto Malve superprescripto, ut & mixtura antinephritica ex laudano opiato. Tandem bis quotidie assumebat Balsamum Sulphuris anisatum ad gutt. 8. & plenissime curatus est.

2. M. Gaillard moribundus fisdem medicamentis convaluit, postquam à circumforaneis quibusdā miserrimē vexatus, nihil nisi foetidum pus per urinā deieisset.

3. Pauperrimus quidam Vir triginta

per

per annos, ut ex ipsis ore hausimus, laborauerat dolore nephritico, & dysuria. Obiit. Dissēcui cadaver, reperi que renis sinistri substantiam totam consumptam, ita ut preter membranam nihil superfuerit, sed solitō, ut solet, longē fuit crassior.

Do-

F. Emulsio ad unc. xii. edulcor.

Syr. violar.

Quinque radic. ana drach. vj.

M.

9. Vir Sexagenarius, diu multumque doloribus nephriticis gravatus nonnunquam lancinantibus afflictus, iam urinam crudam paucam summo cum dolore, iam verō cruentam paulō, tum copiosiore magno cum levamine, iam quoque purulentam reddebat; vigiliis nimis, cibi fastidio, nausea aliquandō quoque biliosorum vomitu, alvo astricta, continuo ferē vexabatur; arenulas variasque calculos exiguos excrevit; subindē clysterem emollientem, laxantem, & carminativum prescripsimus; quo semper multa viscida, unā cum fecibus induratis deposuit; undē dolor, ut plurimum aliquantulum, tum diminutus, urinæ turbulenta multa, aliquando tamen cruenta fuit excreta; nonnunquam laxans viasque lubricans ex cassia recenter extracta, syrupo diacnicu, &c. usurpavit; postea usus fuit Apozemate Fofesti hoc modo aliquotusque mutato.

℞. Cicet. rub.

Hord. mundat. ana unc. ij.

Sem. viol. purpur.

Pa-

Papav. alb.

Vtric.

Malv. an. unc. s.

Ocul. cancr. contul. & in peria ligat. dr. ij.

Bacc. iunip. unc. j.

Ficum ping. num. ix.

Sebesten num. vij.

Fruct. alkekeng. num. iv.

Glyzirrif. ras. drac. vi.

Coq. in Lib. iij aq. communis in colatur. Lib.
ij. dissolu.

Syr. papav. errat.

Quinque radic.

Diacnicu ana unc. jf.

Spir. sal. ammon. sc. ij.

M.

Huius bis, terve de die assumpsit haustulum, in
stillatis prius gutt. ij. balsami sulphuris iunipe-
rini, cuius beneficio varios excrevit exiguos cal-
culos;

Cum vero maximo dolore affigeretur, se-
quentem usurpavit emulsionem optimo cum suc-
cessu.

℞. hord. mundat. ad crepatur. coct. unc. ij.

Amygd. dulc. mund.

Sem. viol. purpur. an. unc. l.

Papav. alb. dr. vj.

Cum s. q. aq. hordei F. Emulso ad unc. xx
addend.

Syr. diacod.

Papav. errat. ana drachm. vj.

M.

Ultimò ipsi præscriptissimus misturam sequentem

℞. aq.

Dolor Colicus tam ex precedenti, quam
hoc ex capite curari potest, ideoque il-
lum nunc, aliàs hoc forsitan facturus, non
describo; nam mihi nunc tempus frustra te-
rere videbor.

CAP.

℞. aq. petrosel. unc. ij.

Fœnic.

Theriac. simpl. ana unc. j.

Acet. still. unc. s.

Ocul. cancr. drach. j.

Ol. granor. iunip. gutt. vj.

Spir. nit. dulc. scr. j.

Laud. opiat. gr. ij.

Syr. quinque radic. unc. j.

M.

Multum hisce profecit, sabinè adhuc arenulas
calculosque exiguos excrevit; ast non curatus:
Etenim dolore iterum urgente, emulsione mistu-
rave dicta cum levamine utitur.

Nonnullas adhuc adderemus observationes, ni
remedia in illis usurpata, & adhibita in annota-
tionibus nostris circa hoc caput iam essent dicta;

Omnibus commendamus spiritum salis ammo-
niaci tanquam specificum cum vino rhenano, spi-
ritu diuretico, &c. ad præsertionem ut & cu-
rationem ipsam, uniuersalibus nempe præmissis,
(si videlicet sit triabilis) usurpatum.

Differentias inter volvulum, & dolorem col-
licum, necnon nephriticum vide sis Cap. vii.
p. 191. & seq. & Cap. viii. p. 201. In dolore
colico, post clysterem emollientem, & carmin-
tium

ivum optimo semper cum successu sequentem
 usurpavimus misturam; (sed nota: post unius al-
 teriusve cochlearis huius mixturæ usum plerum-
 que dolorem augeti, postmodum verò sisti.)

℞. aq. menth.

Cort. citri ana unc. j̄.

Vit. math. unc. j.

Laud. opiat. gr. iij.

Spermat. eeti scrup. s.

Ol. cort. aurant.

Macis stil. ana gutt. iij.

Sp. nitri dulc. gutt. xv.

Syr. scabic. unc. j.

M.

C A P. IX.

De Vteri suffocatione.

Vteri suffocatio^a, falso hoc nomine
 insignita, curatur anti-scorbuticis
 legatur Caput suprascriptum de Scorbuto
 doctissimusque Higmorus, ut & caput bre-
 vi sequens de Mensium suppressione.

C A P.

^a A quibusdam suffocatio hypochondriaca ap-
 pellatur, à loco primario affecto, quem non uterum
 sed hypochondria esse putant.

Huius affectus causam proximam statuunt fla-
 tus, halitus, & vapores aciditate, austeritate præ-
 cipue peccantes: Remotas, succum pancreaticum,
 (aliumve)

(aliumve) aciditate, & præcipue austeritate; bi-
 lem acriorem salivam verò visciditate, & copia
 simul, vel scorsim peccantes, tenuique in intestino
 vitiosè effervescentes, à qua effervescentia status
 halitusve, ratione pivi:æ viscidiores elevantur,
 ratione verò succi pancreatici (alivæ acidi) aci-
 diores, & austeriores excitantur; adde sex res non-
 naturales remotas hæc dictas causas præternatu-
 rales irritantes.

Hunc affectum ab utero tanquam à causa re-
 motiori sæpè dependere, est in confesso; dom-
 scilicet sanguis menstruus in sinuosis uteri antia-
 tibz stagnans, corruptus, massæque sanguineæ
 communicatos cæteros humores inficiat.

Differentia. Distinguitur à *syncope*, quod pul-
 sus aliquis ut plurimum adhuc sentitur, sudor fri-
 gidus non erumpat, nec facies, tam pallida, sed
 potius tumida, magisque rubicunda sit, neque
 odoratis iuventur: ab *apoplexia*, quod sentiant si
 pungantur; ab *epilepsia*, quod primò invasionis
 tempore motus convulsivi perpetuo non sint con-
 iuncti, & post paroxysmum plerumque acturum
 recordentur, nulla circa os spuma reperitur, in epi-
 lepsia ferè semper (vide Lib. 1. Cap. 1. §. v.
 P. 4.) à *Lethargo*, febre.

Signa Diagnostica; in hypochondrii dolor lan-
 ctans, murmura, ventris distensiones, nausea,
 vomitus, genarum rubor, interdum verò earun-
 dem observatur pallor, pulsus quandoque minor,
 iam inæqualis, rictus ad sunt acidi, austeri, subin-
 de quoque amari: faucium cum strangulationis,
 suffocationisque metu restrictio; adest respiratio
 difficilior, in quibusdam ad sensum abolita obser-

K

vaca

vata fuit; alio astricta, doloreque capitis lancinante, distendente, vertigine oculorumque caliginis, cardialgia, alimentorum appetitu diminuto, prostrato, depravatoque subindè laborant.

Prognostica; raro hic affectus lethalis existit, sed ut plurimum chronicus est, difficilisque aliquando curationis; attamen grauioribus supervenientibus symptomatibus ægrotantes subindè de medio tollit; in senioribus non facilè curatur, in juvenibus plerumque cessat, quando munitæ sunt, aut parere incipiunt: In prægnantibus & puerperis periculosum est malum. Hippocrates sect. 6. aphor. 37. mulieri, inquit, hæmorrhæ, sternutamentum superveniens, bonum, odor ex tinæ candelæ facilè in quibusdam hunc affectum excitat; item odor moschi, zibethæ, cinnamomi, &c.

Indicationes Curativa; halitus stansque discutendi, humores acidi, austeri alterandi; bilis actor temperanda, saliva incidenda; copia solummodò peccans evacuanda, imprimis per apoplegmatizantia.

Curatio. In paroxysmo profuant frictions, ligaturæ membrorum, punctiones dolorificæ, clamores, vellicationes, sternutamenta, clysteres, suppositoria, cucurbitulæ, illinitiones temporum narium, suffitus graueolentium sale volatili plerumque abundantium, omniaque remedia ægræ excitantia: venæsectionem non amo, (de hac inspicatur Rodericus à Castro de morbis mulierum) quidam ipsam maximè commendant, inter quos Philippus Hoeschsterus in suis observationibus; qui varios curavit sola venæsectione in pedes

Ex.

Extra paroxysmum, conveniunt humores qualitate peccantes alterantia, corrigentia: alteratofque, ac correctos humores, tum quantitate simul peccantes educantia; profunt diaphoretica, diuretica, &c.

Medicamenta antihysterica dicta, à Cl. Authore Cap. xi. de suppressione mensum p. 231. 232. & seq. descripta, omniaque sale volatili prædita, conducunt.

Sequentem misturam optimo cum successu sæpius usurpavimus.

℞. aq. antihysteric. nostr. unc. ij.

(Ex fol. puleg.

Menth.

Rut. an. m. ij.

Flor. laeudul. p. ij.

Sem. levistic.

Bacc. laur. an. unc. l.

Myrrh drachm. ij.

Nuc. moschat. dr. j.

Vini gallici pint. iij.

M. post breuem in calore infusionem destillentur per balneum Mariæ.)

Cortic. citri unc. j.

Ther. simpl. dr. vj.

Spir. sal. ammoniac. scrup. j.

Tinctur. castor. dr. j.

Ol. succin. gutt. iv.

Syr. arthemif. dr. vj.

M.

Huius misturæ subindè assumat cochlear unum, alterumve, vel cochlearim in ægrotantis os sentim fundatur.

K 2

Tem.

Tempora, & nares inungi iubeo oleo succini, vel naribus spiritum salis ammoniaci admoveo.

Subindè huic mistura laudani opiri (ex mente Hippocratis, qui succum papaveris hoc in calu præscribit Libr. 2. de morbis mulierum Text. lxxv: 1. p. 610.) granum unum, atque alterum addidi, nec infelici cum successu.

Pro diversitate symptomatum nonnunquam aliquantulum notavimus; ex. gr. si calorem universi corporis genarumque ruborem observavimus, loco spiritus salis ammoniaci, & olei succini, addi spir. nitr. dulc. (qui spiritus non tantum status discutiendi, ast quoque bilem acriter temperandi vi præditus est.) drach. f.

Si verò corporis frigus, & faciei pallor; superiori mistura adhuc olei macis stillat. gutt. iij. admisceri curavimus.

Si ægra ante paroxysmum valdè melancholica fuerit, alvoque astricta, faucium constrictione, &c. antè laboraverit, spiritum salis ammoniaci ad drachm. f. adaugeri iubeo.

Extra paroxysmum, ac post sufficientem humorum peccantium aërationem, diaphoretica, diuretica, purgantive præscribo, & quidem ut plurimum hydragoga specificis mista; sequentem quoque pulverem feliciter cum successu præscripsimus.

℞. Resin. ialapp.

Diagryd. ana gr. iij.

Mercur. dulc. gr. iij.

Tartar. vitriolat.

Sal. ammoniac. ana gr. vj.

Ol.

Ol. macis stillat. gutt. ij.

M. F. Pulvis.

Observationes non addo, quia in curatione eas omnes *Leffor Benevolus* habet.

C A P. X.

De Hernia Vterina.

Herniam Vterinam methodo mihi ulitata describere non possum, quia falsissimè ab antiquis est descripta, quod non lubens scribo; interim bono publico est consulendum. Hoc errore illos notare cogor, vel iruitus, quod Herniam Vteri iudicaverint, quæ hernia uteri nunquam fuit: hoc enim ferè nunquam, rarissimè certè accidit, quod antehac in Chirurgia mea monui. Hernia vulgò vocata uterina, nihil aliud est quam relaxatio anterioris Vulvæ tunicæ. Rugosa est hæc tunica non solum ut penem amplectatur, & melius semen deferat ad uterum; sed etiam ut parvus tempore, onere suo citius liberet infantem; quod apprime notandum.

Facile ab initio curatur astringentibus, & Gangrana si metuatur, excindi potest sine vita periculo, metuve hæmorrhagiæ. En paucis totam eius curam.

K 3

Aliud

Aliud hic notatu dignissimum est obferuandum , quod à Rusticis Belgicis , suis trimestribus totus uterus excindatur , facta apertione in latere sinistro , & ligatis venis , arteriisque eodem modo , ut solemus nos canibus eximere lienem . Iucundum est videre , quod canes exempto splene statim currant , vulnus lambant , bibantque lac , vel quam illis præponimus aquam . Sex illorum hucusque dissecuimus , sed non nisi primus mortuus est , idque nostra imperitia ; reliqui æquè voraces sunt curruntque , ac si liene non carerent *b* . Quod de suisbus suprâ dixi , plus quam semel vidi . Faciunt id rustici ne concipiant , & sic obesoiores fiant . Sic felicibus aliisque bestiis eximuntur testes .

CAP.

a Prolixiorem , est accuratissimam curationem qui desiderat , legat observationes chirurgicas de affectibus mulierum *D. Henrici à Roombuyse* apud Amstelodamenses Chirurghi expertissimi .

b Dissecuimus quoque subindè canes lienem eximendi gratia ; notatu dignum obseruauimus in cane foemella liene iam destituta , atque curata ; nempe quod post annum circiter à dissectione catulire incipiens , cumque aliis canibus bis , cerue congressa , nunquam conceperit , nec catulos produxerit ; quare nonnulli lieni vim , sanguinem prolem generandi aptum , adscribere .

a Nec

CAP. XI.

De Mensium suppressione .

I. **M**ensium suppressio est fluxus mensiuum impeditus .

II. *Pars affecta* quidem uterus est , Venterculus autem non totum inconsensum trahitur , sed quantum ego obseruauim , primaria defectus illarum origo .

III. *Causa* est humor crassus , viscidusque à ventriculo ad partes vasaque tenentiora delatus , & sic naturalem fluxum suppressum . Possunt , & menstrua supprimi ab inanitione , & defectu sanguinis *a* ; sed & hic defectus prouenit à viscido illo tenacique humore , Chylificationem , & sanguificationem deprauante . suppressuntur etiam ab uteri clausura *b* .

IV. *Differentiæ* . Hac prouenit à vasa fori

a Necnon ab excessu , ut plectora .

b *Causa procatartica* huius affectus in pluriimum sunt turgas aëris , aquæ , pavimenti , &c. pedes malè afficiens , ac ad abdomen penetrans ; validi animi mætores , repentinæ expavescentiæ , &c. foeminae supervenientes , ac præcipuè instantibus fluentibusve mensibus ; item alimenterum , medi-

K 3

camen ;

forum angustias; illa ab humore crasso, tertia à sanguinis defectu; quarta ab uteri clausura c.

V. *Signa Diagnostica.* Sanguis inordinato motu vagatur per arterias, seque sæpè exonerat per oculos, aures, nares, os &c. Nauseam patiuntur atque vomitum, & picam. Pallent, febricitant. Multa laborant diarrhœa, quædam fluxu albo. Sæpè videntur suffocari, baculumque in gula, & œsophago se habere dicunt, purtantque. Signum lactis mammarum Hippoc.

crati p
eamentotum, aliorumve nimis astringentium, mensive prohibentium usurpatione, &c.

c. Plures differentie à causis circa paragrahum tertium dictis petuntur.

Si suppressio ex graviditate proveniat, non adest dolor (teste Hippocrate, Lib. de natura pueri Tit. vi. p. 137.) foemina parum in animi affectibus, excepta tristitia, mutantur; nativum corporis colorem retinent, symptomata indies redduntur ut plurimum mitiora; motum sic utique foetus tertio mense percipiunt; gravidis facies, aut nativa est, aut valdè collapsa; morbidis tumida; plerumque & decolor.

d. Aliquandò per vesicam, sed facilè cum sanguis in vesica grumescit, variaque inde mala symptomata exoriuntur.

po crati certum esse nego. Dolent renes; conuelluntur.

VI. *Prognostica.* Mensium suppressio ab uteri clausura periculo vacat, modo indicetur, quod vidi scioque. Quæ ab humore viscido provenit, curatu difficilissima est; ut & illa que provenit à sanguinis defectu, eandem enim agnoscit causam. Vaso forum angustias non magni facio; sæpius enim aperiuntur per se, præcipuè æstivo tempore f.

VII. *Indicationes Curativæ.* Humor crassus incidendus, & postea educendus

per
e. Capitis dolores continui, & quidem acerbissimi (teste C. Celso Lib. 2. Cap. 7. p. 59. quibus, inquit, foeminis menstrua non proveniunt, necesse est capitis dolores acerbissimi sint.) iam pulsantes, iam verò gravativi ad sunt; lumborum pulsationes, gravitas totius corporis, termina inflammationesque ventris, cibi fastidium, crebra vicissitudines caloris, & frigoris, respiratio anhelosa, urina ut plurimum pallida, cruda; subindè quoque flammea, observantur.

f. A plethora facilis est curationis, non item ab uteri cicatrice post ulcera, vulnera, &c. multa ex mensium suppressione in melancholicam insaniam (ut bis observavimus) prolabantur; gravissimi aliquandò ex mensium suppressione oriuntur affectus, ut cachexia, hydrops, cardialgia, syncope, cordis palpitatio, mania, arthritidis (ut

per alvum; vomitum enim contra sententiam multorum non probo. Sanguificatio promouenda: viarum angustię aperientę, ut & Vteri clausura g.

VIII. *Curatio.* Medicamenta mensis mouentia primarium hic obtinent locum. Sequuntur purgantia *b*, in pituitosis fortiora. Plethoricis Vena est secunda, sed non nisi in talis. Cingulo constriungantur

Hypo-

ex Hippocrate aphor. 29. sect. vi. patet) vertigo, epilepsia, apoplexia, &c.

Cous aphor. 33. sect. v. mulieri, inquit, deficientibus mensuris, sanguis e naribus profluens bonus est; idem testatur C. Celsus Lib. 2. Cap. 8. p. 69. inspicitur quoque Hippocrates de morbis mulierum, ut & Rodericus a Castro, & L. Riverius Lib. xv. Cap. 2. p. m. 181.

g. Austerum quoque, ut & acidum alterandum, nec non sanguis ab acido quodammodo coagulatus dissolvendus: causę remotę, si adsint, tollendę; animi pathemata vitanda, &c.

b Iuxta Hippocratem sect. v. aphor. 36. mulieri, inquit, mentes decolores, nec eodem semper modo, & tempore prodeuntes, purgationem indicant esse necessariam, profunt quoque suffusus aromatum, secundum aphor. 28. sect. v. suffusus aromatum muliebria educit.

Conueniunt blanda diaphoretica, specificis mista, aut non instantibus, presentibusque mensibus.

§ Iux

Hypochondria. Suffumigia foetida valde profunt, Enemata interdum. Coitus non multum ad curationem facere videtur, sunt enim qui inde peius habent. Suauolentia pudendis adhibenda, Cucurbitulę & ligaturę cruribus.

Medicamenta Anti-hysterica.

Radices Angelicę, Bryonię, Gentianę, Imperatorię, Meu, petasitudis, Zedoarię, Galangę, Folia Sabine, Melissę, Artemisę, Pulegii, menthę, rutę, Maioranę, Saluię *m*. Semina dauci, leuistici, Baccę lauri, Iuniperi, Asa foetida, Castoreum, Myrrha, Succinum, Bitumen, Pix. Ungula alcis. Pennę perdicum. Aqua hirundinum, Anhaltina, Mynsichtii, Sennerti, Crollii. Tinctura castorei, baccarum Iuniperi,

§ Inprimis calidiora iniecta, diuque retenta, undę non tantum pituita solvitur, sed via quoque laxantur; vasa aperiuntur, & menstrua breui aliquando subsequuntur; Externę quoque topica quędam, & fomenta calida applicata profunt.

l Item radices aristoloch. rotund. curcum. enula. campan. rubiæ tinctorum, eryngii, quinque aperientes: necnon flores cheiri, hyperici, stachades, spicę, calendulę.

m Vt & folia matricarię, calaminth. montan.

K 6

Mca.

niperis, croci, lung, antimonii. Camphora.
Oli. menthe, succini, rute, Tarrari foetidum.
Balsamus Sulphuris, Vterinum Schrodieri.
Tragga hysterica Querc. Fecule bryonia,
mercurialis, fraxinellæ, agrimonix, serpilli, orisgani, &c.

Conuenit quoque macis, nux moschata, caryophylli, cinnamomum, item chalybs variaque indè parata medicamenta; chalybs enim non tantum efficaciter pituitam incidit, verum etiam acidum maximè concenerat.

Item oleum destillarum sabina, omnium enim fortissimè ciet menses, sed cavendum ne suspectis adhibeatur: necnon cinnamomi, angelicæ, caryophyllorum, &c.

Spiritus salis ammoniaci, sal volatile, urinæ, fuliginis, succini, cornu cervi; item sal fixum arthemisæ, rutæ, tarrari vitriolati, &c.

Maximè hic commendatur elixir ad menses D. I. Michaëlis Practici Lipsiensis felicissimi, ibidemque Professoris Publici.

Cuius hæc est descriptio.

℞. herb. arthemis. m. iij.
Mercurial.
Maioran.
Salv.
Puleg.
Ronsmar. ana M. j.
Flor. Calendul.
Hypetic.
Salv.

Spici

niæ, Aronis. Trochisci de myrrha pro fistu. Emplastrum de Galbano, matricale, &c.

℞. Ca-

Spic. ana p. iij.

Cheiri. m. j.

Rad. Levistic.

Aristoloch. rotund.

Rub. tinctor.

Angelic. ana unc. jf.

Bacc. Laur. unc. ij.

Cast. Lign. ver. unc. jf.

Sem. Levistic.

Nasturt.

Eruc.

Meliss. an. dr. ij.

Croc. Optim. unc. jf.

Antophyll. unc. j.

Incisa, & contusa irrorentur spiritu hermaphrodico ex minera martis & venetis, addantur

Splen. boum num. viij.

Extrahatur spiritu melissæ, & pulegii.

o Angelus Sala in anatomia essentiarum vegetabilium Sect. IV. Cap. 3. p. m. 29. miris modis commendat pessos ex elleboro nigro; quos hæc ratione præscribit.

℞. Ellebor. nigr. scrup. j.

Excipiatur nodulo serico.

F. Pessus.

Subindè renovandus. Nota: non diu retineri debent, aliàs exulcerant.

Quidam sequenti modo præscribunt

℞. putr.

℞. Castorei unc. i.

Sal. Ammoniac.

Succini volat. an. drach. ij.

Spiritus Vini rectificat. unc. iij.

Vini Rhenani Falerni unc. vj.

Infundantur per noctem Colaturę
unc. s. detur pro una dosi.

Vel

℞. Sal. Arthemisię.

Succin.

Tart. vitriolat. an. gr. iij.

Aloës lucidę gr. xv.

Ol. menthę g. j.

MS. F. Pil. num. v. deurentur.

Pro unica dosi sepius reiteranda.

Vel

℞. Gum. Ammoniac. cum aceto præ-
parat. drach. s.

Castorei el.

Myrrhę rubr. an. scrup. j.

Sal. Arthemis.

Succin. an. scrup. s.

Tartar. vitr. gr. viij.

Ex

℞. pulv. fol. persicar. maculos.
Sabin.

Trochit. de myrrh.

Rad. ellet. nigr. ana scrup. j.

Cum s. q. gum. tragacanth. in vino albo infusa
mucilaginis F. Petasaria dup.

¶ Cons

Extract. catholic. drach. j.

Trochiscor. alhandal. gr. xij.

Ol. menthę gutt. vj.

MS. F. Pil. num. l. deurentur.

Sumat egra quotidie ieiuno stomacho,
tres, quatuorve. Si loco pilularum egre
magis arideat pulvis:

℞. Sal. Arthemisię, fraxini.

Succini an. gr. xij.

Tart. vitriolati gr. vj.

MS. pro una dosi.

Summę est efficacię.

Vel

℞. Rad. Calamenthę unc. j.

Fol. Sabinę drach. x.

Men

¶ Conveniunt quoque sequentes

℞. mast. pilul. foetid. mat. drachm. j.

Gum. sagapen. acet. præpar.

Myrrh. optim.

Sal. volatil. ammoniac. an. dr. s.

Tartar. vitriol.

Croc. optim.

Castor. ana gr. xv.

Extract. rad. gentiani

Sabin. ana scrup. s.

Elleb. nigr. scrup. j.

Ol. still. macis.

Menth. an. gutt. iv.

M. F. Pilul. num. ix. deurentur harum
dosis eadem.

¶ Quis

Menthe P. j.
 Seneg drach. vj.
 Agaric. trochiscat. drach. iij.
 Turbith. elect. drach. v.
 Oc. Cancr. crudor. contusor. unc. f.
 Caryophyllor. drach. j.
 Sem. dauci drach. ij.
 Coqs & aq. hordei, in Colatura
 unc. xxx.
 Dissolve
 Syr. diacnic. unc. ij.
 Salis Ammoniac. drach. j.
 MS.
 Bibat singulis manè unc. vj.
 Interim utatur suffumigijs ex Trochis
 cis de Myrrha, pennis perdicum, &c. 7
 Vel
 ℞. Castorei drach. j.
 Ase foetid. drach. f.
 Caphur. scrup. j.
 MS. F. Nodus.

Vina
 9 Quidam in casibus desperatis pro certissimo
 remedio, universalibus nempe præmissis, sequens
 commendant, vide Hartmanni præx. Chimiatricæ
 Cap. 119. §. 19.

℞. Scor. regul. antimon. unc. xv.
 Coq. in liziv. f. q. ex cineribus arthemisiæ eum
 alijs herbis specificis preparati ad extracti
 rubedinem, Colat. ℞. unc. vi. adde

Vini

Vina medicata ex ingredientibus supra
 scriptis in temperamento pituitoso opti
 me hic audiunt.

IX. *Observationes.* Virgo viginti quin
 que annorum decem ultra menses suppres
 sionem menstruorum passa, pallida, nau
 seabunda, valdè conquirebatur de dolore
 hypochondrii, ut plerumque omnes fo
 lent, sinistri. Supervenere illi, ut alijs
 multis, convulsiones, quæ longè differunt
 ab illis, quæ propriè sic vocantur. Lipo
 thymiam postmodum passa est. Purgavi
 illam ter hisce pilulis;

℞. Massæ pilul. Aloëphanginæ

Maiores. scrup. j.

Sal. Succini.

Ammoniac. an. gr. iij.

Resinæ Jalappæ gr. vj.

Ol. maioran. g. j.

MS. F. Pil. num. vj. deurentur.

Hisce assumptis brevi tempore curata
 est.

2 Alia Virgo per multos annos labora
 verat mensium suppressione, & febre hecti
 ca

Vini malvatici salvia, & sabinae antea infus.
 unc. ij.

M.

Sicilibus ignitis cochlearia duo affundantur, fu
 musque ascendens dilatatis crutibus excipiat.

7. Pucl.

ca, quæ illam extinxit. Aperto cadavere reperimus in Mesenterio steatomata varia, à Lympha crassa oriunda, & in sinistro latere magnum velut saccum, repletum materia turbida, pituitosa, maiori verò ex parte cruenta.

CAP.

♀ Puella viginti circiter annorum, pituitosa, melancholica, ex mœtore in mensuorum suppressionem cum suffocatione hypochondriaca incidit; nausea, appetitu iam prostrato, iam aucto, alveque sticta, anxietate circa præcordia, nec non febricitata laborabat. Curata fuit sequentibus.

♁. rad. inperator.

Dietyamn. alb. ana unc. j.

Acori unc. s.

Fol. artemis.

Puleg.

Calam. mont. ana ℞. s.

Sabin. m. jf.

Sem. dauc.

Seselsos. ana unc. s.

Bacc. iunip. drach. v.

Cinnam. acut.

Cort. aurantior. ana drachm. ij.

Concisa, & grosso modo contusa insuantur sacculo, & affundantur.

Vini gallic. ꝑ. nt. iij.

Bis de die assumpsit unc. iij. instillatis gutt. vj. spiritus salis ammoniaci.

Post sufficientem alterationem semel purgationem

nem sequentibus pilulis instituimus.

℞. mass. Pilul. fetid. mai. drach. s.

Sal. volat. ammon. gr. vj.

Ol. macis still. gutt. ij.

M. F. Pilul. num. vij

Virgo viginti quinque annos nata, admodum pituitosa, post appetitum depravatam omniumque crudorum assumptionem incidit primò in mensum fluxum imminutum, brevique post totalem suppressionem; cum gravitate totius corporis, cuiusque lassitudine spontanea, capitisque dolore gravativo, respirandi difficultate, pedumque intumescencia afficientem; admodum pallida, febricitabat indies; quæ sequentibus curata:

Primò fuit præscriptum vinum medicatum in præcedente observatione notatum; deinde sequens incidens, aperiens, purgans

♁. rad. aristoloch. rotund.

Galang.

Rub. tinctor.

Byon. ana dr. iij.

Ellebor. nigr. unc. j.

Lalapp. unc. s.

Fol. puleg.

Sabin.

Calam. mont. ana m. j.

Bacc. laur.

Iunip. an. unc. s.

Sem. levistic.

Fenic.

Cinnam. acut. ana drachm. ij.

Trochisc. alhand. dr. j.

Caryophyll. drach. s.

236 De mensium suppressione.

Tartar. crud. drach. j.
Concisa, & concusa insuantur sacco, & affundantur.

Vini gallic. pint. iij.

Post infusionem in loco tepido alternis matutinis unc. iiii. cum spiritus salis ammoniaci gutt. vi. usurpavit.

Subindè quoque purgatio fuit instituta pilulis sequentibus.

℞. aloes lucid. unc. s.

Myrrh. rubr.

Gum. sagapen. aceto squillit, dissol. ana drach. ss.

Sal. ammoniac.

Extract. ellebor. nigr.

Rad. gentian. ana scr. s.

Croci optim.

Tartar. vitriolat. an. drachm. s.

Ol. still. macis.

Cortic. citr. an. gutt. iiii.

Cum elix. propriet. Paracelsi q. s.

F. Massa Filularis.

Dof. à scrup. i. ad scrup. ii.

Blandè purgant, mentesque simul movent.

CAP. XII.

De Partu Difficili.

I. Partus difficilis est interclusus foetus exitus a.

II. Partes affectæ sunt uterus laxior al-

III.

De partu difficili.

tridiorve, membrang foetus crassiores, Vagina angustior, os pubis, Ischion exticum, & idè minus cedens.

III. Cause varie sunt. Sepè evenit, quòd mulieres delicatule sibi metuant à dolore, & tunc magis dolent, pariuntque serius. Angustie viarum multum causant difficultatis. Foetus debiliior & non adiuvat matrem, Lympha nutritia (nutritur enim infans, ex mea opinione, tam per os, quam per arterias umbilicales) paucior, partes foetui transeundas, non satis reddit lubricas. Ex omnibus hisce causis deficiunt parturienti conatus.

IV. Differentias vides ex prescriptis.

V. Si-

a Alii definiunt, per exclusionem foetus matris summa eum molestia, vitæque, aut ipsius foetus, aut matris, aut utriusque periculo coniunctam, vide sis apud Rodericum à Castro Lib. iv. de morbis mulierum Cap. vi. p. m. 457.

b Vel morbo, intemptivis conatibus, nimia sanguinis evacuatione, purgantibus præposterè usurpatis, potentioribusve assumptis, debilitatæ; partumque acceleratæ, tum impotentes, difficultor oritur subindè foetus exitus.

c Ut & mortuus, difficilis redditur partus ob deficientem, vel non sufficientem uteri, diaphragmatis, & abdominis musculorum conatum motumque.

d Ac

V. *Signa Diagnostica* ex obstetrice sunt querenda d.

VI. *Prognostica*. Viarum angustia sunt periculossime; praesertim ubi foetus solito maior est, & humeros habet latiores. Laxitas rugarum vaginae hac ex parte multum nocet, rugae enim valde inserviunt educendo foetui, ut & semini masculino atrahendo. Foetus supra os pubis situatus exitum invenire nequit, nisi reprimatur; antequam hoc factum sit, omnes conatus parturientis sunt inutiles, & anti-hysterica omnia noxia e.

VII. *Indicationes Curativae*. Insufficientes parturientis conatus promovendi. Mater, & infans roborandus. Viarum angustia dilatanda. Situs infantis vitiosus corrigendus.

VIII. Cu-

d Accuratèque descripta invenies apud Rodericum à Castro Lib. IV. de morbis mulierum Cap. VI. p. m. 458 & Iasonem à Pratis de parturiente, & partu, Cap. 2. necnon Franciscum Ranchinum Tractat. de morbis ante, in, & post partum, p. m. 126. & 127. ut & Nicolaum Fontanum Lib. IV. de morbis mulierum Cap. 2. p. m. 151.

e Hippocrates varia habet prognostica sect. V. aphor. 35. mulieri, inquit, difficulter parturienti sternutatio superveniens, bonam. Idem C. Celsus

VIII. *Curatio*. Situs infantis vitiosus, sicubi obstetricis manu corrigi non potest, corrigatur manu Chirurghi, mortuusque foetus hamis extrahatur, prout in Chirurgia mea scripsi. Parturiendi conatus promoventur medicamentis infra scribendis. Angustia viarum dilatantur oleis laxantibus. Erecta stans agra, sepe parit facilius; sed hoc remedii genus non facile concedo. Reliqua obstetrici committenda.

Medicamenta generalia partum difficilem promovendi ferè omnia sunt anti-hysterica, quae legi possunt in Capite precedenti.

℞. Aq. anti-hystericae unc. j. s. Pulegii.

Melissae an. unc. ij.

MS. bibat cochleatim.

Communi, & notissimo omnibus hoc medicamento tot liberavi, conatuum in defectu, parturientes; idque tam citò, ut non facile credideris. Rationem humanioribus dare paratissimus, nunc mihi servo.

Vel

℞. Fol. Sabinæ.

Maioranæ an. P. j.

Scho.

Schœnanthi.

Spicæ nardi Indicæ an. drach. ij.

Coquantur ex Vino, vel potu, cui ægra magis est adfuea: in Colaturâ un. xx.

Dissolve

Boracis Venetæ drach. j.

Sacchar. albi parum.

MS. dosi unc. v.

Commendo tibi picem navalem, & pulverem secundinæ. Dosis scrup. ij.

Observationes. I. Vxor (non libenter hisce in affectibus quandam nomino) vicini mei, ditisque mercatoris, per biduum patiebatur parturiendi conatus, unde delicatula eo usque debilitata est, ut adstantes illam iudicaverint morti proximam.

Vsa est mistura suprâ scripta, & me præsentente, illicò gemellos est enixa, optimèque postmodum habuit, & habet.

2. De Viarum angustiis nihil aliud possum scribere, quam quod multas viderim (foetu nempè mortuo) Chirurgi manu ita liberatas, ut postmodum feliciter conceperint. Interim tamen multæ pereunt, quæ nimis serò quarunt auxilium, quod plerumque obstetricum culpa solet evenire.

lus testatur Lib. 2. Cap. 8. p. 69. & aphor. 55. eiusdem sectionis; Quæ gestantes uterum febribus corripuntur, & vehementer sine evidenti causa extenuantur, ea difficulter, & cum periculo parturiant, aut abortientes periclitantur.

Collecta vide sis apud Lazarum Riverium præf. medic. Lib. xv. Cap. 18. p. m. 296. Authoresque modò citatos.

In partu nullo s. abolito quidam sectionem cesaream commendant, de qua accuratissimè scripsit Cl. Th. Fricen controversiarum chirurgicarum Tractat. viii. p. 60. & seqq. & Henricus à Roonhuysc observationum chirurgicarum de affectibus mulierum Lib. i.

C A P. XIII.

De Mensum nimio fluxu.

I. **M**ensum fluxus immodicus est apertio vasorum tam sanguineorû, quam Lymphaticorum præternaturalis.

II. *Pars affecta* primaria est Venterculus; secundaria Renes; ultima Uterus, quam antehac, & fortè nunc dum, multi, non ego, primam dicunt.

III. *Causa* est languis vel serosior, vel

a Ipsiusque vasa sanguinea, aut lymphatica.
b *Causa immediata*, sunt vasorum apertiones præternaturales, sicutque tales apertiones, vel

Lympha acrior, sed inprimis crassa *c.*

IV. *Differentia*. Hic albus est, ille ruber; cætera non differunt nisi gradibus.

V. *Signa Diagnostica* tibi indicabit ægra *d.*

VI. *Prognostica*. Fluxus albus, & cruentus ubi fuerit frequens vel continuus, mul-

tas
per *anastomosis*, vel per *diarefin*, vel etiam *diapedesin*

Oritur *anastomosis* (ut rectè Cl. Author hoc paragrapho testatur) vel à sanguine serosiore, tenuiore, & quodammodò acriore, (falsiori) *Diarefis*, à lympha acriore, vel sanguine nimio impetu erumpente, acrioreve, vel vi externa. *Diapedesin*, à nimia vasorum laxitate, eorumque exinde tunica nimis rarefacta, & sanguine tenuiore sensim eam transudante, ac penetrante.

Remotiores causa, sex res nonnaturales dietæ existunt.

Hicce adde nimius veneris usus, sanguinem nimis rarefaciens, stasus (vide Hippocrat. Lib. de flatibus Tit. xv. p. 407.) abortus, secundinæ vi, ac subito extractæ, ut & earum aliquandò pericula relicta, teste Hippocrate Lib. 2. de morbis mulierum.

c Stagnatione, & consequenter acrimoniæ antislam dans.

d De copia sanguinis iudicaturus, respice, (nisi hic primus sit) fluxus antecedentes, utrum copiosius diutiusque quam antea prodierint; inprimis autem virtus, ac tolerantiam considera.

e Qui

tas necat; defectu enim nutritum incidunt in hecticam. Uterque valdè est molestus, & graviditatem impedit *e.*

VII. *Indicationes Curativæ f.* Ventriculi præcipua habenda ratio. Humor crassus educendus, serosus acriorque temperandus *g.*

VIII. *Curatio*. Ventriculum nisi purgaveris, & liberaveris ab humore suo crasso, non curabis ægram. Venæsectio Symptomatibus occurrit, & idè sapè prodest, sed nihil facit ad causam. Cucurbitulas mammis appositas *h* noxias esse puto: magis mihi placent ligaturæ brachiorum, ubi symptomatibus urgentibus est revellendum

e Qui sit per *diapedesin*, minùs periculosus existit; per *anastomosis* verò maiùs infert periculum; at qui per *diarefin* omnium est difficillimus:

In senescente muliere menstruum nimius fluxus plerumque incurabilis imò lethalis est; ut sæpiùs observavimus, diuturnam, copiosioremq; menstruum fluxionem sequitur aliquandò hydrops, cachexia, fluor albus, &c.

f Satis superque constant ex causis circa paragraphum tertium à nobis datis.

g Sanguis incrasandus, motus nimius cohibendus, &c.

h Ut suadet Hippocrates aphor. 50. sect. 7. & 11. Popular. sect. vi. p. 710.

L 2 ; 10

dum. Enematibus non utor, nisi in alvo adstrictiore. Adstringentia ubique ferè præscribuntur, sed non potui observare illa prodesse, nisi corpore benè purgato, tuncque summè necessaria.

Medicamenta fluxum muliebrem, tam album, quam sanguineum sistunt.

Radices plantaginis, Nymphææ, Ireos nostratis. Fol. menthæ, quercus, millefolii, cynoglossæ, Vermicularis. Flor. balauustiorum, rosarum rubrarum, Verbasci. Sem. agni casti maioris, coriandri, cannabis, papaveris albi, rutæ. Thus, Mastyx, Terebinthina, Succinum, Camphora. Guaiacum; Cortices granatorum, quercus. Corn. Cervi, vel ratum, vel philosophicè preparatum. Offa sèpiæ, Spodium, Acacia, Corallia, Margaritæ, Lapis hamathites, Lachrymæ sanguinis Draconis, Vnicornu fossile. Ol. camphoræ, Terebinthinæ. Tinctura martis, Corallorum. Pi-
Te

; In nimio fluxu à relicta secundinarum particula, conveniunt secundinas expellentia astringentibus mista; auctis minorisque pro re nata, aut urgente, iam expellentibus, tam hæmorrhagiam cohibentibus,

lula mastichina. Rheum in substantia.
Stercus asinum.

℞. Resinæ Jalappæ, Agarici.

Extract. Rhei an. gr. v.

Ol. menthæ g. ij.

MS. F. Pil. num. iij. deurentur.

Pro una dosi.

Vel

℞. Sal. Succini.

Sang. draconis an. scrup. f.

Diagryd. gr. vj.

MS. F. Pulvis pro una dosi.

Pulvis rhei ad drach. j. exhibitus benè agit.

℞. Cretæ albæ vulgaris scrup. j.

Mastiches elect. drach. j.

Succi acaciæ.

Lachrym. sang. dracon.

Mumiæ, Rhei elect.

Co-

! Forestus maxime commendat pulverem Præceptoris sui Helidii ex tartaro, &c.

Omnibus palmam præcipit usura cranii humani internè & externè usurpata.

Commendantur quoq; species diamatris Mynsichtii diaplantaginis, - ut & pilulæ stypticae eiusdem; item spermola Crolii, tinctura lapidis hæmatitis, essentia sulphuris vitrioli, mumiæ; laudanum opiatum omnibus ferè indicationibus satisfaciens.

Coral. rubr. præparat.

Oc. Cancr. crudor. an. drach. f.

Terebinthina Venet. lotæ, sed nullatenus coctæ, q. f.

MS. F. f. a. Pil. magnitudine pisi minoris, & aspergantur pulvere cinnamomi.

Sumat ægra singulis manè quinque m.

Vel

℞. Lachrym. sang. drac.

Oc. cancr. præparat.

Cretæ alb. vulg. an. gr. viij.

Chalyb. præparat.

Lapid. prunell. an. gr. vj.

MS. F. Pulvisⁿ pro una dosi quotidie assumenda.

IX. Ob-

m Conuenit mistura à nobis Lib. 3. Cap. 1. de pleuritide p. 67. præscripta, imprimis camphoræ granis octo additis.

n Item sequens.

℞. rad. tormentill.

Bistore.

Sem. plantag. ana drachm. f.

Coral. rub. præpar.

Terr. sigillat. an. sc. ij.

Sacchar. saturn.

Camphor.

Flor. Balaustior. ana gr. viij.

M. F. Pulvis in octo doses dividendus, vinoque rubro

IX. *Observationes.* I. Vxor Guilhelmi ab Ottinga ægerrimè per aliquot dies decubuerat nimio mensium fluxu, ita ut macera, debilis, pallida, iam iam videretur velle mori. Dulcia paucissimæ ferunt hysterica, optimè tamen habuit ab hoc medicamento, à quo fluxus statim cessans, pristinae sanitati ægram se restituere sivit:

℞. Man-

rubro styptico exhibendus.

In fluxu nimio ex particula secundinæ relicta, conuenit sequens decoctum à Cl. D. Fr. de le Boe, Sylvio maximè commendatum, & felici cum successu usurpatum.

℞. rad. bistort. dr. ij.

Herb maioran.

Puleg. ana m. j.

Coq. f. a. ex aq. & vini q. f. in colat. unc. xx. dissolv.

Syr. arthemis. unc. j.

Aq. cinnam. unc. f.

M.

Bibat ægra bis de die ad unc. iij.

Inter externa commendamus sequens linimentum.

℞. Vnguent. Comitiss.

Ol. mastichin.

Myrrillor. ana unc. j.

Sacch. saturn. dr. f.

Camphor. scrup. j.

M. F. Linimentum.

248 De mensium nimio fluxu.

℞. Mannæ Calabrin. unc. ij.

Crem. Tart. scrup. ij.

MS. sumat in infculo.

2. Vxor amicissimi cuiusdam mihi met-
catoris fluxum patiebatur album. Vfus
fueram medicamentis suprascriptis, & fat
benè se habebat. Sed tota erat Venerea,
& comedebat omnia gustui ipsius grata.
Ostrea scilicet, acetaria, &c. inde peius
habens, auxilium cuiusdam circumfora-
nei imploravit, qui illi, nescio quo medi-
camento, tantam excitavit salivationem,
ut post multos dolores sit extincta.

De
o Lugduni Batavorum observavimus, duas in-
fantes unam septem annos natam, alteram duo-
rum circiter annorum menstrua habuisse; sed
nota; quod natu minor post tertiam menstruor-
um fluxionem perierit; maior verò natu, sexies
iam habuerit menstrua, singulis mensibus accu-
ratè redeuntia; & quod mirari dignum sana est
& manet: simile quoque exemplum, vide sis apud
G. Fabricium Hildanum Centur. 11. observ. 60. p.
m. 135.

Tribus in fœminis nimio mensium fluxu labo-
rantibus, uniuersalibus præmissis, usurpavimus
mixturem modò laudatam Lib. 3. Cap. 1. p. 82.
descriptam, ut & sequens electuarium.

℞. conserv. rosar. antiq. unc. ij.

Cydonior. condit. drachm. vj.

Dialcord. fraccasor. drachm. iij.

Spec.

De mensium nimio fluxu. 249

De Affectibus externis in Chirurgia, &
Anatomia mea Practica, satis largè me
scripsisse puto.

Spec. aromatic. rosar.

Diarrhod. abbat. ana drach. ℥.

Croc. martis astringent.

Confect. hiacynth. ana dr. jss.

Coral. rub. præpar. scrup. ij.

Syr. myrr. q. s.

M. F. Electuarium.

Dosis est quantitas castaneæ ter de die.

Si usnea cranii humani addatur potentius ope-
raretur.

Subindè lac dulce cum cinnamomo, & cortice
quercin. coctum, ovique vitellum in eo dissolu-
tum usurparunt; Externè quoque præscripsimus
linimentum mox laudatum.

FINIS.

L 5

IN.

I N D E X

Rerum & Verborum.

A

- A** B atra bile dysenteria lethalis . 175.
 inanitione mensium suppressio : vide mensium suppress.
- Abstinencia potus prodest in hydrope . 163.
 hoc modo hydropius curatus . *ibid.*
- Abscessus pancreatici vomitum excitat . 121. 134
 stomachi vomitum quoque excitat . 122. 136
- Acetosa mineralis spiritus . 203
 eius descriptio . *ibid.*
- Acetum melancholia pabulum . 4.
 item omnia acida . *ibid.*
- Acida & austera acris nocent in epilepsia . 3.
 item in omnibus affectibus melancholicis . *ibid.*
 temperata in phibisi profunt . 90.
 in febris . 109. 110
- Acidi humores tormina excitant . 118.
 non facile educuntur . *ibid.*
 quomodo alterantia . 8. 9. 14. 119.
- Acidum concentrat chalybs . 2. 8. argentia . 116
 in pleuritide primario peccat . 68
- Acido austera in quartana peccat . 105.
 suffocationi hypochondriaca causa . 216.
 alterandum in suppressione mensium . 233.
 vera epilepsia causa . 2. nervos vellicat . *ibid.*
 efficit motus convulsivos convulsionesve . *ibid.*
 corrigi.

I N D E X.

- corrigitur . 8. 9.
- Acidior succus pancreaticus causa nimia appetentia . 115.
- Acria temperanda in nimio mensium fluxu . 143.
 serosa tussim excitant . 84.
- Acrimonia humorum in vomitu temperanda . 126.
 salina dysenteria causa . 174.
- Acrior bilis ilei causa . 189.
 lympham dolorem nephriticum excitat . 200.
 hydropis causa . 157.
- Acriores humores peccant in scorbuto . 137. 138.
 quomodo fiant . *ibid.* alterentur . 143.
- Acris lympham proxima epilepsia causa . 2.
- Adstringentia in nimio fluxu mensium quando exhibenda . 244.
- Admirandum exemplum in hydrope . 164.
- Aetas iuvenilis ad phibisim proclivis . 86.
- Affectio hypochondriaca , male vulgo dicta hystrica . 137.
- A flatibus ileos . *vid. ileos.*
- Aloetica in phibisi noxia . 89.
- Alterans in lethargo . 35.
- Alterantia & narcotica in dolore nephritico . 104.
ibid. in hydrope pramittenda . 163.
- Alterati humores in vomitu evacuari . 126. 127.
- Alii fluxu in scorbuto . 142.
 in phibisi malus . 88.
- Alvus laxa servanda in nephritico dolore . 203.
 vomitu . 127.
- Alvus adstricta . 17. 198. 218. 220.
 in suffocatione hypochondriaca . 216.
 in infantibus epilepsia laborantibus mala . 17.
 statim solvenda . *ibid.*

I N D E X.

fluida in hydropo lethalis . 161. 170.
Alumbricis nimia ciborum appetentia . 116.
lympa calculum distinguere difficile est . 200.
nimio spiritus vini usu hydrops . 169. 170.
nephritico dolore quomodo distinguatur . 201.
Amalgama saturvi in serophulis . 58.
Anasarca . 159. 171. 172.
 eius signa diagnostica . 159.
 in infantibus facile curatur . 161.
 in *Anasarca* respiratio semper difficilis . 160.
 urina tenuis & alba . 161.
Aneurisma . 63.
 eius pars affecta . *ibid.* causa . *ibid.* differ-
 rentia . 64. signa diagnostica . *ibid.* pro-
 gnostica . *ibid.* indicationes curativa & cu-
 ratio . 64. 65.
 curandi vera methodus . 66.
 in *Aneurismate* observationes . 65.
 sectio & excisio arteria . 65. 66.
Angina . 44. quomodo generetur . *ibid.* eius pars
 affecta . *ibid.* causa . *ibid.* differentia . 45.
 signa diagnostica instantis angina . *ibid.* presen-
 tis . 46. indicationes curativa . 47. curatio . *ibid.*
Angina vera curandi methodus . 47. 48.
 in *Angina* incidentia conveniunt . 47.
 vomitoria quidem laudant . 48.
 repellentia caute adhibenda . 49.
 incaute usurpata epilepsiam . &c. excitant . *ibid.*
 gargarismata . 49. 50. discutientia . 50. 51.
 incidentia . 55. maligna nocet venesectio . 47.
 laryngotomia . 48. observationes . 53. & seq.
Angustia viarum in partu difficili . *vid.* partus
 difficultis .

Animi

I N D E X.

*Animi deliquium post nimiam ciborum appeten-
 tiam* . 116.
 parhemata in phibisi vitanda . 89.
Anisatus sulphuris balsamus . *videatur*
 balsamus sulphuris anisatus .
Ant' epileptica medicamenta . 6. 7. 8. 9.
 specifica . 16.
 apoplectica medicamenta . 22. 23.
Anti dysenterica medicamenta . 177. & seq.
 hysterica medicamenta . 227. & seq.
 conveniunt in partu difficili . 239.
 nephritica medicamenta . 210. & seq.
 pleuritica . 71. & seq.
 scorbutica medicamenta . 144. & seq.
 coctionem non sustinent . 147.
 scorbutica pilule Timæi . 145.
 earum descriptio . *ibid.*
 phibisica medicamenta . 89. & seq.
Apertio arteriarum splenicarum . 185.
 aneurismatis . lethalis . 64.
 vasorum sanguineorum & lymphaticorum .
vid. fluxus menstruorum nimius .
Apoplexia . 18. eius pars affecta . *ibid.* differentia .
ibid. causa . *ibid.* signa diagnostica . 19.
 prognostica . *ibid.* indicationes curativa . 20. cu-
 ratio . 20. 21. quomodo distinguatur à cavo . 19.
 lethargo . *ibid.* suffocatione hypoch. *ibid.* & seq.
 syncope . *ibid.* oritur à delapsu ex sublimi . 18.
 concussione . *ibid.* colapso . *ibid.*
 ex calore & animi consternatione subita . *ibid.*
 sanguine extravasato . &c. *ibid.*
 soluitur motu critico in paralytin . 20.
 in *Apoplexia* vitam explorandi modus . 20. 21.

lini;

I N D E X.

- linimentum. 21. purgantia, clysteres, supposito-
 ria in maiori dosi exhibenda. *ibid.* 25. clyster
 conveniens. *ibid.* preparantia. 24. purgan-
 tia. 25. vinum medicatum 29. observatio-
 nes. 26. & seq. spiritus anisi & serpilli
 lingua tremorem tollunt. 29. narcotica nocent.
 22. vomitoria laudantur ex croco metall. 22.
 imprimis si statim à cibo apoplectici facti fue-
 re. *ibid.*
- Apoplegmatizantia profunt. 22. ex radice im-
 peratoria 28. spiritus tartari volatilis fatidus.
 23. diaphoreticum in peracutis s. mixtura sim-
 plex. *ibid.* eius descriptio. *ibid.*
- Apoema in pleuritide. 75. paralyse. 33. phthisi.
 94. quartana. 113. scorbuto. 153. 154.
 anasarca. 171. vulnerarium in dysenteria. 20.
 183. ileo. 194. 195. dolore nephritico. 213.
 214. mensium suppressione. 226. & seq. partu
 difficili. 239. 240.
- Appetentia ciborum nimia. videatur nimia cibo-
 rum appetentia.
- Aqua antihysterica nostra. 219. benedicta Ru-
 landi. prophylactica. 107. eius descriptio. ex-
 tractum. 108.
- Aquosum alvi profluvium in hydropo quando bo-
 num. 161.
- Ardentes febres in scorbuto. 142.
- Ammoniaci salis spiritus. *vid.* spir. salis ammoni-
 acum acra bilem augent. 116.
- Amenatum suffumigia menses educunt. 231. 238
- Arthritici doloris curatio. 41. 42.
- Arthritis. 140. 141. vaga scorbutica. *ibid.* eius
 curatio. 148.

Ascis

I N D E X.

- Ascitis. 158. 170. eius signa diagnostica. 159.
 curata. 170.
- A sero copioso fluxus hepaticus. 186.
- Auram quandam frigidam epileptici ad cerebrum
 elevari sentiunt. 30.
- Aurium dolor ex acriori lymphæ. 39. eius curatio.
ibid.
- Auferum in scrophulis. 58. causa canceri. *ibid.*
 suffocationis hypochondriaca. 216.

B

- Balsamica tinctura in scorbuto. 148.
- Balsamus sulphuris. 60. 62. 90. 135. 180.
 209. in phthisi an conveniat. 90. dysenteria.
 183. convenit in scrophulis. 60. dolore nephri-
 tico. 205. mensium suppressione. 228. tinctu-
 ra ex eo extracta. 90. anisatus. 79. 90. 185.
 205. 212. ex nimio eius usus phthisi produci-
 tur. 90. convenit in vomitu purulento. 136.
 in dysenteria. dolore nephritico. 205. 212. in-
 niperinus. 214. convenit in dolore nephritico.
ibid. peruvianus. 128. 131. 136. 186. conve-
 nit in vomitu. 128. 131. 146. in dysenteria.
 185. in vomitu conveniens. 136. dysenteria
 conveniens. 185.
- Biliofus catarrhus, eiusque curatio. 43.
- Bilis acrior ilei causa. 189.
- Blanda diaphoretica in mensium suppressione. 226.
 febribus conveniunt. 106. acida in febribus.
 104.
- Bolus in vomitu. 129. 131.
- Bulimos. 116. 117. bulimo laborantes quando
 obesi fiunt. *ibid.* macilenti. *ibid.*

Can-

I N D E X.

C

- C**anceri causa. 57. austerum. *ibid.*
 Cancer laborantes, melancholici sunt. *ibid.*
 in Cancero emplastrum. 58. unguentum. *ibid.*
 Calculi in stomacho vomitum excitant. 123.
 generatio. 200.
 Calculus renum, vomitum saepe excitat. 201.
 213.
 Calculum à lymphâ distinguere difficile est. 200.
 spiritus nitri soluit. 205.
 Canes liena destituta non concipiunt. 222.
 Capitis dolores varij. 100. 139. 225. scorbutici.
 139. horum curatio. 142.
 Capiti vulnus inflictum vomitum excitat. 121.
 Carbones sub arthemisia reperti sunt radices ipsius
 arthemisia. 6. conveniunt in epilepsia. *ibid.*
 emulso sale volatili constant. *ibid.* superstitiosum
 est ut pridie D. Iohannis Baptista evellantur.
ibid.
 Carnosus panniculus ex inflammatione genarum
 neglecta. 41. eius curatio. *ibid.*
 Carrilaginis ensiformis nimia laxitas vomitum
 excitat. 123. eius curatio. 124.
 Carnis. 30. distinguitur ab apoplexia. 18. 19.
 et sopor profundus scorbuticus. 140.
 curatio. 152.
 Catalepsis. 30.
 Cataplasmata egregia in hydrope. 169. in dolore
 pedum. &c. scorbutico. 155.
 Catarrhi acres vomitum excitant. 122.
 sibiendi. 126. 127.
 Catarrhus est deflexio humorum acrimum. 37.
 modus generationis. 38. eius partes affecta *ibid.*

canis

I N D E X.

- causa. *ibid.* differentia. *ibid.* signa diagnostica.
ibid. prognostica. *ibid.* indicationes curativa
 & curatio. 39. ex lymphâ crassiore, eiusque
 curatio. *ibid.* & seq. Biliosus, eiusque curatio.
 43. ex acriori lymphâ, eiusque curatio. 39.
 41.
 à Catarrhis falso acris oritur phibisis. 81. ad
 horum sublationem massa pilul. 92. 96.
 in Catarrhis frigidis pituitosis viscidis decoctum
 ex ligno guaiaco. &c. 34. acris massa pilul.
 de cynoglossa. 40. 92. 95.
 Causa februm intermittentium. 98. 99.
 continuarum. 98.
 Causa epilepsia, &c. vid. singulorum morborum
 descriptio.
 Causa remota in epilepsia. 2.
 in pollice observata. 2.
 C. Celsi encomium. 86.
 Cerebrum & nervi sunt primaria epilepsia pars
 affecta. 1.
 Chalybs in mensum suppressione. 228.
 incidit, acidum concentrat. *ibid.*
 Chine decoctum cum passulis, & glycyrrisa in
 phthisi. 90.
 Xopda. &c. 188. quare ita vocetur. *ibid.*
 Cibi fastigium in dysenteria malum. 176.
 Ciborum nimia appetentia. vid. nimia ciborum
 appetentia.
 Cinci flores conveniunt in ophthalmia ex lymphâ
 acriore. 41. in inguinum infantium excoriatio:
 ne. *ibid.* pipillarum excoriatione. *ibid.*
 fissuris. *ibid.* eorum preparatio. *ibid.*
 Ciambaris nativus convenit in epilepsia. 9.
 à Cra-

I N D E X.

- à Cratone magnes epilepsia vocatur . 9.
 antimonij magis convenit . 9. 10.
 Circa novilunium & plenilunium , &c. specifica
 ant' epileptica exhibenda . 16.
 Circulatur lymphæ . 99.
 Clyster in apoplexia . 28. duplo serè acrior esse de-
 bet . 21. 28. dolore nephritico . 204. ventris
 scorbutico . 149. dysenteria . 183. hydrope . 167.
 & seq.
 Colelearia spiritus in scorbuto maximè convenit .
 154.
 Colicus dolor quomodo curandus . 215. à nephri-
 tico distinguatur . 201. eius curatio per mixtu-
 ram . 215.
 Colique graveleuse : 201.
 Colocynthis dysenteriam excitat . 174.
 Coma vigil . 30. somnolentum . ibid.
 Conatus insufficientes in partu difficili promover-
 di . 238.
 Conchenilia tintorum in urina suppressione . 211.
 Conditum in epilepsia conveniens . 10. 12. dysen-
 teria . 180. hydrope . 171. nimia ciborum
 appetentia . 120.
 Conserua & Saccharum rosarum in phthisi . 92. 97.
 Consummata phthiseos signa . 86. 87.
 Contag osum observantur scorbutum . 137. 141.
 Continuarum febrium causa . 98.
 Contra anginam medicamenta interna . 48. 49. 50.
 externa . 51. 52. 53. serophulus medicamenta . 19.
 60. 61. 62. 63. pleurit. dem medicamenta . 71.
 72. & seqq. hydropem medicamenta . 165.
 & seq.
 Convulsio . 1. & contractio scorbutica . 138.
 cura .

I N D E X.

- curatio . 152. in mensum suppressione : 216.
 233.
 Convulsionibus vexantur scorbutici . 140.
 Convulsivi motus sæpius in epilepsia observantur . 14
 Cordis palpitatio scorbutica . 139. 142.
 Curatio . 152.
 Cornuachini pulvis in febris . 106.
 Cornu cervi gelatina . 178.
 Cortex china china in quartana . 108.
 Crassa lymphæ apoplexia causa . 18. urina in do-
 lore nephritico melior tenui . 202.
 Cratonis pulvis ant' epilepticus . 9.
 Criticus vomitus non sistendus . 126. quomodo co-
 gnoscendus . 124.
 Croci vis per destillationem elicitur . 210. 211.
 Cruris stupor & calculo . 201. 202. 204. eius cu-
 ratio . 203.
 Cucurbitulae mammis apposita in nimio mensum
 fluxu noxia . 243.
 Kuvopegia . 116. laborantes macilenti evadunt .
 127. subinde obese . ibid.
 Curatio febris quartana . 110. & seq. apople-
 xia , &c. vid. singulorum morborum descrip-
 tio. dysenteria quando varianda . 177. vari-
 arum scorbuti . 140. ophthalmia . 40. 41. do-
 loris arthritici . 42. ex scorbuto . 151. pleuri-
 tidis , absque venæsectione . 78. phthiseos fru-
 stra aggreditur catarrhis non sublatis . 82. 85.
 88. 92. tussis in phthisi . 82. in suffocatione
 hypochondriaca quando varianda . 22

D

- Decoctum ligni guaiaci in phthisi . 89. brassi-
 ca rubra in phthisi . ibid. china cum pas-
 sulis

I N D E X.

fulis & *glycyrrisa*. 90. *cydoniorum in fluxu hepatico*. 186. *in hydrope*. 171. *paralyse*. 33. *quartana*. 112. 113. *ulceribus scorbuticis*. 140. *Delicantula mulieris à dolore sibi meuentes diffusilius parturit*. 137. *Diata sit exacta in dolore nephritico*. 204. *exatissima in scorbuto medicamentis praestat*. 142. *sine qua scorbutus fit incurabilis*. *ibid*. *Diaphoretica & diuretica in suffocatione hypochondr.* 219. *scorbuto conveniunt*. 143. *hydrope*. 163. 171. *blanda in suppressione mensium quando conveniant*. 226. *Diaphoreticum in peracutis s. mixtura simplex*. 23. *eius descriptio*. 23. 24. *Diarrhaea & lienteria in scorbuto*. 142. *difficiliter curatur*. *ibid*. *egros necat*. 142. *Differentia inter pituitam putridam & ipsum pus*. 87. *suppressionem mensium ex graviditate & morbidam*. 222. 223. *epilepsia*, &c. *vid. sim.* *gulorum affectuum descriptio*. *Dysententia in angina*. 50. 51. *Difficilis partus*. *vid. partus difficilis*. *Diversarum epilepsiae causarum signa*. 23. *Diuretica & sudorifera in fluxu hepatico*. 186. *Doloris aurium ex acriori lymphæ curatio*. 39. *arthriticis curatio*. 42. *Dolores capitis varij*. 100. 139. 218. 225. 235. *scorbutici*. 139. *horum curatio*. 150. 151. *varij continui & acerbissimi in mensium suppressione*. 225. *hypochondrij sinistri in mensium suppressione*. 233. *varij in scorbuto*. 139. 148. *eorum curatio*. 150. 151. *crurum, pedum, manuum*, &c. *scorbutici*. 149. *vespertino & nocturno*

I N D E X.

nocturno tempore ingraescentes. *ibid*. *eorum curatio*. 147. 148. *Ventris scorbutici colicis ambulantes*. 140. *superantes*. 149. *eorum curatio*. *ibid*. *hypochondriorum scorbutici incircumscripti*. 149. *eorum curatio*. 150. *Dolor ilei sedandus*. 192. *sed nequaquam narcoticis*. *ibid*. *nephriticis*. 200. *pars effecta*. *ibid*. *eius causa*. *ibid*. *differentia*. *ibid*. *signa diagnostica*. *ibid*. & *sequ.* *prognostica*. 202. *indicationes curativæ*. 203. *curatio*. *ibid*. *non curatur supra 50. annos*, 203. *colicus à nephritico quomodo distinguatur*. 201. *eius curatio*. 215. *in dolore nephritico observationes*. 212. &c. *quando ventricularis male constitutus*. 201. *bene constitutus*. *ibid*. *urina cruenta*. *ibid*. *lenat*. *ibid*. *gustatim emittitur*. *ibid*. *supprimitur*. *ibid*. *crassa melior tenui*. 202. *alvus ferretur laxa*. 203. *dolor temperandus*. *ibid*. *quid producat*. *ibid*. *pulvis*. *ibid*. *purgantia nocent*. *ibid*. *laxantia profunt*. *ibid*. *Venefectio an*, & *in quibus conveniat*. 203. 204. *alterantia & narcotica*. 204. *clysteres*. *ibid*. *semen viola purpurea*. 204. 211. 215. *eius emulsio*. 204. *lignum nephriticum convenit*. 205. *santalum caruleum vocatur*. *ibid*. *quare*. *ibid*. *eius probatio*. *ibid*. *adulteratur*. *ibid*. *in dolore nephritico spiritus mirri*. *ibid*. *acetosa minerali*. 209. *eius descriptio*. *ibid*. *baccæ*

I N D E X.

- rum iuniperi. 209. antinephriticus Authoris 210.
 tinctura lapidis nephritici. 206. eius preparatio. ibid.
 laudanum urinarium anodynum D. I. Michaëlis P. P. ibid.
 pulvis lithonatripticus D. Rolfinckij P. P. 206.
 Liquor nephriticus. 207. 209.
 decoctum D. Foresti. 207. parum mutatum. 215. 216.
 regulus auis maximè commendatur. 209.
 balsamus sulphuris anisatus. 205. 212. iuniperinus. 205. 214. pilula 210. linimentum. ibid. mixtura. 214. &c. haustus. 212.
 Ductus salivales. 36.
 Dulcia acidis non temperata in phthisi nocent. 39. paucissima ferunt histerica. 32. 247.
 Duorum annorum infans fluxu mensum laborans. 248.
 Dysenteria. 173. eius partes affecta. 174. harum signa. 175. causa. 174. differentia. ibid. signa diagnostica. 175. prognostica. ibid. indicationes curativa. 176. curatio. 177.
 in Dysenteria observationes. 182. &c. qua intestina afficiuntur. 174. tres gradus. ibid. excrementa cum sanguine pureve accuratè mixta, quid denotet. 175.
 cibi fastidium malum. ibid. ulcus profundum difficillimè curatur. 175. 176. in primis intestinis tenuibus. ibid.
 qua dysenteria V. S. an conueniat. 176.
 post aurem res nigra apparens, lethalis. ibid. qua murem tranantibus. ibid. tribus pleuriticam.

I N D E X.

- camentis utitur Author. 177. medicamenta in parua quantitate exhibenda. ibid.
 quidnam agendum. ibid. curatio quando varianda. ibid. gelatina cornu cervi. 178. lumbrici terrestres maximè laudantur ibid. lapis bezoar. ibid. & 179. syrupus panthalionum. 178. eius descriptio. ibid.
 tabella convenientes. 179. mixtura. ibid. conditum. 179. 180. enema. 181. &c. narcotica omnia profunt. 179. purgantia. 181. linimentum. ibid. emplastrum. ibid. tenuia intestina sphacela. 182. erosa. ibid. perforata. ibid.
 vhabarbarum tostum. 183. cum nuce moschata. ibid. lac bubulum cum cinamomo. &c. ibid. 184. apozema vulnerarium ulcus intestini tenuis sanans ibid. balsamus. 185.
 Dysenteria continua est vel intermittens. 174. epidemica maligna. ibid. ab atra bile lethalis, 175. lienosis superveniens, bono est. ibid.
 Dysenteriam excitant venena. 174.
 Dysenteria causa acrimonia salina. ibid.

E

- Electuarium in fluxu hepatico. 187. 188. mensum nimio. 248.
 Elixir uterinum D. I. Michaëlis P. P. 228. proprietatis Paracelsi nec amaricans, nec precipitans. 144.
 ΕΙΣΤΟΙΣ. 221.
 Emplastrum in arthritico dolore. 42. artuum doloribus ex dislocatione, & contusione &c. ibid. angina. 53. cancro anodynum palliativum. 58. serophulis 63. aneurismate. 64. pleuriticis.

INDEX.

- vide*. 76. vomitu. 125. 132. *tuberculis duobus*. 153. *hydropo*. 169. *dysenteria*. 181. *diasulphuris Rulandi*. 60. 62.
- Emprosthonos**. 30.
- Emulso in urina suppressione**. 204. 211. *dolore nephritico*. 204.
- Emulsiones in febris continuis profunt**. 104. *vo-
mitu quando convenient*. 131.
- Enemata calidiora profunt in mensum suppressio-
ne**. 227. *quid agant*. *ibid*.
- Encomium C. Celsi**. 86.
- Epilepsia**. 1. *eius pars aff. & a*. *ibid*. *differentia*. 1.
2. *causa proxima*. 2. *remota*. 2. 3. *circum-
ventriculorum & hypochondria*. 6.
signa diagnostica. 3. 4. *prognostica*. 4.
- Indicationes curativa**. 5. *curatio in paroxys-
mo*. *ibid* *extra paroxysmum* 5. 6. *quo anni-
tempore & constitutione oriatur*. 4.
- Epileptici plerumque melancholici**. 3. 4. *meticulo-
si*. 3. *plerique sunt aetiorum ignari*. 4.
- in Epilepsia frigida aura ad cerebrum elevatur**. 3.
*intercipitur aut retardatur ab iniectione vinu-
lo*. 2. 3.
- usus narcoticorum utilis & noxius**. 5. *quando
conveniat*. *ibid* *verò non ibid*.
- manifestio an conveniat**. *ibid*. *ad conciliandum
sanguinis motum instituitur*. *ibid*. *quando
noceat*. 5. 6.
- ex sympathia ventriculi vomitoria profunt**. 6.
salis ammoniaci flores, spiritus, &c. praestant.
- 8. spiritus salis**. *ibid*. *cinnabaris nat. vul-
convenit*. 9. *à Cratone magnes epilepsia vo-
catur*. *ibid*. *antimony praestat*. *ibi a.*

pul-

INDEX.

- pulvis D. Cratonis*. *ibid* *alius*. 16.
- purgantia**. 10. 11. **preparantia**. 11. 12. 15.
sapo hispanicus specificè prodest. 9. 13. *ob-
servaciones*. 12. *&c. medicamenta specifi-
ca quando exhibenda*. 16. *mixtura*. 15.
pilula. 10. 13. 15. *pulvis*. 11. 15. 16. *vi-
num medicatum*. 15. 16. *infantum alvus
adstricta solvenda*. 17. *mixtura*. *ibid*.
- Errantes febres ubi lateant**. 99.
- Erysipelas scorbuticum**. 140. *valde periculosum
est*. 153. *eius curatio*. *ibid*.
- Exacta diata in dolore nephritico**. 204. *scorbuto
medicamentis praestat*. 142. *sine qua scorbu-
tus fit incurabilis*. *ibid*.
- Excretio sanguinis ex pleuritide**. 78. *curatur per
mixturam adstringentem consolidantem*. 78. 79.
- Excrementa cum sanguine pureve accuratè mixta
quid denotent**. 175.
- Ex mensum suppressione in melancholicam insa-
niam probabuntur**. 225. *gravissimi oriuntur
affectus*. *ibid*.
- Experimentum certissimum in suppressione men-
sum**. 232.
- Exquisita tertiana facile curantur**. 102. *septenis
circuitibus indicantur*. *ibid*.
- Exsiccantia in hydropo conveniunt**. 162.
- Externa medicamenta contra anginam**. 52. 53.
- Extractum ex fecibus aqua prophylactica**. 108. *fo-
liorum senna*. 145. *elaterij*. 166. *tormentil-
la*. 181. *radicum gentiana*. 109. *sabina*.
ibid. *ellebori nigri*. *ibid*. *rhei* 6. 146. 182.
243. *catholicon*. 25. 106. 129. 135. 146.
angelica. 109.

M

Exte-

I N D E X.

Extremarum partium refrigeratio bulimem quando sequitur. 117.

F

Faminis scorbuticis menses desciunt aut in fluxum alvum mutantur. 140.

Febris. 97. pars affecta. 98. eius causa. *ibid.* interna. *ibid.* externa. 99. differentia. 100. signa diagnostica. *ibid.* prognostica. 101. indicationes curativae. 102. curatio. 103. 104.

Febrisfuga medicamenta. 105. 106.

Februm vera curandi methodus. 103. & seq. continuorum causa. 98. intermittentium causa. *ibid.*

Febres errantes ubi lateant. 99.

Febris signum pathognomonicum. 100. hectica in phthisi. 81. eius signa. 85.

in Febre circa regionem lumbarem dolores. 101.

rigor, horror, frigus. *ibid.* quarum partium maior habenda ratio. 102. fortiora purgantia an conveniant. 103. sudorifera noxia. 102. blanda contra. 105.

salia volatilia & fixa conveniunt. 104. putigans utrum die paroxysmi exhibendum? 103. affirmatur. *ibid.*

in Febribus continuis venesectio quando conveniat. 103. instituenda. 104. tertianis V. S. conuenit. 104. quartanis V. S. nocet. *ibid.* acido austerum corrigena profunt. 105. laudantur vomitoria. 103. spiritus salis ammoniaci. 112. 113.

universilibus specifica febrisfuga admiscenda. 103. qua salia optima. 105.

in Fe

I N D E X.

in Febribus acida blanda an. & in quibus conveniant. 104. iacidentia, obstructionemque solventia. *ibid.*

quartanis succus matricaria expressus. 105. cortex china china. 108. pulvis. *ibid.* 111. 113. purgantia. 108. 114. decoctum. 112. 113. 114. scorbutus subinde later. 111. eorum curatio. *ibid.* & seq.

pulvis D. Cornachini. 106. noster. 109. continuis pulvis. 106. 107. aqua prophylactica. *ibid.* eius descriptio. *ibid.* extractum. 108. conuenit in malignis, ardentibus, peste. *ibid.*

haustus sudoriferus. 110. spiritus salis ammoniaci specificè, prodest. 105. 109. 112. 113. mixtura. *ibid.*

Febrisfugum D. L. Riverij. 106.

Febres quartanae in scorbuto. 142. maligna, ardentis, duplices tertiana in scorbuto. *ibid.*

Flatus ilei causa. 189. suffocationis hypochondriaca causa. 216. tympanitem efficiens. 159. non semper in abdominis cavitate reperiuntur. *ibid.*

Flores hyperici in tremore manuum aliarumque corporis partium specificè profunt. 7-8. eorum tinctura in tremore. *ibid.* vomitu purulento. 136. dysenteria. 185. salis ammoniaci. 8. &c. cinci. *vid.* cinci Flores.

Fluxus hepaticus. 185. notus s. spiritus. *ibid.* ob plethoram exoritur. 186. vasa sanguinea rupta. *ibid.* in regionibus frigidis raro periculosus. *ibid.* à sero copioso produciuntur. *ibid.* eius curatio. *ibid.* est arteriarum splenicarum apertio. 185.

M 2

177

I N D E X.

- in Fluxu hepatico observatio. 186. 187. liquor
extens, est instar loturae carminum. 185. sine
dolore & mordicatione exornitur. ibid.
Sudorifera & diuretica. 186. narcotica adstrin-
gentibus mixta ibid. decoctum cydoniorum.
ibid. tabella. 188. electuarium. ibid.
Fluxus mensium nimius. vid. nimius mensium
fluxus.
Fœtus lymphæ an nutriatur. 237.
Follis fabrilis in ileo. 193. quando proficit. ibid.
quid statim post agendum. ibid.
Fortiora purgantia in ileo ferunt faeces indurata.
193. 198. nocent. 197.
Erigidam aëram ad cerebrum elevari epileptici
quandoque sentiunt. 3.
G.
Angrana affecta rugosa vulve tunica exscind
di potest sine vitæ periculo. 221.
Gargarisma in gingivarum affectibus. 149. repe-
lens in angina. 49. discutiens. 50. 51. inci-
dens. 54. 55.
Gelatina cornu cervi in dysenteria. 178.
Genarum inflammatio neglecta panniculi carnosæ
causa. 40. 41. 62. 63. eius curatio. ibid.
Generatio calculi. 201.
Generosum vinum, nimiam citiorum appetentiam
curat. 116. 117.
Gingivarum tumor. 139. 144. tinctura gummi
laccæ maximè commendatur. ibid. 149. la-
xitas. 155. eius curatio. ibid. erostio. 139.
Glandularum vasorum lymphaticorum obstru-
ctio. 157. 158.
Glandulis scatet a sôphagus. 115.

Globuli

I N D E X.

- Globuli in ileo quando conveniant. 191. ex regulo
antimonij. 195.
Gradus tres in dysenteria. 174.
Graviditate impedit nimius mensium fluxus. 244.
Gravissimi oriuntur affectus ex mensium suppres-
sione. 215.
Graviter olens spiritum in phthisi, malum. 88.
Gustatum in dolore nephritico emittitur urina. 201.

H

- H**æreditarius scorbutus. 138. 141. totas fa-
milias inficit. ibid.
Haustus in dolore nephritico. 212. paralytici. 32.
33. sudoriferus in febribus. 110.
Hæctica febris in phthisi. 81. eius signa. 85. 86.
Hepaticus fluxus. vid. Fluxus hepaticus.
Hernia intestinalis producit subinde feces indura-
tas. 190. gangranam &c. ibid. ilei aliquan-
do causa. 191.
Hernia vterina. 221. falsè à Veteribus descripta.
ibid. est relaxatio anterioris tunice vulvæ.
ibid. ab initio curatur adstringentibus. ibid.
Hippocrates scorbutum descripsit sub initio volvuli
hematitidis & morbi lienis. 141.
Horrenda spectacula vomitur subinde excitant.
123.
Humores acriores in scorbuto peccant. 138. quomo-
dosiant. 139.
Humorum peculiaris corruptio in scorbuto. 137.
acrimonia temperanda in vomitu. 126. tem-
perata evacuanda. ibid.
Humores acidi tormina excitant. 118. non facile
educuntur. ibid. quomodo alterandi. 9. 15. 16.
118. scorbuti acres alterandi. 143. cras-
si in.

M 3

I N D E X.

si incidendi . *ibid.*
Hydrops . 157. pars affecta . *ibid.* eius causa . *ibid.*
 differentia . 159. signa diagnostica . 159.
 160. ascitis . *ibid.* tympanitis . *ibid.* ana-
 sarca . *ibid.* prognostica . 161.
 indicationes curativa . 162. curatio . 163. à
 nimio oritur spiritus vini usu . 158. 169.
 170. quomodo tum generetur . *ibid.* sequitur
 febres non . vel male curatas . 159.
Hydropici magis Bacchanalia quam Cerealia ce-
lebrant . ibid. 158.
Hydrops scorbutica . 140. & seq. 152. in principio
 facile curatur . 161. non observata diata fa-
 cile redit . *ibid.* curatur plerumque tribus
 medicamentis . 163.
in Hydrope tumor ventris in foeminis accavate di-
stinguendus . 160. pedum vesperi & post cor-
 poris exercitationem augetur . *ibid.*
 difficilis respiratio . 160. 170. iussis mala .
 161. omnem curationis spem tollit . *ibid.*
 alvus fluida mortem denotat . *ibid.* aquosum
 alvi profluvium absque cruditate bonum .
 161.
 Ulcera non facile sanantur . 162. venesectio no-
 cet . *ibid.* vomitus improbat . 162. ob quam
 rationem . *ibid.* admodum ventriculatum debi-
 litat . *ibid.*
 sudorifera profunt & diuretica . *ibid.* 163. ex-
 siccantia . *ibid.* potus abstinentia prodest . *ibid.*
 hoc modo hydropicus curatus . *ibid.*
 alterantia pramittenda . *ibid.* per epicrasin evan-
 cuantia . bona . *ibid.* paracentesis . *ibid.* non
 instituenda in debilibus . *ibid.* ubi intestina
 laesa .

I N D E X.

laesa . *ibid.* status peccanti . *ibid.* quid agen-
 dum ante paracentesim . *ibid.* an instituenda
 in umbilico . 164.
 admirandum exemplum . *ibid.* tumor sero ti cu-
 ratur . 170. purgans . 165. varia purgantium
 formula . 165. 166. clyster . 168 & seq. su-
 doriferum . 167. emplastrum . 169. lymphæ
 tenuis . gelatina . steatomatica . *ibid.* cata-
 plasmata egregia . *ibid.* vinum medicatum .
 171. & seq. conditum . *ibid.* decoctum . 172.
 tabella . *ibid.*
Hypochondriaca affectio . 137.
Hypochondriorum dolores scorbutici incircumscrip-
ti . 140 eorum curatio . 150.
 I.
 Lei principium & origo . 188. valvula coli . 189.
 Ileo . *ibid.* eius paries affecta . 188. causa . 189.
 differentia . *ibid.* signa diagnostica . 190. in-
 flammationis . *ibid.* excrementorum indura-
 torum . *ibid.* motus intestinorum innersi . *ibid.*
 prognostica . 191. indicationes curativa . 191.
 curatio . 191.
 Latinis volvulus . miserere mei . gr. $\chi\omicron\pi\delta\alpha\lambda\omicron\varsigma$.
 188. summis cruciatibus & vomitu affligit .
 191. à flatibus . 189. signa . 190. facilius
 curatur . 192. stranguria . 190. lethalis .
 191. ni febre superveniente urina copiosa flu-
 xerit . *ibid.* hernia . *ibid.* ulcere alijsque tu-
 moribus duris . *ibid.* ab inflammatione . *ibid.*
 à facibus induratis . *ibid.* facilius curatur . *ibid.*
 pulvis . 196. 197. apozema . *ibid.* potio . *ibid.*
 tum alvi adstrictio precessit . 190. motu in-
 testinorum inversa . 189. singularum signa .
 M 4 190.

I N D E X.

- si ab inflammatione, dolor adest vehementissimus. 192. convenit venesectio. 193. mixtura. 196. 197.
 cum vomitu biliosi & pituitosi in principio. lethalis. 191. oritur ut plurimum autumno. 192.
 in ileo observationes. 198. 199. intestina primo inflammatione afficiuntur, deinde gangrana & sphacelo, signum. 189.
 lethalia medicamenta & venena. ibid. dolor sedandus. 192. sed nequaquam narcoticis. ibid. venesectio an conveniat. 193. globuli quando conveniant. 192. ex regulo antimonij. 195. follicis fabrilis quando prosit. 193. quid statim post agendum. ibid.
 in ileo faeces indurata fortiora ferunt purgantia. 193. purgantia fortiora nocent. 197. 198. sectio & apertio abdominis. 194. linimentum. ibid. clysteres prosunt. ibid. sacculus. ibid. umbilicus xibetha prius inungendus. ibid. sanguis vesperilionis. 196. pilula iliaca Rhasis. 198.
 Imminentis phthiseos signa. 85. 86.
 In carpis manuum macredo primū observatur. 87.
 Incidentia gargarsmata in angina. 54. 55. obstructionemque solvunt, & acido austerum corrigentia in febribus. 104.
 Incubus. 30. 37. eius curatio. ibid.
 Indicationes curative. vid. singulorum morborum indicationes.
 Inflammatio hepatis vomitum excitat. 121.
 Intermitentium febrium causa. 98.
 Ischion excisum partum reddit difficilem. 237.
 Juve.

I N D E X.

- Juvenes ab epilepsia facilius curantur. 4.
 Lasans septem annorum sexies menstrua habuit. 248. manet sana. ibid. dxorum annorum fluxu mensium laborat. ibid. post tertiam vicem perijt. ibid.

L.

- L** Ac an conveniat in phthisi. 91. 97. ne coaguletur in ventriculo. ibid. convenit in vomitu scorbutico. 124. phthisi. 91. 97. nimio mensium fluxu. 249. dysenteria. 184. in primis cum cinam. &c. colium. ibid.
 in scorbuto an conveniat. 145. affirmatur. ibid. quando assumendum. ibid. quomodo alterandum. 154.
 convenit in anorexia scorbutica. ibid. temperat & humectat. 145.
 Lapis bezoar. in dysenteria. 178. 179.
 Laryngotomia in angina. 48.
 Laxantia prosunt in dolore nephritico. 203.
 Laxitas gingivarum in scorbuto. 155. eius curatio. ibid. rugarum vagina in partu nocet. 238.
 Laudanum opiatum an conveniat in phthisi. 89. in nimio mensium fluxu. 245. suffocatione hypochondriaca. 215. urinarium anodynum D. I. Michaelis P. P. 206.
 Lethargus distinguitur ab apoplexia. 19. & vertigo dicitur apoplexie prodromi. ibid.
 Lethargus. 30. 35. eius curatio. 36.
 in Lethargo excitans. 35. alterans. ibid. purgans. ibid. errhinum. 36. magna puris quantitas per nares & fauces excreta. 36.
 Leucophlegmatici. 118. quomodo fiant. ibid.
 Lignum nephriticum convenit in nephritide. 205.

I N D E X.

- rosæ santalum carneum. *ibid.* quare.
ibid. eius probatio. *ibid.* adulteratur. *ibid.*
 Lienis vis sanguinem generandi prolem aptum ad-
 scribitur. 222.
 Lienteria & diarrhæa in scorbuto. 142. difficulter
 curatur. *ibid.* agrosnecat. *ibid.*
 Linctus in phibisi. 92.
 Linimentum in apoplexia. 21. paralyse. 33. scor-
 butica. 152.
 doloribus hypochondriorum scorbuticis. 150. ca-
 pitis scorbuticis. *ibid.* ileo 193. 194. dolore
 nephritico. 210. dysenteria. 181. pleuriti-
 de. 75. tabe infantum. 95. vomitu. 132.
 Liguor in fluxu hepatico est instar loturae carniuum.
 185. ophthalmia & panniculo carnosio. 45.
 nephriticus. 207.
 Lithotripticus pulvis D. Rolinckij. P. P. 206.
 Livor faucium in scorbuto lethalis. 143.
 Lumbricorum terrestrium spiritus compositus. 150.
 152. sal volatile. *ibid.*
 Lumbrici terrestres in dysenteria. 178.
 Lympha acrior dolorem nephriticum quoque exci-
 tat. 200. acris proxima epilepsia causa. 2.
 circulatur. 99. serosa acrior hydropis cau-
 sa. 157. gelatina, concreta, steatomatica.
 158.

M.

- M** Acredo in phibisi in carpi manuum primò
 observatur. 87.
 Macula in scorbuto morientibus evanescent. 143.
 à morte erumpunt. *ibid.* quod in peste notan-
 dum. *ibid.* harum curatio. 149. 150. rubra,
 purpurea, lineæscens, nigra. 140. in rotas
 tibias

I N D E X.

- tibias aliquando diffunduntur. *ibid.* ulcera
 maligna subinde degenerant. 142. subinde
 sensum aboleunt. *ibid.*
 Magna puris quantitas in lethargo excreta per na-
 res & fauces. 36.
 Maligna febres in scorbuto. 142.
 Massa pilul. de cynoglossa in catarrhis acribus.
 40. 92. 95.
 Medicamenta antiapoplectica. 22. 23. epileptica.
 6. 7. 8. 9. specifica quando exhibenda. 16.
 anti-dysenterica. 177. & seq. in parva quan-
 titate exhibenda. 177.
 hysterica. 227. & seq. nephritica. 204. & seq.
 phibisica. 89. & seq. scorbutica. 144. 145.
 coctionem non sustinent. 146. sine fermenta-
 tione preparanda. 144. 145. contra angi-
 nam interna. 48. externa. 51.
 externa (topica) in pleuride. 75. contra
 hydropem. 165. serophulas 59. &c. pleurin-
 tidem. 71. & seq. febrifuga. 105. & seq.
 fluxum mulietrem sistentia. 242. & seq.
 in nimia ciborum appetentia. 118. lethar-
 lia & venena ileum excitant. 189. stomat-
 chica. 127. 128.
 Melancholici epilepsia sæpe solent corripri, & vice-
 versa. 3.
 Menses deficiunt faminis scorbuto laborantibus,
 aut in fluorem album degenerant. 140.
 Mensium fluxum habuerunt dua infantes, una
 septem annos nata, altera duorum annorum.
 248. fluxus nimius, vid. nimius mensium
 fluxus, suppressio. 227. pars affecta. *ibid.*
 sua causa. vid. procatarrhica. *ibid.* differetia

I N D E X

- ria. *ibid.* & 224. *signa diagnō-*
sifica. ibid. prognostica. 225. indicationes *cu-*
rativa. ibid. & 226. *curatio. ibid.* & 227. *ori-*
tur ab uteri clausura. 222. tum periculo pa-
cat. 225.
humore crasso viscido. 223. tum curatur diffi-
cillime. 225.
angustia vasorum. 223. 224. tum per se subinde
curatur. 225. medicamentis alimentisque ni-
mis adstringentibus. 224.
uteri cicatrice. 225. difficilis tum curatio. ibid.
animi merore. &c. 223. 225. inanitione. 223.
tum difficulter curatur. 225. excessu. 223.
tum facile curatur. 225. suppressionis prima-
ria origo ventriculus. 223.
ex Mensum suppressione varij capitis dolores con-
tinui & acerbissimi. 225. 234. in melancho-
licam infantiam probantur. 225. grauis-
simi oriuntur affectus. ibid.
in Mensum suppressione observationes. 223. & seq.
sapè videntur suffocari. 224. baculum in
*gula se habere dicunt putantque *ibid.**
sanguis è naribus profluens bonum 226. vom-
itus improbat. ibid. pessaria. 229. vena se-
ctio an conveniat. 226. quoniam in loco inli-
*tuenda. *ibid.**
*mensēs mouentia primarium locum obtinet. *ibid.**
dolores hypochondrij sinistri. 233. purgantia
*necessaria. *ibid.* convulsiones. *ibid.* austerum*
& acidum alterandum. 226.
*fussu nigra scitida presunt. 227. aromatum. *ibid.**
228. coitus ad curationem quid faciat. 227.
*enemata calidiora prosunt. *ibid.* quia agant *ib.**
blan-

I N D E X

- blanda diaphoretica. 226. quando noxia. *ibid.**
chalybs. 228. pituitam incidit & acidum
*concentrat. *ibid.* oleum destillatum sabinae*
*optimum. *ibid.* suspectis non adhibendum. *ibid.**
*balsamus sulphuris. *ibid.* elixir uerinum D.*
*I. Michaelis. *ibid.**
pilula. 229. 231. 233. & seq. puluis. 231. apo-
zema. 232. 233. experimentum. 232. vi-
*num medicatum. 235. simul purgans. *ibid.**
Menstruus sanguis sese subinde exonerat per naves,
*aures, &c. 224. vesicam. *ibid.* facile tura*
*grumescit. *ibid.**
Miserere mei. 188. 199.
Mixtura adstringens consolidans in sanguinis ex-
cretionibus. 79. 80. alterās in vomitu. 129. 134.
in dolore nephritico. 109. 215. colico. 215. 216.
suffocatione hypochondriaca. 219. epilepsia
14. 15. puerorum. 17. apoplexia. 24. 25. 27.
28. lethargo. 35. dysenteria. 179. 183. febr-
bus. 112. ileo. 194. 195. partu difficili. 239.
*cuius beneficio multa curata. *ibid.**
nimio mensum fluxu. 246. principio pleuri-
tidis. 73. 74. 80. huius admiranda vis.
76. 77. simplex. de tribus. 23. 24. eius de-
*scriptio. *ibid.**
Mollenbroccius optime descripsit arthritidem va-
gam scorbuticam. 140.
Morborum hepatis & lienis ex causa frigida cura-
tio. 170.
Motus convulsiui sapius in epilepsia observantur. 10.
Mulier erecta stans facilius subinde parit. 239.

N.

Narcotica in apoplexia nocent. 22. ileo an-
cor-

N

I N D E X.

conueniant. 192. omnia profunt in dysente-
ria. 179. adstringentibus mixta, in fluxu
hepatico. 187.
Narcoticorum usus in epilepsia utilis & noxius. 5.
quando conueniat. ibid.
Nausea. 121. eius definitio. ibid.
Nephriticus dolor. vid. Dolor nephriticus.
Nimia ciborum appetentia. 115. aliquando cum
vomitu affligit. ibid. & vocatur uuyopeçic.
116. absque vomitu bulimos. ibid. pars af-
fecta. 115. eius causa interna. ibid. exter-
na. ibid.
differentia. 116. signa diagnostica. ibid. pro-
gnostica. 117. indicationes curatiue. 117.
118. curatio. ibid. à lumbicis subinde ori-
tur. 116.
in Nimia ciborum appetentia purgantia nocent.
118. ratio. ibid. medicamenta. 119. condi-
tum. 120 pulvis. ibid. observationes. 119.
Nimia laxitas cartilaginis eniformis &c. vomitum
excitat. 123. huius curatio. 124.
Nimius mensium fluxus. 241. eius pars affecta.
ibid. causa. ibid. immediata. ibid. remotio-
res. 242.
differentia. ibid. signa diagnostica. ibid. pro-
gnostica. ibid.
indicationes curatiue. 243. curatio. ibid. est
aperio vasorum sanguineorum & lymphati-
corum p. n. 241.
oritur vel per anastomofin. 242. diarefin.
ibid. diapedesin. ibid.
ex violenta secundaria extractione. 242. nimio
reperis usu. ibid. flamm. ibid. abortu. ibid.

partii-

I N D E X.

particula secundaria relicta. ibid. eius cura-
tio. 243. 244.
Nimio mensium fluxus ubi continuus multas necat.
242. 243. heticam &c. producit. ibid.
graviditatem impedit. ibid. in senescente mulie-
re lethalis. ibid. in duabus infantibus, una
septem annos natam, altera duorum anno-
rum. 248.
in Nimio mensium fluxu ventriculi precipua ha-
benda ratio. 243. humor crassus educendus.
ibid. acria temperanda. ibid. venesectio an-
& quando conueniat. ibid.
cocurbitula mammis apposta noxia. ibid.
enemata quando conueniant. 244. adstringen-
tia quando exhibenda. ibid. pilula purgan-
tes. 245. pulvis. ibid. lau aquum opiatum.
ibid. usnea cranij humani omnibus palmana
præcipit. 245. electuarium. 249. linimen-
tum. ibid. mixtura. 79. 80. 246. lac dul-
ce cum cinnamomo &c. coctum. ibid. obser-
uationes. 247. & seq.
Nimius veneris usus sanguinem nimis rarefacit.
242.
O
Observationes. vid. Singulorum morborum de-
scriptiones.
Odores graues & foedi vomitum excitant. 122. 123.
Oleophagus glandulis scatet. 115.
Oleum destillatum sabina in mensium suppressione
228. suspectis non adhibendum. ibid. men-
tha specificum in affectibus stomachi. 128.
Omnia acidum auferuntque alterantia in epilepsia
conueniant. &c.

Ophthal-

I N D E X.

- Ophthalmia curatio. 40. 41. 42.
 Opisthoros. 30.
 Oris fator in scorbuto. 155. eius curatio. *ibid.*
 P.
Pancreatis inflammatio vomitum & singul-
 tum excitat. 121. 124. abscessus. 122.
 Panniculus carnosus ex genarum inflammatione
 neglecta. 40. 62. eius curatio. *ibid.*
 Paracentesis in emphyemate. 83. quomodo institua-
 tur. *ibid.* in hydropo. 164. non instituenda in
 debilibus. *ibid.* ubi intestina laesa. *ibid.* fla-
 tus peccant. *ibid.* quid agenda ante para-
 centesin. *ibid.* umbilico an instituenda. *ibid.*
 Paralysis. 30. eius curatio. 32. 33. 34. scorbuti-
 ca. 142. 143. à lymphæ circulatione impedi-
 ta. *ibid.* eius curatio. 152. linimentum hoc
 in casu conveniens. 150.
 Paralyti sudoriferam. 32. 33. binimentum. *ibid.*
 decoctum. *ibid.* purgans. 33. 34. vinum me-
 dicatum. 34. 35.
 Paraplegia post apoplexiam relicta. 30.
 Parturitus secundaria relicta nimium mensum flu-
 xum excitat. 244. eius curatio. *ibid.*
 Partus difficilis. 236. eius partes affecta. *ibid.* cau-
 sa. 237. differentia. *ibid.* signa diagnostica
 238. indicationes curativæ. *ibid.* curatio
 239.
 Partu difficili observationes. 240. angustia via-
 rum dilatanda. 238. sunt periculosissima
ibid. fetus debilior vel mortuus non adiuvat
 matrem. 237. roborandus. 238. quando an-
 tihysterica noxia. *ibid.* conatus inutiles. *ibid.*
 Conatus insufficientes promovendi. *ibid.* laxitas
 ruga.

I N D E X.

- rugarum vagina nocet. *ibid.* Spermatio bona
ib. fetus infans vitiosus corrigendus. 239. an-
 tihysterica conveniunt. *ibid.* mixtura. *ib.* apo-
 zema. *ib.* pix navalis. 240. pulvis secundina
ib. nullo scabulato sectio cesarea commendatur.
 Pathognomicum pleuritis signum. 69.
 Peccantium humorum in scorbuto maior est habens
 da ratio quam partium laesarum. 143.
 Peculiaris humorum corruptio in scorbuto. 137.
 Pedum tumor in scorbuto quando angeatur. 159.
 Peripneumonia & paraphrenitis. 80.
 Periptonauum ruptum ex dolore ventris scorbutico
 149.
 Pessaria menses provocantia. 228. 229.
 Phthisis. 81. est ulcus pulmonum. *ibid.* pars affe-
 cta. *ibid.* eius causa. 82. 83. differentia.
 84. 85. signa diagnostica. 85. 86. 87. pro-
 gnostica. 87. 88. indicationes curativæ. 88.
 89. curatio. *ibid.*
 à catarrhis salis oritur. 82. quomodo ge-
 neretur. 84. 85. oritur à tuberculo in pulmoni-
 bus genito, suppurato atque disrupto. 82. 83.
 curatio frustra aggreditur catarrhis non sub-
 latis. 82. 85. 88. 92. post gravedinem. 82.
 86. contagiosa. 88.)
 Phthiseos consummata signa. 86. 87. imminens
 signa. 85. 86.
 in Phthisi observationes. 94. 95. & seq. febris he-
 ctica. 81. eius signa. 85. 86. 87.
 tussis quomodo producatur. 82. eius curatio.
 83. sputum. 87. prunis vivis impositum
 faceret. *ibid.* in aqua tepidum iniectum dissolvit-
 tur. *ibid.* graviter oleum malum. *ibid.*
 ruga.

I N D E X.

- alvi fluxus malus . 88. fortiora purgantia nocent . 89. aloetica mala . ibid. animi pathemata vitanda . 89. dulcia acidis non temperata nocent . ibid. de coctum ligni guaiaci . ibid. laudanum opiatum an conveniat . ibid. decoctum brassica rubra . ibid. 95. 96. china cum passulis & glycyrrisa . 90.
 sulphurea an & quando conveniant . 90. syrupus de nicotiana . ibid. quid notandum in eius preparatione . 72.
 Sac an conveniat . 91. 97. ne coaguletur in veniculo . ibid. conserva & saccharum rosarum . 91. 96. trochisci . 91. 92. rotula . 97. linctus . 92. apozema purgans . 92. 93. alterans . 94. 95. massa Pulul. ad catarrhos . 92. 93. 95. pulvis . 96.
 Picrocholidava . 112.
 Pulula antiscorbatica D Timari . 145. earum descriptio . ibid. iliaca Rasis in ileo . 198. in dolore nephritico . 210. mensum suppressione . 230. 231. 233. 235. 236 purgantes in nimio mensum fluxu . 245. 246.
 Pituita putrida puris amula . 87. à pure quomodo distinguenda . ibid.
 Pleuritis . 67. quomodo generetur . 68. pars affecta . 67. eius causa . 68. differentia . ibid. signa diagnostica . 69. prognostica . ibid. indicationes curativa . 69. 70. curatio . ibid. absque venasectione curata . 78.
 ex Pleuriti de sanguinis excretio . 79. mixtura asfringens consolidans . ibid.
 in Pleuritide acidum primario peccat . 68. observationes . 76. & seq. venasectio instituitur . 70. iuxta .

I N D E X.

70. iuxta Hippocratem . 78. improbatum . 70. vomitoria . 72. syrupus nicotiana . ibid. medicamenta externa . 76. 77. linimentum . 76. emolastra . ibid. sanguis hirci . 130. quomodo colligatur . ibid.
 mixtura . ibid. 78. apozema . 75. prognosticum notandum . 79.
 Potus abstinentia in hydrope prodest . 167. hoc modo hydropticus curatus . ibid.
 Prava pori cholodochi conformatio . 122.
 Praludia & instantis epilepsia signa . 3.
 Praparantia in apoplexia . 24. 26. 27. 28. 29. epilepsia . 11. 12. 13. 15. 16. 17. scorbuto . 147. 148. 153. 154. vomitu à pituita crassa . 130. 131.
 Principium & origo ilei . 188.
 Pulvis Cornachini in febribus . 106. alius . 108. 109. in febre continua . 106. 107. quarana . 108. 111. 113. antiepilepticus Cratonis . 10. alius . 15. in mensum suppressione . 231. nimio mensum fluxu . 245. 246. ileo . 196. 197. dolore nephritico . 203. Lithonatripticus D. Rolfinchij P. P. 106.
 Purgans in febre virum die paroxyfmi exhibendum . 103. affirmatur . ibid. hydrope . 165. lethargo . 35. 36.
 Purgantia . clysteres . suppositaria . in maiori dose in apoplexia adhibenda . 21. 26. 27. 28. 29. in apoplexia . 25. 26. 27. 29. epilepsia . 10. 11. 12. 13. 14. dolore nephritico nocent . 203. 204. dysenteria . 177. 181. suffocatione hypochondriaca quando conveniant . 219. 220 vomitu . 129. 130. 134. 135. à pituita crassa . 129. 130. 131. cum laudano opiato . 129. necessaria in mensum suppressione . 233.

I N D E X.

no. 233. 234. feriora in ileo nocent 197. scor.
luto noxia. 143. in scorbuto. 146. 147.

Quando antihysterica in partu difficili noxia.
228. alterantia in vomitu usurpanda. 126.
127. scorbutus magis infestae. 140.

Quartana febris vid. febris quartana.

Qua mala qua optima in vomitu. 126. salia in
febris optima. 105. 106.

Quidnam agendum in dysenteria. 177.

Quomodo generetur phthisis. 83. instituat par
centesis. 83.

R.

Regulus avis maxime commendatur in dolore
nephritico. 209.

Renum calculus & inflammatio vomitum exci
tant. 200. 213. 226.

Repellentia in angina caute adhibenda. 149. incau
te usurpata epilepsiam, &c. excitant. ibid.

Respiratio difficilis scorbutica. 142. eius curatio.
143. in hydrope. 160. 170. 171 suffocatione
hypochondiaca. 217.

Rigor in febris. 101.

Retula in phthisi. 97.

Rufa vulva tunica quem habeat usum. 211.
238 gangrena afflicta excinditur. 221.

S.

Sabina oleum stillatitium in mensum suppres
sione. 228. suspectis non adhibendum. ibid.

Saccharum & saccharata in scorbuto noxia. 147.

Sacculus in illo. 194.

Salia in febris conveniunt. 105.

Salis ammoniaci flores spiritus, &c. in epilepsia. 82.

Sal

I N D E X.

Sal volatile lumbricorum terrestrium. 151.

Sanguis hirca. 73. quomodo colligatur. ibid. ves
pertilionis in ileo. 196. menstruus stagnans
suffocationem hypoch. excitat. 217. subinde
se exonerat per nares, aures, &c. 224. ves
cam. ibid. facile tum grumescit. ibid. è na
ribus in suppressione mensuum profluens, bo
num. 226.

Sapo hispanicus in epilepsia. 9. 13.

Scorbutus. 137. eius pars affecta. ibid. causa.

ibid. differentia. 138. signa diagnostica.

ibid. & 139. prognostica. 141. indicationes

curative. 143. curatio. ibid.

contagiosus. 137. degenerat in alios morbos.

141. alios morbos sequitur. ibid. hinc Re

gioni has familiaris. 141. hereditarius. 138.

141. totas familias inficit. ibid.

recens, inveteratus. 138. quando magis infe

stet. 141. cum hydrope, paralyti, &c. 138.

descriptus ab Hippocrate sub titulo volvuli

hamatitis & morbilienis. 141.

Scorbutici valde sunt melancholici. ibid. febrici

tant. 140. tremunt. ibid. convulsionibus, &c.

afficiuntur. ibid.

in Scorbuto observationes. 154. 155 humores acio

res peccant. 138. quomodo fiant. ibid. serum è

naribus effluens linteamina erodit. ibid.

in Scorbuto dolores varij. 139. 149. 150. eorum

curationes. ibid. febris maligna, ardentis;

duplices tertiana, quartana. 142.

macula. 140. livida. ibid. earum curatio 149.

in totas tibias distenduntur. 140. morbo

tibus evanescent. 143. à morte erumpunt.

punt.

I N D E X.

punt. *ibid.* notandum in peste. *ibid.* nigra .
 140. in ulcera maligna degenerant . 142.
 fenfum abolent . *ibid.*
 tumor ad elephantiasin vergens . 140. foemina
 menses deficient aut in fluorem album dege-
 nerant . *ibid.* exactissima diata medicamen-
 tis praestat . 142. sine qua incurabilis evadit .
ibid. henteria & diarrhaea . *ibid.* difficulter
 curatur . *ibid.* agros necat . *ibid.*
 omnibus alimentis , medicamentisque antiscor-
 butica admiscenda . 142. 143. 144. 146. 148.
 149. & seqq. ulcera . 140. 142. eorum cu-
 ratio . 153. per decoctum . *ibid.*
 respiratio difficilis . 140. 142. eius curatio . 149.
 paralysis . 140. 142. à lymphæ circulatione
 impedita . *ibid.* eius curatio . 152.
 zaba . 142. eius curatio . 149. arthritis . 138.
 eius curatio . 151. vaga . 140. hanc opti-
 mè descripsit D. Molenbroccius . *ibid.* eius
 curatio . 148.
 gingivarum laxitas . 155. eius curatio . *ibid.* tu-
 mor , pruritus , putrefactio . 139. curatio .
 149. per tincturam gummi lacca . 144. 149.
 dolores crurum , manuum , pedum , &c. vesper-
 tino & nocturno tempore ingravescentes . 140.
 eorum curatio . 148.
 ventris colicos emulantes . 140. superantes . 149.
 curatio . *ibid.* per clysterem . *ibid.* hypochon-
 driorum incircumscripti . 140. eorum cura-
 tio . 150. capitis . 139. eorum curatio . 150. 151.
 convulsio & contractio . 140. curatio . 152.
 carus & sopor profundus . 140. curatio .
 152. cordis palpitatio , lypothymia , vomitio
 us .

I N D E X.

us , sputatio nimia , alvi fluxus , hydrops ,
 &c. 138. 142. horum curatio . 152.
 erysipelas . 140. eorum curatio . 153. tubercula
 dura . 140. eorum curatio . 153.
 peccantium humorum maior est habenda ratio
 quam partium laesarum . 143.
 humores crassi incidendi . *ibid.* acres allevandi .
ibid. purgantia fortiora noxia . *ibid.* venase-
 ctio nocet . *ibid.* liquor faucium signum lethali-
 le . *ibid.* saliva volatilis in primis conveniunt .
 143. item sudorifera & diuretica . *ibid.*
 elixir proprietatis Paracelsi . 144. medicamen-
 ta sine fermentatione preparanda . *ibid.* co-
 ctionem non sustinent . 147.
 lac an conveniat . 145. affirmatur . *ibid.* & 154.
 quando assumendum . 145. quomodo alie-
 randum . *ibid.* 154. temperat & humectat .
 145. in atrophiam . 154.
 purgantia . 145. pilula antiscorbutica D. Ti-
 mai . *ibid.* eorum descriptio . *ibid.*
 preparantia . 147. saccharum & saccharasa-
 norem . *ibid.* topica . 148. tinctura balsa-
 mica . *ibid.* spiritus , salis , dulcis , ammo-
 niaci , cochlearia . 154. oris factor , &c. 139.
 155. eius curatio . *ibid.*
 Σκροφύλι . 141.
 Scrophula . 56. partes affecta . *ibid.* earum causa .
ibid. differentia . 57. signa diagnostica . *ibi.*
 prognostica . 58. indicationes curati-
 va . *ibid.* curatio . 59. 60. 61. 62. 63.
 in Scrophulis observationes . 61. austerum peccat .
 56. amalgama saturni . 58.
 Sectio in ileo . 193.

Semen

I N D E X.

Semen viola purpurea in dolore nephritico. 204.
 211. 213. 214. eius emulso purgat. & cal-
 culum, urinaeque expellit. 204.
Serosiora acria tussim excitant. 84.
Seneriora Eugalenus describit. 139. *scorbuti symp-
 tomata.* *ibid.*
Si qua imminentis apoplexia. 19.
Riguum pathognomicum pleuritidis. 69.
Singuetus ab inflammatione epatis. 114.
*Sola respiratio eaque difficilis in apoplexia reman-
 det.* 19.
Spiritus acetosa mineralis in dolore nephritico. 209
 eius descriptio. *ibid.*
Anisi & serpilli lingua tremorem tollit. 29 *an-
 tinephriticus Clar. Autoris.* 210 *scorbuti
 eius.* 156.
Baccarum iuniperi in dolore nephritico. 209. *lumb-
 ricorum terrestrium compositus* 151. eius de-
 scriptio. *ibid* *nitri calculum solvit.* 205.
*dulcis in peripneumonia & paraphrenitide
 specificum remedium.* 80.
Spiritus salis ammoniaci acido austerum corrigit.
 8. reddit melancholicos hilariores. 9 *pi-
 ritam quam maxime incidit.* *ibid.* *conve-
 ni in apoplexia.* 23. *epilepsia.* 11. 14. 16.
pueroram. 17.
paralyse. 33. 35. *lethargo.* *ibid.* *incubo.* 37. *am-
 gina.* 49. 54. 55. *scrophulis.* 57. 58. 62. *in-
 ternè & externè.* 60.
pleuritide. 73. 78 *febribus.* 105. 110 112. 113.
cancro. 57. 60. *scorbuto.* 145. 148. 152. 154.
maculis scorbuticis. 148. *respiratione difficil-
 li.* *ibid.* *convulsione & contractione scorbuti-
 ca.*

I N D E X.

ca. 152. *eryspelate scorbutico.* *ibid.* *dolore
 nephritico.* 214. *suffocatione hypochondriaca.*
 219. 220. *suppressionem mensium.* 228. 234.
 236. *salis nitri.* 104. 71. 206.
dulcis in apoplexia. 24. *epilepsia.* 8. *phthisi.* 90.
febribus. 104 106 *quando conveniat.* *ibid.*
vomitu. 130. *scorbuto.* 145. 154. *hydro-
 pe.* 165. *dolore nephritico.* 205.
Tartari volatilis foetidus. 23. *vini est oleosus.*
 158. *salinus.* *ibid.* *obtrundit fermentum.* *ibid.*
Secatomata in mesenterio reperta. 234. *ex Symp-
 crassa oriunda.* *ibid.*
Sermutatio in partu difficili bona. 238.
Stomachum. 141.
Stupor cruris è calculo. 201. 204. *eius curatio.* *ibid.*
Substantia renum consumpta. 215.
Succus matricariae expressus in quartana. 105 *pan-
 creaticus acidior nimia ciborum appetentia
 causa.* 115.
Sudorifera & diuretica in hydrope. 161. 167. *flu-
 xu hepatico.* 186.
Sudorifera fortiora in febribus noxia. 102. *blanda
 contra.* 105.
*Suffocatio hypochondriaca quomodo distinguatur
 ab apoplexia.* 19. *quare ita vocetur.* 216. *ab
 vero quomodo dependeat.* 217.
Suffocatio vteri. 216. *male sic vocatur.* *ibid.* *dici-
 tur suffocatio hypochondriaca.* *ibid.* *huius
 causae proxima.* *ibid.* *remota.* *ibid.* *diffe-
 rentia.* 217.
distinguitur à syncope. *ibid.* *apoplexia.* *ibid.* *epi-
 lepsia.* *ibid.* *lethargo.* *ibid.*
eius signa diagnostica. *ibid.* & 218. *prognostica
 ibid.*

I N D E X.

ibid. indicationes curativa . ibid. curatio in
paroxysmo. ibid. extra paroxysmum . 219.
facile excutatur . 218. est difficilis curationis .
ibid. in iunioribus quando cefset . ibid. pra-
gnantibus & puerperis malum . ibid.
In Suffocatione hypochondriaca faucium cum stran-
gulationis metu constrictio . 217.
alvus adstricta . 218. dolores capitis varij . ibid.
respiratio difficilior . 217. sternutatio bona .
218. venasectio an conveniat . ibid. diaphore-
tica & diuretica . 219.
aqua antihysterica . ibid. mixtura . ibid. spiri-
tus salis ammoniaci . ibid. 220. nitri quando
conveniat . ibid. eius vires . ibid.
curatio quando varianda . ibid. purgantia quan-
do conveniant . ibid. laudanum opiatum . ibid.
succum papaveris Hippocrates praescribit . ibid.
si calor adfit quid agendum . ibid. frigus . ibid.
melancholica antea fuerit femina . ibid.
Suffumigia acetida in mensium suppressione profunt .
227. 232. aromatatum . ibid.
Sulphurea an conveniant in phibisi . 90.
Sulphuris balsamum . vid. balsamum sulphuris .
Suppressio mensium . vid. mensium suppressio . urinae
vid. urinae suppressio .
Sympt. manicus vomitus statim sistendus . 126.
Syncope quomodo distinguatur ab apoplexia . 19.
Syrupus de nicotiana in phibisi 90. pleuritide . 70.
Panthalonum in dysenteria . 178. eius des-
criptio . ibid.

T.

T Abes quomodo generetur . 82. 83. in tres
species ab Autore dividitur . 84. 87. infant.

111111

I N D E X.

ium . 95.
in Tabes infantium syrupus diacnicus . 96. linimen-
tum . 95. oleum tartari per deliquium . 96.
rotula . 97.
Tabis varia species sine pulmonum exulceratione .
85. ex gonorrhoea . ibid. nimio veneris usu .
ibid. fluxione in medullam . ibid.
Tabella in anasarca . 172. dysenteria . 179. fluxus
hepatico . 187. vomitu . 134. 135.
Tenuax piruita rugis ventriculi adhaerens vomitum
aliquando excutit . 122.
Tenuia intestina sphaelata . 182. erosa & perfora-
ta . ibid.
Tertiana febres exquisita facillè curantur . 102a
splenis circuitibus iudicantur . ibid.
Tetanos . 30.
Tinctura balsamica in scorbuto . 148. florum hy-
peric. specificè prodest in tremore . 7. vomitus
purulento . 8. lapidis nephritici in nephritide
de . 206. eius preparatio . ibid.
Topica in scorbuto . 148. 151. 152.
Tragae anipleuritica . 74.
Tres gradus in dysenteria . 174.
Trochisci in phibisi . 91. 92.
Tubercula dura in scorbuto . 140. eorum curatio
153.
Tumor seroti in hydrope curatus . 170.
Tussis in hydrope mala . 161. omnem tollit cura-
tionis spes . ibid. phibisi producatur . 83. 84.
eius curatio . 83.
Tympanes . 159. eius signa diagnostica . 160. vo-
catur hydrops siccus . 159. à flatibus solvitur
modo peccantibus raro curantur . ibid.

N 2

distin

I N D E X.

distinguenda à thoracis post vulnera distinctione. 160.

V.

- V** Alvula in vasis lymphaticis. 99.
 Venasectio in epilepsia prodest & nocet. 61
 in paroxysmo aliquando convenit. ibid. instituitur ad conciliandum sanguinis motum. ibid. extra paroxysmum an noceat. ibid.
 apoplexia. 21. 30 angina. 47 vomitu ex inflammatione. 127. suppressione mensium an & quando conveniat. 226.
 scorb. nocet 143. nimio mensium fluxu an & quomodo conveniat. 243.
 dysenteria qua dysenteria non convenit. 176. 177. ileo an conveniat. 193. suffocatione hypochondriaca an conveniat. 218. dolore nephritico. 203.
 Venasectio hydropicis noxia. 162. nocet in scorbutico. 39. in pleuritide. 72. 78. epidemica vel maligna an conveniat. 71.
 Venena dysenteriam subinde excitant. 174.
 Ventriculus primaria origo suppressionis mensium. 223. nimij mensium fluxus pars affecta. 243.
 Veneris dolores scorbutici colicos amulantes. 149. superantes. 149. eorum curatio. ibid.
 Vera curandi aneurisma methodus. 64. 65.
 Vesperilionis sanguis in ileo. 196.
 Vinum generosum nimiam ciborum appetentiam curat. 116. 117. medicatum in apoplexia. 29. ascite. 169. anasarca. 171. vomitu. 235. epilepsia. 15. 16. mensium suppressione. 235. simul purgans. 235. paralyssi. 34.
 Vitam in apoplexia explorandi modus. 20. 21.

Vols

I N D E X.

- Volvulus. 183.
 Vomica pulmonis laborantes curati. 87. 88.
 Vomitoria dantur in hydropo. 161. ob quam rationem. ibid. admodum debilitant ventriculum. ibid. in apoplexia laudantur ex croco metallorum facta. 22. in primis si statim à cibo facti sunt apoplectici. ibid.
 pleuritide. 72. epilepsia ex sympathia ventriculi oriunda profunt. 6. specifica an epileptica tum admiscenda, præcessis nempe præparantibus. 6. angina. 48. in febribus laudantur. 103. in primis in quartanis. ibid.
 Vomitus. 121. 122. 124. 133. 140. 152. pars affecta. 121. eius causa. ibid. harumque signa. 124.
 differentia. 123. signa diagnostica. 124. prognostica. 125. 126. indicationes curative. ibid. curatio. ibid. & 127.
 symptomaticus statim sistendus. 126. cristicus contra. ibid. idiopathicus quomodo cognoscendus. 123. symptomaticus. ibid. cristicus quomodo cognoscendus. 124.
 Vomitus sæpe excitat inflammatio hepatis. 121. diaphragmatis. ibid. pancreatis. ibid. tenax pituita rugis ventriculi adhaerens. 122. abscessus pancreatis. 122. Stomachi. ibid. 136. singultus tum simul coniunctus. 126. rennum calculus. 200. 201. 215. inflammatio. 121.
 Vomitus sæpe excitat vulnus capiti inflatum. ib. prava pori cholodochi conformatio. 122. lumbrici. ibid. catarrhi. ibid. odores graves scorbicæ. ibid. horrenda spectacula agitationis.

cor.

I N D E X.

corpore vehementes, &c. *ibid.* calculus in stomacho. *ibid.* nimia laxitas cartilaginis ensiformis. *ibid.* huius curatio. 124. 125.

in Vomitu scorbutico qua noceant. 124. *profr.* *ib.* lividorum excretio mortem denotat. 126. qua mala, qua optima. *ibid.* acrimonia humorum temperanda. *ibid.* catarrhi sistendi *ibid.* alterari humores evacuandi *ibid.* quando allerantia usurpanda. *ibid.* alvus laxanda. 127. venesectio quando conveniat. *ibid.* noceat. *ibid.*

oleum menthae specificum. 127. balsamus persuvianus 128. 131. 136. purgantia 128. 129. cum laudano opiato 129. si ab inflammatione & humorum acredine. 130.

si ab excoriatione vel inflammatione & singulorum limitus. 131. pulvis. *ibid.* emulsiones. *ibid.* mixtura alterans. 129. 133. bolus. 131. preparantia in vitrua crassa. 130. purgantia in pituita crassa. *ibid.* cruento mixtura. 80. 130. si adsit sanguis coagulatus. *ibid.* & putrulo mixtura. 130. balsamus. *ibid.*

emplastrum 125. 132. linimentum. 131. 141. bella. 134. 135. vinum medicatum. 135. observationes. 133. 134.

Vulva rugosa tunica quem usum habeat. 221. gangrana affecta excinditur. 221.

V.

Vlcera in hydropse non facile sanantur. 162.

Vlcus profundum in dysenteria difficillime curatur. 175. 176. imprimis in intestinis tenuibus. 176. pulmonum. 81. in cadaveribus phibis extractis repertum, 83.

Vmbi;

I N D E X.

Vmbilicus in ileo zibetha inungitur. 194.

Unguentum in tumoribus duris, scirrhis, cancro. sis, &c. 57. eius descriptio. 57. 58.

Vrina cruenta in dolore nephritico 101. levat. 102. guttatum emittitur. *ibid.* supprimatur. *ibid.* crassa in nephritide melior tenuis. *ibi.*

in Urina suppressione testis ovarorum. 211. conchenilia tinctorum. *ibid.* emulsio 204. 213.

Vsnea cranij humani in nimio mensum fluxu optima. 245. 249.

Vsus narcoticorum in epilepsia utilis est & noxius. 5.

Vterina hernia vid. Hernia uterina.

Vterus excinditur suisbus trimestribus. 222.

Z

Zibetha umbilicus in ileo inungitur. 194.

F I N I S.

